

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Hana Jovanović Zupanc

**Sodelovanje institucij po reorganizaciji centrov za socialno delo v primeru
nasilja v družini**

Diplomsko delo

Ljubljana 2021

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Hana Jovanović Zupanc

**Sodelovanje institucij po reorganizaciji centrov za socialno delo v primeru
nasilja v družini**

Diplomsko delo

Mentor: doc. dr. Srečo Dragoš

Ljubljana 2021

PODATKI O DIPLOMSKI NALOGI

Ime in priimek: Hana Jovanović Zupanc

Naslov naloge: Sodelovanje institucij po reorganizaciji centrov za socialno delo v primeru nasilja v družini

Kraj: Ljubljana

Leto: 2021

Število strani: 163

Število prilog: 4

Število virov: 43

Mentor: doc. dr. Srečo Dragoš

Povzetek:

V diplomski nalogi se osredotočam na raziskovanje sodelovanja med centrom za socialno delo Ljubljana, Društvom za nenasilno komunikacijo (DNK) in s policijo v primeru nasilja v družini ter kakšen vpliv ima pri tem reorganizacija CSD-jev.

Odločila sem se za kvalitativno raziskavo, saj nisem želela pridobiti števil, temveč besedne opise. Vključenih je pet intervjujev z dvema socialnima delavcema, z zaposlenima na društvu za nenasilno komunikacijo ter s kriminalistko/om.

V teoretičnem delu opredelim pojem nasilje, družina in nasilje v družini ter predstavim oblike nasilja. Hkrati so narejeni pregled zakonodaje, reorganizacije in pristojnosti sodelujočih institucij.

Ključne besede: nasilje v družini, reorganizacija, multidisciplinarni tim, sodelovanje organizacij, policija, center za socialno delo, nevladne organizacije

Title: Collaboration of institutions after reorganization of centers for social work in case of domestic violence

Abstract: In my thesis, I focus on researching the collaboration between the center for social work Ljubljana and other institutions, namely Društvo za nenasilno komunikacijo and police in the case of domestic violence. I am researching the impact of the reorganization of centers for social work on the collaboration between the institutions.

I opted for qualitative research as I did not want to obtain numbers but verbal descriptions instead. There are five interviews included in the research, two with social workers, two with Društvo Za nenasilno komunikacijo and one with police.

In the theoretical part, I define the concept of violence, family and domestic violence as well as present forms of violence. There is also an overview of the legislation, reorganization and competencies of the participating institutions.

Key words: domestic violence, reorganization, multidisciplinary team, collaboration of institutions, police, center for social work, non-governmental organizations

Vsebina

1 Pregled problematike.....	1
1.1 Nasilje v družini	1
1.2 Splošne oblike nasilja	2
1.2.1 Psihično nasilje.....	2
1.2.2 Fizično nasilje.....	3
1.2.3 Ekonomsko nasilje.....	3
1.2.4 Spolno nasilje	4
1.2.5 Zanemarjanje in zalezovanje	4
1.3 Tri kategorije družinskega nasilja	5
1.3.1 Nasilje nad otroki	5
1.3.2 Nasilje nad partnerjem.....	5
1.3.3 Nasilje nad starejšimi družinskimi člani.....	6
1.4. Dinamika nasilja.....	6
1.5. Organizacija in zakonodaja institucij na področju preprečevanja nasilja v družini	7
1.5.1 Zakonodaja na področju preprečevanja nasilja v družini	7
1.5.2 Pristojnost in sodelovanje institucij, ki so vključene v raziskavo	8
1.5.3 Reorganizacija centrov za socialno delo	10
2 Formulacija problema.....	13
3 Metodologija	14
3.1. Vrsta raziskave	14
3.2 Teme raziskovanja.....	14
3.3. Merski instrumenti in viri podatkov	14
3.4. Populacija in vzorčenje	15
3.5. Zbiranje podatkov.....	15
3.6. Obdelava in analiza podatkov	16
4 Rezultati	18
4.1. Vir informacij	18
4.2. Naloga organizacije	19
4.3. Multidisciplinarni tim.....	20
4.4. Sodelovanje organizacij.....	21
4.5. Odkrivanje in preprečevanje nasilja	22
4.6. Vključevanje organizacije v obravnavo	23
4.7. Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja	23
4.8. Dosegljivost organizacije	25
4.9. Reorganizacija in sprememba zakonodaje	26

4.10. Izobraževanje.....	27
4.11. Spremembe in predlogi.....	28
4.12. Delo s povzročiteljem nasilja, ki ne želi sodelovati	29
4.13. Covid-19.....	29
4.14. Pridržanje osebe	29
4.15. Umik žrtve iz postopka.....	30
4.16. Multiplikator.....	30
5 Razprava.....	31
6 Sklepi.....	34
7 predlogi.....	36
8 Seznam virov in literature	37
9 Priloge	41
9.1 Osnoven vprašalnik	41
9.2 Intervjuji.....	42
INTERVJU A – Društvo za nenasilno komunikacijo, delo z žrtvami nasilja	42
INTERVJU B – Društvo za nenasilno komunikacijo, delo s povzročitelji nasilja.....	45
INTERVJU C – Center za socialno delo, koordinatorka za preprečevanje nasilja	49
INTERVJU D – Center za socialno delo, obravnava družine in zaščita otrok.....	54
INTERVJU E – Policija, kriminalist/ka specialist/ka zaposlen/a na sektorju kriminalistične policije, kjer se prvenstveno ukvarjajo s kaznivimi dejanji na škodo otrok, hujša zanemarjanja in nasilje v družini.....	60
9.3 Odprto kodiranje.....	68
9.4 Osno kodiranje	135

1 Pregled problematike

1.1 Nasilje v družini

Pojem nasilja v družini opredeljuje Zakon o preprečevanju nasilja v družini (2008, 1. člen), ki določa vlogo in naloge državnih organov, nosilcev javnih pooblastil, izvajalcev javnih služb in drugih izvajalcev storitev na področju socialnega varstva, vzgoje in izobraževanja, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nevladnih organizacij pri obravnavanju nasilja v družini ter določa ukrepe za varstvo žrtev nasilja v družini. Nasilje je opredeljeno kot vsaka uporaba fizičnega, spolnega, psihičnega ali ekonomskega nasilja enega družinskega člana nad drugim družinskim članom, telesno kaznovanje otrok ter zanemarjanje ali zalezovanje žrtve ne glede na starost, spol ali katerokoli drugo osebno okoliščino žrtve ali povzročitelja nasilja (Zakon o preprečevanju nasilja v družini, 2008, 3. člen).

Pri nasilju v družini običajno ne gre le za osamljen dogodek, temveč poteka dlje časa in se ponavlja. Partnerja sta v odnosu, kjer gre za neenakovredno razmerje v moči; o vsakodnevnih stvareh in tudi o pomembnih odloča le tisti, ki je v premoči – povzročitelj nasilja. Žrtev se mu prilagaja v vseh ozirih; s svojimi stvarmi, časom, s svojim telesom. Za nasilje je značilno, da se stopnjuje; začne se lahko z občasnim zbadanjem v družbi, stopnjuje v zmerjanje, prelaganje krivde na žrtev, hujše žaljivke, grožnje, nadaljuje se lahko s fizičnim, spolnim, ekonomskim nasiljem, dogaja pa se tudi pogostejše. Otrok, ki je priča nasilja enega družinskega člana nad drugim, je prav tako žrtev nasilja (Obran, 2014).

Definicija družine je v drugem členu v Družinskem zakoniku opredeljena široko, in sicer kot: »življenjska skupnost otroka, ne glede na starost otroka, z obema ali enim od staršev ali z drugo odraslo osebo, če ta skrbi za otroka in ima po tem zakoniku do otroka določene obveznosti in pravice (Družinski zakonik, 2017).« Družina je prepoznana kot pomembna družbena institucija, ki uživa posebno varstvo z namenom, da se zagotovijo koristi otrok. Osrednji subjekt družine je otrok, v skladu z načelom primarnosti pa so starši tisti, ki skrbijo za varstvo otroka in njegovih koristi, vendar lahko nastopijo okoliščine, ki to onemogočajo (odvzem starševske skrbi, odvzem otroka, otrok nima živih staršev...) (Kraljić, 2019).

Družinski zakonik k družini šteje le najširšo definicijo, Zakon o preprečevanju nasilja pa je natančnejši in družino oz. družinske člane opredeli kot naslednje: »[...]zakonec ali zunajzakonski partner, sorodnik v ravni vrsti, sorodnik v stranski vrsti do vštetega četrtega kolena, oseba v svaštvu v ravni vrsti, oseba v svaštvu v stranski vrsti do vštetega drugega kolena, posvojitelj in posvojenec, rejnik in otrok, ki je nameščen v rejniško družino, skrbnik in

varovanec, osebe s skupnim otrokom, osebe, ki živijo v skupnem gospodinjstvu, osebe v partnerskem razmerju – ne glede na to, ali živijo v skupnem gospodinjstvu. Za družinske člane štejejo našteje osebe tudi, če sta razmerje ali skupnost prenehala. Za družinskega člana po tem zakonu se šteje tudi novi zakonec ali zunajzakonski partner ali partner v sklenjeni ali nesklenjeni partnerski zvezi družinskega člana ali otrok katerega od družinskih članov iz prvega odstavka tega člena» (Zakon o preprečevanju nasilja v družini, 2008, 2. člen).

Bezenšek Lalič (2009, str. 11) opredeljuje nasilje kot kršenje človekovih pravic, njegova glavna značilnost pa je zloraba moči v odnosih, ki temeljijo na neenakosti. Nanj moramo gledati kot na ves čas prisotno stanje in ne le kot na družbeni problem, saj se pojavlja povsod.

Obran (2014, str. 23) pravi, da žrtev nasilja v družini ne more sama preprečevati nasilja niti se ne more sama pred njim učinkovito zaščititi. Tukaj vstopi država, ki mora ukrepati proti nasilju v družini ter žrtvi v okviru svojih institucij ponuditi ustrezno strokovno pomoč, hkrati pa lahko žrtev dobi pomoč tudi pri nevladnih organizacijah, ki nudijo pomoč žrtvam nasilja.

1.2 Splošne oblike nasilja

1.2.1 Psihično nasilje

»Psihično nasilje so ravnanja in razširjanje informacij, s katerimi povzročitelj nasilja pri žrtvi povzroči strah, ponižanje, občutek manjvrednosti, ogroženosti in druge duševne stiske, tudi če so storjena z uporabo informacijsko komunikacijske tehnologije« (Zakon o preprečevanju nasilja v družini, 2008, 3. člen).

Ta oblika nasilja velja za najbolj razširjeno, povezuje pa se z vsemi ostalimi (spolno, fizično, ekonomsko nasilje). Psihično nasilje je v partnerski zvezi, ko se začne dogajati, zelo neopazno tako za druge kot za žrtev, ki se ji dogaja. Problem nastane, ko se vzorec nadzorovanja, s katerim eden izmed partnerjev doseže svoje na račun drugega partnerja, začne ponavljati vedno znova. Takrat lahko govorimo o psihičnem nasilju, saj partner, ki je dosegel svoje, ni upošteval pravic, prepričanj, želja svojega partnerja (Plaz, 2014, str. 76).

»Sem spadajo grožnje, žaljenje, kritiziranje, zasmehovanje, zbujanje občutkov krivde in strahu, obtoževanje, ignoriranje in drugo« (Obran, 2014, str. 20). Hkrati tovrstno nasilje vključuje tudi tišino, ki jo Plaz (2014, str. 76) navaja kot zelo močno orožje, saj pri teh t. i. tihih dnevih eden od partnerjev drugega kaznuje s tišino in mu s tem dopoveduje, da ni vreden njegove pozornosti. Plaz vključuje k psihičnemu nasilju poleg že omenjenih tudi prepoved posedovanja stvari, ki

žrtvi veliko pomenijo, uničevanje pohištva ali osebnih stvari, ki so žrtvi pomembne, prikrajšanje glede denarja, izoliranje od prijateljev, družine itd.

Žrtve nasilja živijo v nenehnem strahu, velikokrat pa govorijo o občutkih nemoči, obupa, izolacije, sramu, nesposobnosti (Dobnikar, 1991). Psihično nasilje je zanikanje psihološkega hranila ali omalovaževanje osebne vrednosti s pomočjo tehnik dominacije in vzorcev interakcije, ki škodujejo osebnosti (Nesbit, Karagianis, 1987, v Kashani, Allan, 1998).

1.2.2 Fizično nasilje

»Fizično nasilje je vsaka uporaba fizične sile ali grožnja z uporabo fizične sile, ki žrtev prisili, da kaj stori ali opusti ali da kaj trpi ali ji omejuje gibanje oziroma komuniciranje in ji povzroči bolečino, strah ali ponižanje, ne glede na to, ali so nastale telesne poškodbe« (Zakon o preprečevanju nasilja v družini, 2008, 3. člen).

Prav tako je najbolj očitno nasilje, težko prikrito, saj pušča vidne posledice na telesu. Vsako fizično nasilje je ob enem tudi psihično. Razmeji ju dejstvo, da se psihičnemu nasilju pridruži udarec. Grožnja, ki je podkrepljena z dvignjeno roko, ni več samo psihično, pač pa je po definiciji že fizično nasilje, ker se ga bojimo in ga upravičeno pričakujemo (Plaz, 2014, str. 77).

Fizično nasilje vključuje klofute, udarce s pestmi, lasanja, brce, ugašanje ogorkov po telesu, poškodbe povzročene z orožji kot so noži, sekire, strelna orožja, palice itd., butanje ob steno itn. (Dobnikar, 1991).

1.2.3 Ekonomsko nasilje

»Ekonomsko nasilje je neupravičeno nadzorovanje ali omejevanje žrtve pri razpolaganju z dohodki oziroma upravljanju s premoženjem, s katerim žrtev samostojno razpolaga oziroma upravlja ali neupravičeno omejevanje razpolaganja oziroma upravljanja s skupnim premoženjem družinskih članov, neupravičeno neizpolnjevanje finančnih oziroma premoženjskih obveznosti do družinskega člana ali neupravičeno prelaganje finančnih oziroma premoženjskih obveznosti na družinskega člana« (Zakon o preprečevanju nasilja v družini, 2008, 3. člen).

Pri ekonomskem nasilju gre za nadvlado in nadzor druge osebe s pomočjo denarnih sredstev in je prav tako vsako siljenje v finančno odvisnost. Večina povzročiteljev nasilja v družini tako nadzira družinske finance in partnerki oz. partnerju ne pusti razpolagati s svojim denarjem. Povzročitelji nasilja se zavedajo, da jih bodo partnerke, partnerju, če bodo od njih ekonomsko odvisni, težko zapustili in bodo tako ohranjali kontrolo nad njimi (Društvo za nenasilno

komunikacijo, 2009). Ekonomsko nasilje se kaže tako, da partner odreka denar oz. sili drugega, da vlaga ves svoj prihodek v skupno gospodinjstvo, sam pa pri tem razpolaga z vsemi finančnimi sredstvi. Najpogostejša posledica ekonomskega nasilja je, da si žrtev nasilja zaradi pomanjkanja denarja ne upa zapustiti partnerja, ki nad njo izvaja nasilje. Pojavijo se skrbi glede plačevanja položnic, sodnih stroškov razveze, preživljanja otrok idr. (Ženska svetovalnica, b.d.).

1.2.4 Spolno nasilje

»Spolno nasilje so ravnanja s spolno vsebino, v katera žrtev ne privoli, je vanje prisiljena ali zaradi svoje stopnje razvoja ne razume njihovega pomena, grožnje z uporabo spolnega nasilja, ter javna objava spolnih vsebin o žrtvi« (Zakon o preprečevanju nasilja v družini, 2008, 3. člen).

Kanduč (1998) navaja, da je za tovrstno nasilje značilno, da gre za spolna dejanja s katerimi žrtev ne soglaša. Zgodijo se brez privolitve ene osebe. Vseeno pa navaja, da je pojem "privolitev" problematičen z več vidikov. Moški in ženska imata v situaciji različne predstave o tem, kdaj je spolnost soglasna. Moški lahko vidi v upiranju ženske izziv, ki še poveča vznemirljivost spolne igre, zaradi upiranja se lahko npr. čuti "dolžnega", da ženski pokaže, kaj si ona po njegovem mišljenju v resnici želi. Drugi vidik je "altruistična spolnost", pri kateri gre za to, da je soglasje ene izmed oseb vprašljivo, saj privoli v odnos zaradi presoje, da bi imela zavrnitev hujše posledice kakor to, da v dejanje privoli (Kanduč, 1998).

Spolno nasilje je vsako dejanje, ki vključuje spolno vsebino, katerega druga oseba ne želi, jo je strah ali se ob njem počuti slabo. K tej vrsti nasilja štejemo posilstvo, razne oblike spolne zlorabe, spolno nadlegovanje idr. Prav tako je tovrstno nasilje označeno kot dejanje, ki je storjeno proti volji ženske, običajno doseženo z izsiljevanjem, zlorabo (pre)moči, uporabo fizične sile ali z grožnjo. Tudi kadar sta dve osebi v partnerskem ali zakonskem razmerju, dejstvo, da je vse prej omenjeno še vedno spolno nasilje, ostaja, saj je nesprejemljivo in kaznivo dejanje (Društvo za nenasilno komunikacijo, 2009).

1.2.5 Zanemarjanje in zalezovanje

»Zanemarjanje je oblika nasilja, kadar povzročitelj nasilja opušča dolžno skrb za žrtev, ki jo potrebuje zaradi bolezni, invalidnosti, starosti, razvojnih ali drugih osebnih okoliščin« (Zakon o preprečevanju nasilja v družini, 2008, 3. člen). Zanemarjanje najpogosteje doživljajo osebe s fizično ali psihično oviranostjo ter starejše osebe. Zaradi oviranosti težko izvajajo določene aktivnosti kot so jemanje zdravil, hranjenje, umivanje, vstajanje, gibanje, skrb za finance itd. Zanemarjanje pomeni, da tisti, ki bi morali za osebo skrbeti, tega ne želijo ali niso sposobni

zagotoviti nujnih življenjskih potrebščin, da opuščajo skrb, surovo ravnaajo z osebo, ji omejujejo ali zanikajo pravice idr. Do zanemarjanja pride največkrat zavestno (Plaz, 2014).

»Zalezovanje je naklepno ponavljajoče se neželeno vzpostavljanje stika, zasledovanje, fizično vsiljevanje, opazovanje, zadrževanje na krajih, kjer se žrtev giba ali druga oblika neželenega vdora v življenje žrtve« (Zakon o preprečevanju nasilja v družini, 2008, 3. člen). Hkrati pri žrtvi ali pri njegovem bližnjem s temi dejanji povzroči občutke prestrašenosti in ogroženosti (Kazenski zakonik, 2008).

1.3 Tri kategorije družinskega nasilja

1.3.1 Nasilje nad otroki

Vse do začetka dvajsetega stoletja so starši lahko s svojimi otroki ravnali kakor so želeli, saj ni bilo nobenih pravil, ki bi slednje ščitila pred odraslimi, ki so se odločili, da jih bodo trpinčili (McClennen, 2010).

Definicij o tem, kaj je zloraba otrok je veliko, mogoče pa jih je strniti v sklep, da gre za zlorabo moči odraslega nad otrokom (Zaviršek, 1993). Otroci pogosto doživljajo nasilje v odnosih, ki naj bi bili najbolj varni, torej v družinskem okolju. Prav tako so povzročitelji nasilja najpogostejše osebe, ki jih otrok pozna in so del njegovega življenja (Aničić, Hrovat Svetičič, Hrovat in Sušnik, 2017). Zaradi otrokove odvisnosti od odraslih in dejstva, da je povsem nemočen, večine zlorab ne odkrijejo. Odrasli, ki spolno zlorablja otroka, ga uporablja kot orodje za zadovoljevanje lastnih potreb, otroka pri tem funkcionalizira in ne spoštuje njegovega sveta, vse to pa počne pod pretvezo "starševske ljubezni" (Zaviršek, 1993).

Pri otrocih, ki so bili podvrženi zlorabam ali nasilju se velikokrat pojavijo motnje vedenja, koncentracije, motnje v odnosih, agresivnost, bežanje od doma, samopoškodbeno vedenje, kraje idr. (Kashani in Allan, 1998).

1.3.2 Nasilje nad partnerjem

Tovrstno nasilje je opisano kot vsaka izvedba ali opustitev dejanja nad partnerjem, ki vključuje zapleteni vzorec fizičnega, spolnega, psihičnega in ekonomskega nasilja z namenom kontroliranja in zlorabe partnerja (McClennen, 2010). Partner, ki doživlja nasilje, je pogosto deležen večih oblik nasilja. Sem sodijo psihično, fizično, spolno in ekonomsko nasilje, hkrati pa gre tudi za zanemarjanje oz. zlorabo otrok (Ženska svetovalnica, b.d.).

1.3.3 Nasilje nad starejšimi družinskimi člani

Nasilje nad starejšimi družinskimi člani ali zloraba starejših je kakršnokoli zavedno, namensko ali malomarno dejanje, izvedeno s strani negovalca ali druge osebe, ki je ranljivi starejši osebi povzročila poškodbo ali jo je kako drugače ogrozila (McClennen, 2010).

Največkrat so povzročitelji družinski člani, ob enem pa lahko nasilje tudi najhitreje preprečijo. Največ nasilja nad starejšimi se odvija v domačem okolju, kjer je skrito za štirimi stenami (Mlakar, Vujović in Mravljak Andoljšek, 2016, str. 7). Zaradi tega je tovrstno nasilje težko odkriti in je prijavljenih le malo povzročiteljev. Domneva se, da je prijavljena le vsaka peta zloraba (Hvalič, 2002).

1.4. Dinamika nasilja

»Za družinsko nasilje je značilno, da dolgo traja, preden se žrtev zaupa drugi osebi, se obrne na center za socialno delo ali na ustrezno ne/vladno organizacijo ali dejanje prijavi policiji« (Mlakar, Vujović in Mravljak Andoljšek, 2016, str. 7). Dogaja se v vseh družbenih slojih, starost, izobrazba, poklic ter materialni ali družbeni položaj pa pri tem nimajo vloge. Nasilje prav tako ni časovno omejeno; zgodi se lahko le enkrat, lahko pa traja desetletja (Dobnikar, 1991). Praviloma se skozi čas stopnjuje in postaja pogostejše, intenzivnejše, pojavijo pa se tudi druge oblike nasilja, ki jih prej morda ni bilo (Plaz, 2014, str. 92).

V veliko odnosih, kjer se dogaja nasilje, se pojavi vzorec, ki ga imenujemo krog nasilja. Ta je razdeljen na tri faze, in sicer: prva faza kot naraščanje napetosti, v kateri povzročitelj postaja vse bolj napet, žrtev pa previdnejša in prilagodljivejša, saj se želi izogniti nasilju, druga faza v kateri je povzročeno nasilje, ki lahko nastopi v katerikoli obliki. Nikoli ni posledica vedenja žrtve, čeprav povzročitelj to tako prikazuje. Tretja in zadnja faza je obdobje navideznega miru, kjer povzročitelj skuša zmanjšati pomen nasilja ali krivdo prenesti na žrtev. Lahko je tudi prijaznejši, ustrežljivejši, zagotavlja, da se nasilje ne bo ponovilo ipd. Krog nasilja se ponavlja, traja pa lahko različno; dan, teden, mesec, ali pa tretje faze ni in žrtve nasilje doživljajo neprenehoma (Obran Rapolane, 2018, str. 21). Žrtve povzročitelja nasilja pogosto ne prijavijo zaradi sorodstvenih vezi, strahu pred stopnjevanjem nasilja, sramu, krivde idr. (Mlakar, Vujović in Mravljak Andoljšek, 2016, str. 7). Kljub okoliščinam upajo, da se bo povzročitelj nasilja spremenil, zaradi česar tudi ostajajo v takem odnosu (Dobnikar, 1991). Posledice »[...] so za žrtev naslednje: izgubi samospoštovanje, zaupanje vase, samozavest, je duševno mrtva« (Plaz, 2014, str.91).

1.5. Organizacija in zakonodaja institucij na področju preprečevanja nasilja v družini

1.5.1 Zakonodaja na področju preprečevanja nasilja v družini

V sodobnih družbah so potrebne spremembe zakonodaje, ki bi prinesle primernejšo obravnavo nasilja v družini. Da bodo ukrepi učinkoviti, mora biti obravnavna sistemska – torej da se zgodi na več področjih hkrati, ta pa morejo biti medsebojno usklajena in se v ukrepih in nalogah dopolnjevati (Filipčič, 2014). Prav tako je potrebno zagotoviti učinkovito izvajanje zakonodaje v praksi, saj je le tako lahko delovanje proti nasilju učinkovito, povzročitelji nasilja so kaznovani, žrtvam pa je zagotovljena varnost. Pri tem kultura ne sme biti ovira za dosledno uveljavljanje prepovedi nasilja (Nacionalni načrt dela proti nasilju nad ženskami, 2004).

Svojim državljanom mora država zagotoviti zaščito pred nasiljem na vseh področjih. Z zakonodajo določa, katera dejanja in oblike nasilja država določa, prizna ter kaznuje, določa pa tudi ukrepe za zaščito žrtev (Nacionalni načrt dela proti nasilju nad ženskami, 2004).

Slovenska zakonodaja za učinkovito pomoč žrtvam organom, posameznicam in posameznikom nalaga dolžnost, da informacije o nasilju posredujejo naprej policiji ali centru za socialno delo. V kazenskem zakoniku je določena kazen za vse, ki bi to dolžnost opustili (Filipčič, 2014).

Republika Slovenija je podpisnica Splošne deklaracije človekovih pravic, Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, Evropske socialne listine, Evropske konvencije o preprečevanju mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja in drugih evropskih listin, ki varujejo družino in posameznika ter omogočajo svobodo odločanja in življenja (Petrovič, Huselja in Gregorič, 2015, str. 131).

Leta 2008 je bil sprejet Zakon o preprečevanju nasilja v družini, ki je prvi v Sloveniji, ki je podrobno opredelil oblike nasilja v družini. Določa tudi vlogo, naloge, mrežo ter sodelovanje različnih institucij – državnih organov ter nevladnih organizacij pri obravnavi nasilja v družini, opredeli pa tudi ukrepe za varstvo žrtve (Petrovič, Huselja in Gregorič, 2015, str. 132). Še ena pomembnejših sprememb na področju zakonodaje se je prav tako zgodila leta 2008, ko je bil sprejet nov Kazenski zakonik. Z uvedbo 191. člena, kjer se je opredelilo družinsko nasilje in obravnavo, se je spremenilo tudi ukrepanje, in sicer, da se nasilje v družini preganja po uradni dolžnosti. Pred spremembo je bil možen le predlog oz. zasebna tožba (Palaić, 2012). Zakon o preprečevanju nasilja v družini (2008) določa tudi redno strokovno izobraževanje oseb, ki delajo na področju nasilja ter pri obravnavi žrtve predpisuje multidisciplinarni pristop.

Zakon o nalogah in pooblastilih policije v 60. členu opredeljuje prepoved približevanja, ki jo policija lahko odredi za 48 ur. Preiskovalni sodnik mora v 24 urah ukrep potrditi, spremeniti ali razveljaviti. Potrjena prepoved približevanja lahko traja 15 dni, za začetek pa se upošteva pa čas, ko ga je izrekla policija. V 61. členu je zapisano, da se lahko prepoved približevanja v primeru utemeljenih razlogov za sum podaljša do 60 dni (Zakon o nalogah in pooblastilih policije, 2013). Prijavo nasilja se lahko poda na policiji, centru za socialno delo in državnem tožilstvu, organizacije pa so dolžne sprejeti in obravnavati tudi anonimne prijave (Horvat in Matko, 2014).

1.5.2 Pristojnost in sodelovanje institucij, ki so vključene v raziskavo

Policija, centri za socialno delo, zdravstvo, šolstvo, sodno varstvo in civilna družba so odgovorni za ukrepanje v primeru nasilja v družini (Selič, 2010). Državni organi in organizacije imajo dolžnost izvesti vse postopke in ukrepe, s katerimi se žrtev zaščiti, pri tem pa ohrani njena integriteta (Palaić, 2012). Zakon o preprečevanju nasilja v družini (2008) v 5. členu navaja dolžnost ravnanja, poleg katere določa, da morajo biti ukrepi prilagojeni stopnji ogroženosti žrtve. Pri tem je upoštevano načelo sorazmernosti, ki državne organe zavezuje, da žrtve ustrezno zaščitijo, hkrati pa jim postavlja meje glede posega v zasebnost posameznikov (Huselja, 2015).

Sodelovanje med institucijami je opredeljeno v Pravilniku o pravilih in postopkih pri obravnavanju nasilja v družini pri izvajanju zdravstvene dejavnosti, v Pravilniku o sodelovanju policije z drugimi organi in organizacijami pri odkrivanju in preprečevanju nasilja v družini, v Pravilniku o obravnavi nasilja v družini za vzgojno-izobraževalne zavode ter v Pravilniku o sodelovanju organov ter delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini (Področje obravnave nasilja v družini, b.d.).

Naloga centrov za socialno delo je da odpravi neposredno ogroženost ter da poskrbi za dolgoročno varnost žrtve nasilja. Žrtvi pomaga urediti socialne in materialne razmere bivanja. Povzročitelja nasilja lahko napotijo v ustrezne socialnovarstvene, izobraževalne, psihosocialne in zdravstvene programe, neudeležba pa pomeni oteževalno okoliščino v sodnih postopkih (Zakon o preprečevanju nasilja, 2008). CSD deluje v skladu z Zakonom o socialnem varstvu ter z Zakonom o preprečevanju nasilja, njegova naloga pa je ukrepati v najkrajšem možnem času. V roku petih dni mora posredovati informacijo o začetku aktivnosti organu, od katerega so prejeli obvestilo o nasilju (Premzel in Petrovič, 2015). Center za socialno delo vzpostavi multidisciplinarni tim (Zakon o preprečevanju nasilja, 2008). Po vzpostavitvi je CSD, ki ima

krajevno pristojnost pri obravnavi nasilja v družini, zadolžen za koordinacijo medinstitucionalnega sodelovanja. Naloga CSD-ja je tudi, da žrtev nasilja motivira za vključitev v pomoč. Prav tako zberejo vse znane informacije o nasilju, ki so jim dostopne ter izdela oceno ogroženosti in po potrebi načrt pomoči. (Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini, 2009). Center za socialno delo lahko s soglasjem žrtve nasilja predlaga začetek postopka o ukrepih na sodišču (Zakon o preprečevanju nasilja v družini, 2008). V 19. členu Pravilnika o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini (2009) je strokovnim delavcem, ki delajo v socialno-varstvenih zavodih in »[...] ki se v okviru svojega dela srečujejo z žrtvami oziroma povzročitelji nasilja,« naloženo, da »[...] se morajo redno izobraževati s področja nasilja v obsegu najmanj treh dni na leto. Vsebino tega izobraževanja vsako leto določi minister za delo, družino in socialne zadeve.« Še druge naloge CSD-jev so naslednje: psihosocialna pomoč žrtvi nasilja, finančna pomoč, stanovanjska pomoč (neprofitna stanovanja), prav tako pa opravljajo pogovore s povzročitelji nasilja, ki jih napotijo v programe za usposabljanje z namenom preprečevanja nasilja (Vloga centrov za socialno delo pri pomoči žrtvam nasilja v družini, b.d.). Pri obravnavi otrok, ki doživljajo nasilje, imajo največ pristojnosti prav centri za socialno delo, podlaga za njihovo delo pa je Zakon o socialnem varstvu (Aničić, Hrovat Svetičič, Hrovat in Sušnik, 2017).

Policija oz. policisti se vsak dan srečujejo s primeri nasilja v družini in so v večini primerov tudi prvi, ki pridejo na kraj dejanja – običajno na dom (Mušič, 2010). V skladu z zakonom po odzivu na prijavo sprejmejo ustrezno odločitev ter poskrbijo, da žrtvi nasilja ne povzročijo dodatnih škodljivih posledic (Huselja, 2015). Po Zakonu o nalogah in pooblastilih policije (2013) so naloge policije odpravljanje nevarnosti, ki ogrožajo varnost posameznikov in skupnosti, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, krepitev pravne države ter preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj, med katere sodi tudi nasilje v družini. Zakon o preprečevanju nasilja v družini (2008, 18. člen) navaja, da je naloga policije varovanje življenja in zagotavljanje osebne varnosti žrtve, to pa dela v skladu z Zakonom o nalogah in pooblastilih policije. Žrtvi nasilja lahko zagotovijo varnost ob vstopu v prostore v katerih biva, da lahko vzame osnovne življenjske potrebščine sebe ter svojih otrok ter stvari za opravljanje dela. Ko žrtev policijo zaprosi za varovanje, jim da dovoljenje za vstop v prostore z namenom zagotavljanja varnosti, v določenih primerih pa lahko izvedbo postopka pridobitve potrebščin prekinejo. V 23. členu istega zakona je zapisano, da v primeru kršenja ukrepa, ki ga

je povzročitelju nasilja izreklo sodišče, žrtev o tem obvesti policijo, ki ukrepa v skladu s pristojnostmi ter v skladu z zakonom, ki ureja naloge in pooblastila policije, prav tako pa o ugotovljeni kršitvi obvestijo sodišče. Mušič (2010, str. 62) navaja, da je pomembna naloga policije »[...] tudi seznanjanje žrtev z njihovimi pravicami in možnostmi za trajnejše povečanje njihove varnosti.« Poleg Zakona o nalogah in pooblastilih policije in Zakona o preprečevanju nasilja v družini, delo policistov na področju odkrivanja in preprečevanja nasilja v družini določanju tudi naslednji zakoni in pravilniki: Zakon o kazenskem postopku, Zakon o policiji, Pravilnik o prepovedi približevanja določenemu kraju oz. osebi, Pravilnik o sodelovanju policije z drugimi organi in organizacijami pri odkrivanju in preprečevanju nasilja v družini (Huselja, 2015).

V zadnjih desetletjih so se razvile številne nevladne službe, ki nudijo pomoč žrtvam nasilja. To so razni telefoni, zatočišča in varne hiše za ženske in otroke žrtve nasilja, skupine za samopomoč, programi za žrtve spolnega nasilja ipd. Obstajajo pa tudi programi za povzročitelje nasilja ter druge oblike svetovalnega dela z njimi (Popaja, 2015). Za nevladne organizacije na področju nasilja, med katere sodi tudi Društvo za nenasilno komunikacijo, je v 18. členu Zakona o preprečevanju nasilja v družini (2008) opredeljeno, da »[...] v okviru svojih programov nudijo zaščito in psihosocialno pomoč žrtvam, organizirajo programe za učenje povzročiteljev nasilja o nenasilnem vedenju v medosebnih odnosih z namenom preprečevanja nadaljnjega nasilja in spreminjanja nasilnih vedenjskih vzorcev ter sodelujejo z organi in organizacijami z različnih področij, kot so: policija, državno tožilstvo, sodišče, center za socialno delo, zdravstvene organizacije, vzgojno-izobraževalni zavodi.« Prav je v zakonu navedeno, da nevladne organizacije sodelujejo z drugimi organi in organizacijami pri obravnavi posameznih primerov žrtev in povzročiteljev nasilja ter da se v okviru svojih programov vključujejo v izvedbo ukrepov za zaščito žrtve (Zakon o preprečevanju nasilja v družini, 2008, 17. člen).

1.5.3 Reorganizacija centrov za socialno delo

Projekt reorganizacije centrov za socialno delo je temeljil na šibkosti centrov za socialno delo (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2016). Ministrstvu se je zaradi slabosti in pomanjkljivosti prejšnje ureditve reorganizacija CSD-jev zdela potrebna (Rape Žibera, Žnidar, Cafuta in Flaker, 2019). Slabosti in pomanjkljivosti pretekle ureditve so bile, da so vsi centri za socialno delo delali vse naloge ne glede na velikost in število zaposlenih, pri čemer je prihajalo do dvojnih vlog strokovnega delavca. Hkrati je bil svetovalec in odločevalec. Poleg tega so pri svojem delu CSD-ji uporabljali strojne in programske rešitve

različnih ponudnikov, pa tudi prakse niso bile poenotene (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2016).

Reorganizacija naj bi stremela h krepitvi strokovnosti, dosegljivosti in avtonomnosti CSD-jev, njeni cilji pa so bili naslednji: poenotenje delovanja CSD-jev, povečanje učinkovitosti dela, omogočanje več prostora in časa za izvedbo strokovnih nalog, omogočanje večje dostopnosti do storitev in možnosti izbire, racionaliziranje dela, virov, sredstev idr. (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2016).

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v okviru reorganizacije navaja tri spremembe, in sicer socialno aktivacijo, novo organizacijsko strukturno uvedbo informativne odločbe oz. izračuna. Informativna odločba naj bi izboljšala preglednost socialnih transferjev, socialna aktivacija pa skrb za dolgotrajno brezposelne. Strukturna sprememba je 62 območnih enot združila v 16 enot, prinesla je tudi ustanovitev centralne enote CSD (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 2016).

Cafuta (2016, str. 80) navaja, da večina obljub v imenu strokovnega razvoja ni dosegla željenih rezultatov, saj je kasnejši razvoj dogodkov pokazal, da se je z reorganizacijo izvedla centralizacija vodenja in upravljanja centrov za socialno delo. Cafuta prav tako navaja, da vse to »[...] za izvajanje storitev in nalog po javnih pooblastilih ne prinaša napredka, temveč oviro.« Za enako število vloženih vlog, so se v primerjavi z leti po reorganizacij in pred pojavili zaostanki, kar nakazuje na slabšo kvaliteto dela sedaj. Vodilna delovna mesta zasedajo pravniki, ki težko omogočajo razvoj socialnega dela, prav tako pa je na centrih za socialno delo na splošno vse več zaposlenih ljudi z drugih strok, čeprav še vedno največ zaposlujejo socialne delavce (Cafuta, 2016).

Pravne podlage, ki so bila pomembne pri reorganizaciji so Uredba o določitvi centrov za socialno delo, njihovega sedeža in teritorialne pristojnosti ter določitvi enot centrov za socialno delo in njihovega območja delovanja, Sklepi o ustanovitvi regijskih centrov za socialno delo, Zakon o socialnem varstvu ter drugi zakoni, pravilniki in uredbe, ki se navezujejo na spremembe pri delu.

Že pred reorganizacijo za stiske, s katerimi so se srečevali pri delu na centrih za socialno delo, ni bilo posluha. Posledice so pogoste odsotnosti z dela zaradi izgorelosti, hujših bolezni ali izčrpanosti (Rape Žiberna, Žnidar, Cafuta in Flaker, 2019). Cafuta (2019, str. 81) pravi, da je kakovostno socialno delo odvisno od kritičnega odnosa do družbe, opozarjanje na nepravilnosti, ki se dogajajo in da je dolžno stremeti k razvoju programov, s katerimi ljudem

pomaga iskati rešitve za njihove probleme. Problem se pojavi, ko postanejo izvajalci preveč dovzetni za potrebe nadrejenih in premalo dovzetni za potrebe ljudi, s katerimi delajo in imajo podrejen položaj, saj s tem socialno delo izgublja sočutje do ljudi, kvaliteta dela pa upada (Cafuta, 2019). Da delo ostane na istem ali višjem nivoju kot prej, bi centri za socialno delo potrebovali več kadra in redna usposabljanja. Hkrati bi bilo potrebno zmanjšati birokracijo in povečati terensko socialno delo ter izboljšati povezave s skupnostmi v katerih delajo (Rape Žiberna, Žnidar, Cafuta in Flaker, 2019).

2 Formulacija problema

V četrtem letniku smo imeli predmet Spol in nasilje, kjer smo pri vajah obravnavali tematiko dela z žrtvami nasilja in s povzročitelji. O sodelovanju med institucijami ni bilo veliko govora, predstavljeni pa so bili določeni podatki o delu nekaterih socialnih delavcev ter praks na naših sodiščih, ki so se mi s socialnega vidika zdeli nesprejemljivi, saj so žrtvi povzročili še dodatne travme.

V tretjem in četrtem letniku sem prakso opravljala na CSD-ju Ljubljana Moste Polje in Ljubljana Vič Rudnik, kjer sem prisostvovala pri nekaj multidisciplinarnih timih, kjer so bili prisotni različni strokovnjaki. V tem času se je zgodila reorganizacija CSD-jev po Sloveniji. Prenovljen je bil tudi družinski zakonik, kjer so CSD-jem med drugim odvzeli nekaj pooblastil z namenom razbremenitve od odgovornosti, ki so jo imeli.

Tematika se mi je zdelo zelo zanimiva in po posvetu z mentorjem za diplomsko delo sem se odločila, da bom prilagodila raziskovanje in vanj vključila reorganizacijo, saj se je delo na CSD-jih po prenovi nekoliko spremenilo. Ugotoviti želim, katere institucije so ključne pri razreševanju nasilja, kakšni so odnosi med njimi ter kako poteka njihovo sodelovanje ter kako oz. če se bodo spremembe odražale v nadaljnjem delu pri sodelovanju CSD-jev z drugimi institucijami v primeru, ko se v družini pojavi nasilje. Prav tako želim pridobiti informacije, ki bi lahko prispevale k izboljšanju medinstitucionalnega sodelovanja v primeru, da se bo pojavila potreba po tem, saj je tematika nasilja občutljiva in žrtve potrebujejo kvalitetno in učinkovito obravnavo, ki jim ne bo povzročila še dodatnih naporov.

Raziskovalna vprašanja:

1. Kako poteka sodelovanje različnih institucij v primeru nasilja v družini in kakšne odnose imajo med seboj?
2. Kakšno vlogo imata reorganizacija in sprememba družinskega zakonika na sodelovanje institucij in delo z žrtvami ter povzročitelji nasilja?
3. Kakšni so predlogi za učinkovitejše sodelovanje med institucijami v primeru nasilja v družini?

3 Metodologija

3.1. Vrsta raziskave

Raziskava, ki sem jo izvedla, je kvalitativna, saj sem pridobivala osnovno izkustveno gradivo, ki so ga sestavljali besedni opisi. Gradivo je bilo obdelano in analizirano brez uporabe merskih postopkov, s katerimi bi pridobila števila ali opravila operacije z le-temi (Mesec, 1997, str. 6).

Prav tako je raziskava empirična oz. izkustvena, ker sem s pomočjo metod spraševanja zbirala in analizirala novo, neposredno izkustveno gradivo, ki se je nanašalo na problem raziskovanja (Kako napišemo diplomsko delo, b.d.).

Raziskava je tudi eksplorativna, saj področje sodelovanja institucij po reorganizaciji centrov za socialno delo v primeru nasilja v družini za enkrat ostaja manj raziskano, prav tako pa o dogajanju ne moremo postaviti hipotez (Mesec, b.d., str. 86).

3.2 Teme raziskovanja

Teme, ki so me pri raziskovanju zanimale, so naslednje:

- I. Sprememba zakonodaje
- II. Medinstitucionalno sodelovanje v primeru nasilja v družini
- III. Naloge in pooblastila institucij ter delo z žrtvami nasilja
- IV. Odnosi med institucijami oz. posamezniki, ki med seboj sodelujejo v primeru nasilja v družini
- V. Usposabljanje in izobraževanje za delo z žrtvami in povzročitelji nasilja
- VI. Konkretna rešitve, ideje, ki bi sodelovanje in delo lahko še izboljšale

3.3. Merski instrumenti in viri podatkov

Merski instrument, ki sem ga v raziskavi uporabila, je vprašalnik, ki je ena od metod, ki izzove besedne reakcije. Merila sem lastnosti, za katere sklepamo, da lahko vprašani sam poda zanesljive informacije (Mesec, b.d., str. 121). Uporabila sem tri podobne vprašalnike, kjer so bila nekatera vprašanja dodana ter prilagojena delu oz. poklicu osebe, s katero sem opravljala intervju. Vprašanj je bilo okvirno 14, po potrebi pa sem kakšnega dodala ali spremenila pri samem pogovoru. V prvem delu sem spraševala o vpletenosti in sodelovanju z drugimi institucijami, v drugem o delu z žrtvami nasilja in s povzročitelji nasilja, v tretjem pa o

reorganizaciji, spremembi družinskega zakonika in o izobraževanju. Osnoven vprašalnik je priložen k prilogam.

3.4. Populacija in vzorčenje

Populacijo raziskave predstavljajo zaposleni v naslednjih institucijah: policija, center za socialno delo Ljubljana (različne enote) in Društvo za nenasilno komunikacijo, ki delajo na področju preprečevanja nasilja v družini v Sloveniji. Na delovnem mestu so morali do dne 1. 5. 2020 biti zaposleni najmanj tri leta.

Vzorec je bil neslučajnostni in priročen, saj so bili intervjuji izvedeni z osebami, ki so mi bile najbolj dostopne. Opravljen je bil s socialno delavko in delavcem, zaposlenima na centrih za socialno delo v Ljubljani, z dvema zaposlenima na društvu za nenasilno komunikacijo in s kriminalistom/ko, ki dela na področju preprečevanja nasilja v Osrednjeslovenski regiji. Za pogovor s kriminalisti sem zaprosila Center za raziskovanje in socialne veščine Policijske akademije Generalne policijske uprave, kjer sem želela intervju opraviti z dvema kriminalistoma ali policistoma. Odobren je bil en intervju.

3.5. Zbiranje podatkov

Metoda zbiranja podatkov je bila spraševanje oz. delno standardiziran odprt intervju. Bistvena vprašanja so bila določena vnaprej, vseeno pa je bila dopuščena možnost postavljanja dodatnih vprašanj. Intervjuvance sem za sodelovanje zaprosila preko elektronskega sporočila ali telefona. Pogovori so bili opravljeni v maju, juniju in septembru 2020 v živo ob spoštovanju ukrepov NIJZ. Dopuščena je bila možnost video-klica ali pisnih odgovorov, vendar se nihče od intervjuvancev ni odločil zanjo. Intervju je bil opravljen z dvema socialnima delavcema zaposlenima na CSD Ljubljana – natančneje na enotah Ljubljana Center in Ljubljana Moste Polje, s kriminalistom/ko, ki dela na področju preprečevanja nasilja v družini v Osrednjeslovenski regiji na Policijski upravi Ljubljana ter z dvema zaposlenima na Društvu za nenasilno komunikacijo. Pogovori so trajali od pol ure do ure in pol.

3.6. Obdelava in analiza podatkov

Pridobljeno gradivo sem obdelala kvalitativno s pomočjo odprtega in osnega kodiranja. Intervjuje sem najprej zapisala in parafrazirala, nato pa sem izjavam določila številke, kot je navedeno v spodnjem primeru.

Velikokrat informacije dobimo s CSD-jev (A1), kjer nas pokličejo oni oz. napotijo uporabnike k nam na različne programe (A2).

Izjave intervjuvancev sem z odprtim kodiranjem kasneje uredila v tabelo, kjer so razvrščene po številkah. Črka je bila dodeljena abecedno glede na zaporedje intervjujev – od A do E. Izjavam sem določila pojme, kategorije in teme. V nadaljevanju je prikazan izsek iz takšne tabele:

ŠTEVILKA IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
A1	informacije dobimo s CSD- jev	CSD	Institucije	Vir informacij
A2	napotijo uporabnike k nam na različne programe	Napotitev uporabnikov na DNK	Pomoč žrtvi	Naloga organizacije

Sledilo je osno kodiranje, kjer so številke izjav razporejene po temah, kategorijah in pojmi v tem hierarhičnem zaporedju. Pri pojmi je dodana še številka izjave. Spodaj prilagam izsek, celotno osno kodiranje pa se nahaja v prilogah.

1. Izobraževanje

a. Vrste izobraževanj

- i. Interna (A56)
- ii. Konference (A57)
- iii. Izobraževalni tedni (A59)
- iv. Supervizije (A60)

Pri kodiranju sem uporabila kratice, ki so razložene tukaj:

- CSD (Center za socialno delo)
- DNK (Društvo za nenasilno komunikacijo)
- NVO (Nevladne organizacije)

- MDT (Multidisciplinarni tim)
- Mreža WWPEN (European Network for the Work with Perpetrators of Domestic Violence)
- ZPND (Zakon o preprečevanju nasilja v družini)
- DZ (Družinski zakonik)

4 Rezultati

Rezultate sem predstavila po temah, ki sem jih določila v fazi kodiranja. Prilagam kratek izsek osnega kodiranja za lažjo predstavo. Tema, kategorija in pojem si sledijo v tem hierarhičnem zaporedju.

1. Naloga organizacije

a. Delo s povzročiteljem

- i. Informiranje (B56) (B57)
- ii. Sklenitev dogovora o sodelovanju (B66)
- iii. Naštejejo pravice (B67)
- iv. Seznanitev z varstvom osebnih podatkov (B68)
- v. Seznanitev s pogoji za sodelovanje (B69)

4.1. Vir informacij

Vir informacij o nasilju, ki jih organizacije vključene v raziskavo, prejmejo, so različne institucije, osebe. Za najpogostejša vira pri vseh vključenih organizacijah sta se izkazala center za socialno delo (v nadaljevanju CSD) ali policija, manj pogosto pa o njih poročajo zdravstvene ustanove ali šolstvo. Slednje občasno navaja pomanjkljive informacije, zaradi česar je potrebna ponovna vzpostavitev stika (*Predvsem šole pozabljajo navesti podatke o otroku (D13).*) Policija največ informacij o nasilju prejme neposredno od žrtve (*»Večino prijav dobimo s strani žrtve« (E1)*) ali z anonimnih prijav, najmanj pa *»...s strani tretjih oseb (bližnji, sosedje)« (E4).* Društvo za nenasilno komunikacijo dobi nekaj informacij s strani žrtev, povzročitelji nasilja pa so k njim največkrat napoteni s strani sodišča.

Prednosti, ki jih navaja CSD so formalno poročanje institucij, kjer so običajno navedene vse informacije. Ovire, s katerimi se srečujejo, so neformalne prijave kot vir informacij (sosedje, svojci), saj so podatki preskopi in nepopolni.

Vir informacij za žrtve, s katerimi si lahko pomagajo, so razni informativni dogodki in materiali (*»plakati (A8), splet (A9), socialni krog« (A10)*).

4.2. Naloga organizacije

Naloge organizacije so po podatkih, ki sem jih pridobila z intervjuji, raznovrstne. Obsegajo pomoč in zaščito žrtve ter delo z njo, informiranje žrtev o poteku postopkov, možnostih pomoči, izdelavo načrta pomoči ter vzpostavitev stika z žrtvijo, kadar tega ne stori sama. CSD pomaga žrtvi pri pridobitvi brezplačne pravne pomoči, upošteva njena mnenja in odzive ter skupaj z žrtvijo izdelava varnostni načrt. Na CSD-ju delo s povzročiteljem zajema vzpostavitev stika in poznavanje njegovega vedenja, da lahko ustrezno zaščitijo žrtev. CSD vse svoje naloge izvaja po zakonu ZPND in DZ in v skladu z njima po dolžnosti nasilje prijavi na policijo. Ena izmed nalog CSD-ja je tudi sklic medinstitucionalnega tima (v nadaljevanju MDT), o katerem bo navedeno več v naslednjem poglavju. CSD žrtve nasilja opremi s številko 113 (policija), saj lahko s centrom izven delovnega časa vzpostavijo kontakt le preko policije. Storitve, ki jih na CSD-jih izvajajo, so brezplačne, še ena izmed pomembnih nalog pa je sodelovanje z drugimi organizacijami. Tako npr. CSD na sodišče poda mnenje o ogroženosti, glede prepovedi približevanja ali vstopa v stanovanje, predlog za izdajo začasne odredbe ipd. Vedno delajo skupaj z žrtvijo, saj gre v prvi meri za njeno zaščito.

Naloga DNK je spremljanje žrtve in zagovorništvo, ko žrtev izrazi željo, prav tako pa posredovanje čim več informacij o poteku postopkov idr., ki so zanj koristne. DNK svoje uporabnike informira čimbolj razumljivo njim (*»informacije razložimo v njihovem jeziku« (A45)*). Naloge DNK pogosto obsegajo poročanje sodišču o udeležbi programov s strani povzročiteljev nasilja, saj pomembno prispevajo k zaščiti žrtve. Delo s povzročiteljem na DNK obsega 24 obveznih srečanj, pred tem pa ga informirajo o programu, naštejejo pravice in ga seznanijo s pogoji za sodelovanje. Eden izmed njih je ta, da mu povedo, da bodo vsako nasilje prijavili in da imajo do le-tega ničelno toleranco. Sledi sklenitev dogovora od sodelovanju, v kolikor je mogoče.

Policija ima prav tako kot ostale omenjene organizacije nalogo, da zaščiti žrtev. Po potrebi ji nudijo spremstvo (*»policija lahko žrtvi nudi spremstvo v primeru preselitve – da vzame nujne stvari« (E43)*), izdajo prepoved približevanja. Slednjo lahko izda tudi sodišče ali pa hišni pripor za storilca, v kolikor z žrtvijo ne živita skupaj. Pojavljajo se ovire, saj žrtve pogosto ne želijo pričati. So privilegirane priče in se lahko odločijo, da zoper svoje bližnje ne bodo pričale. Zaradi tega se postopki pogosto ustavijo in predhodno pridobljeni podatki, ki jih je navedla žrtev, postanejo neuporabni in jih je treba izločiti. Policija problem rešuje tako, da obvestila in podatke zbira čim širše in od čim več oseb, da se nasilje lahko potrdi. Storilcu lahko po 38. členu Zakona

o nalogah in pooblastilih policije podajo opozorilo, v primeru nadaljevanja vedenja pa sledijo strožji ukrepi.

4.3. Multidisciplinarni tim

MDT lahko skličejo le CSD-ji, ostale organizacije, s katerimi sem opravljala intervjuje pa lahko podajo predlog za sklic le-tega. Vsi intervjuvanci so se strinjali, da je bistvenega pomena izmenjava informacij. Na DNK menijo, da je MDT-jev premalo in bi si želeli videti več sklicanih, še posebej, kadar so udeleženi tudi otroci. Namen MDT-jev je izmenjava informacij, opazajo pa, da nekaterih zgolj pri delu z uporabnikom ne dobijo, zato bi želeli več sodelovanja. Menijo, da so prednosti MDT-jev lažje sledenje ciljem in da je sodelovanje na tak način veliko lažje in boljše. Na DNK navajajo, da je delo z uporabniki brez kontakta z drugimi organizacijami lahko zanje škodljivo (*»delo s povzročitelji brez kontakta z drugimi organizacijami je lahko celo škodljivo (B7)»*). Leta 2019 so na DNK sodelovali s približno 600-700 povzročitelji nasilja, udeleženi pa so bili na približno 30 MDT-jih.

MDT-jev se poleg policije, CSD-jev in DNK-ja udeležujejo različne organizacije, in sicer zdravstvo, šolstvo, tožilstvo, druge nevladne organizacije (*»SOS telefon (D32), Ženska svetovalnica« (D33)»*), udeleženci v procesu pomoči žrtvi, starši, ki lahko zaščitijo otroka ter sama žrtev. Na CSD-ju vidijo namen MDT-jev kot pomoč žrtvi, izmenjavo informacij ter sprotno obveščanje med sodelujočimi organizacijami. Pomembni nalogi na MDT-ju sta tudi izdelava izvedbenega načrta in usklajitev udeležencev. Kot prednost vidijo to, da lahko pomaga koordinatorka za nasilje in da sodelujejo tudi žrtve. Za zaščito le-te na MDT-jih naredijo načrt pomoči, oceno ogroženosti in preverijo varovalne dejavnike ter oteževalne okoliščine. Pomembna sta natančna porazdelitev nalog in dobro poznavanje lastnih zadolžitev, saj je pomoč lahko učinkovita le tako. Na CSD navajajo, da MDT-je skličejo skoraj vedno, kadar so vpleteni tudi otroci.

Na policiji kot prednost MDT-ja vidijo tudi lažjo določitev stopnje ogroženosti žrtve in nadaljnjih zaščitnih ukrepov. Menijo, da so MDT-ji izredno pomembni, kot ovire pri policijskem delu pa vidijo, da v zapisnikih MDT-jev niso zapisane vse informacije, ki bi se jih dalo uporabiti kot dokaz. Intervjuvanec/ka sodelavce spodbuja, naj si na MDT-jih še dodatno zapisujejo podatke.

4.4. Sodelovanje organizacij

Vsi intervjuvanci se strinjajo, da je sodelovanje organizacij nujno, saj se lahko le na ta način učinkovito zaščiti žrtve nasilja. DNK kot ovire navaja, da se z njimi premalo sodeluje in da bi si želeli več in še boljše sodelovanje s *»policijo, zdravstvenimi ustanovami, CSD-ji«* (A25). Odnosi so dobri, opazajo pa, da so postopki na sodiščih dolgotrajni. DNK pri delu s povzročitelji nasilja opaza, da je več napotitev uporabnikov s strani tožilcev kot s sodišč ter da slednje včasih izdaja v praksi neizvedljive sodbe (*»sodišče napiše sodbo, kjer mora povzročitelj program obiskovati 5 let (B46), kar je težko izvedljivo, saj imamo mi drugače zastavljene programe (B47)«*). Vseeno menijo, da je sodelovanje povezano in močno, pretok informacij pa dober. Pri delu s povzročitelji opazajo, da je za uporabnike lahko škodljivo, če ni sodelovanja z drugimi organizacijami ter da so odvisni od njih in od napotitev (*»če sodelovanje ne bi potekalo, bi se programov udeleževalo bistveno manj ljudi«* (B35)). Ovire, na katere naletijo, so tudi sklepi brez obrazložitve – pomanjkanje podatkov. Trudijo se, da z drugimi organizacijami ohranjajo redne telefonske kontakte.

Na CSD-ju ocenjujejo, da imajo z drugimi organizacijami dobre odnose kljub občasnim oviram. Nevladne organizacije vidijo kot podaljšano roko CSD-jev (C37) in jih v procesu sodelovanja pri pomoči žrtvi cenijo ter žrtve pogosto preusmerijo k njim. Temelj sodelovanja je pravilnik o sodelovanju med institucijami, ki se je leta 2016 spremenil, da ga uporabljajo vsi sodelujoči. Za zaščito žrtve organizacije CSD-ju poročajo dogodke, ki bi lahko vplivali na žrtev. Včasih jo nastanijo v krizni center ali varno hišo, v kateri lahko bivajo eno leto. Kot prednost CSD vidi to, da DNK dela tudi s povzročitelji. Osebno mnenje enega izmed socialnih delavcev je to, da morajo obstajati tudi organizacije namenjene le žrtvam nasilja. Sodelujejo s policijo, ki lahko za zaščito žrtve izreka ukrepe kot so prepoved približevanja kraju in osebi ali prepoved uporabe komunikacijskih sredstev za doseg žrtve. Kot ovire na CSD navajajo, da je v Sloveniji premalo NVO za pomoč žrtvam nasilja. Od leta 2010 deluje na CSD-jih izven uradnega delovnega časa interventna služba, ki je odzivna le na klic policije, zato žrtev vedno opremijo z njihovo telefonsko številko (113), da se lahko obrne po pomoč tudi takrat, ko sami niso aktivni. Žrtev informirajo o tem, da so izven delovnega časa dosegljivi le na ta način (C84). Brez dobrega sodelovanja lahko pride do izgubljanja podatkov. Kot ovire pri sodelovanju na MDT-jih navajajo redko udeležbo zdravstva ter manjšo udeležbo s strani šolstva. Pomešanje pristojnosti, strah, nepoznavanje lastne vloge in to, da se ne ve kdaj se poda prijavo na policijo, so tudi ena izmed ovir, s katerimi se občasno srečajo. Še ena izmed ovir pri sodelovanju so razni očitki

CSD-jem, da se npr. nagibajo na stran povzročiteljev, kadar delajo z obema. Poudarjajo odgovornost in zavedanje, da se dela v korist vseh udeležencev.

Na policiji opažajo, da so dežurni oz. interventna služba velika prednost na CSD-jih. Trudijo se, da otroci govorijo le enkrat, saj razumejo, da so še posebej občutljivi. Osebno mnenje intervjuvanca/ke je, da je sodna praksa za izpeljavo postopka vedno hujša, kar rešujejo tako, da s podvprašanji žrtvi pridejo do odgovorov, ki bodo na sodišču stali. Ovire, s katerimi se srečujejo, so vzgojno-izobraževalni zavodi in zdravniki ter dostop do obvestil oz. podatkov, še posebej med vikendi. Pridržanje osebe lahko traja največ 48 ur in v tem času morajo biti vsi podatki že pri preiskovalnemu sodniku. Na ovire največkrat naletijo pri psihiatrični stroki, kjer do podatkov pogosto nimajo dostopa zaradi Zakona o pacientovih pravicah in je potrebno določiti sodnega izvedenca, ki bo te podatke lahko pridobil. Šole včasih zavračajo možnost razgovora z otrokom v šolskih prostorih, kar je za otroka nevtralen prostor. Za to se je potrebno dogovoriti z ravnateljem, prav tako za prisotnost zaupne osebe otroka in razmisliti, kako bodo otroka potegnili iz razreda, da bo čim manj moteče in ga drugi ne bodo spraševali, za kaj gre. Še ena izmed ovir je slaba sodna praksa ter to, da nasilje v družini zahteva podrejenost položaja. *»Sodna praksa je prišla celo do tega, da če se žrtev ne zaveda nasilja, potem ni v podrejenem položaju« (E91).* Policija še vedno dela na tem, da s podvprašanji žrtvi pride do odgovorov *»...kako je ona prilagodila svoje življenje do te mere, da je mislila, da se bo s tem lahko izognila nasilju« (E92).* Policija CSD obvesti o izrečenih ukrepih, da lahko takoj vzpostavijo stik z žrtvijo in potencialno tudi s povzročiteljem nasilja. Kadar žrtev izrazi željo, da bi se umaknila, prav tako pokličejo CSD (tudi v času izven uradnih delovnih ur – interventno službo), oni pa nato presodijo, ali bodo stopili v stik z žrtvijo takoj. V primerih dogodkov izven delovnega časa se povezujejo policija, interventna služba CSD in krizni centri.

4.5. Odkrivanje in preprečevanje nasilja

Nasilje je pogosto prikrito, zato policija ter ostale organizacije sodelujejo le z deležem žrtev. Za hitrejšo odkrivanje in preprečevanje nasilja bi bilo nujno ozaveščanje javnosti in informiranost glede pomoči, ki je na voljo, prav tako pa zmanjševanje tabuja, ki se dotika tematike. Na DNK ocenjujejo, da bi bilo potrebne več sosedske pomoči, organizacije pa se zavedajo, da je nasilje problem na več področjih. Vse organizacije, ki se ukvarjajo s pomočjo žrtvam nasilja, so pripravljene tudi na pomoč otrokom žrtvam nasilja, ki so del družin, v katerih se nasilje dogaja.

4.6. Vključevanje organizacije v obravnavo

Kako dolgo se bo organizacija vključevala v obravnavo nasilja, je pogosto odvisno od žrtev in povzročiteljev nasilja. Na DNK opažajo, da je sodelovanje z žrtvami običajno dolgotrajnejše in nima roka zaključka, pri delu s povzročitelji nasilja pa je bolj definirano sodelovanje, saj so delavnice, katerih se udeležujejo, časovno omejene. Na DNK se v primeru, da so že zaključili sodelovanje z žrtvijo ali s povzročiteljem nasilja, na vabilo na MDT še vedno odzovejo tudi po koncu sodelovanja. Kadar povzročitelj nasilja želi nadaljevati s sodelovanjem po preteku programa, ki se ga je udeleževal, so mu na voljo dodatne vključitve v nove programe, druge skupine ter individualno sodelovanje.

Na podlagi intervjujev se CSD v obravnavo vključuje dokler niso odpravljeni vsi vzroki nasilja oz. dokler žrtev ne potrebuje več pomoči in se nasilje ne ponavlja več. Vključuje se lahko več let – dokler se razlogi za začetek ne končajo

Policija se vključuje do zaključka preiskave. Pojavljajo se spodbude, da po zaključku vsake toliko preverijo, kako je žrtev, saj s tem hitreje zaznajo morebitno ponavljanje nasilja. Policija se vključuje tako, da zbira vsa potrebna obvestila, ki bodo lahko uporabljena v postopkih. Zavedajo se, da je s podporo žrtvi s strani različnih institucij večja možnost, da bo žrtev v nadaljnjih postopkih tudi vztrajala. Ponovno se vključujejo, kadar se žrtve vračajo k storilcu. Policija se pogosto vrača na naslove z istimi udeleženci, saj se krog nasilja ponavlja.

4.7. Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja

Iz intervjuja z DNK je razvidno, da so žrtve nasilja pogosto preslišane. Za žrtve je sodelovanje oz. iskanje pomoči na njihovi organizaciji priporočeno, za povzročitelje nasilja pa obvezno in so največkrat vključeni neprostoovoljno.

Na DNK zagovarjajo stališče, da morata biti za delo s povzročiteljem nasilja in z žrtvijo dva ločena strokovna delavca, vendar je v nekaterih isti strokovni delavec primeren. Pogosto se zgodi, da sta zgodbi uporabnikov povsem različni »in ker smo ljudje, nas ena zgodba bolj prepriča« (A49). Kadar z uporabnikoma delata različna strokovna delavca, sta za kakovostno opravljeno delo pomembna timsko delo ter sodelovanje.

Delo s povzročitelji nasilja je na DNK razgibano in med drugimi programi zaobjema tudi trening starševskih veščin, skupinsko delo ter individualno delo. S povzročiteljem nasilja

sodelujejo tudi preko telefonskih pogovorov, prvi stik pa običajno vzpostavi on. Pri delu s povzročitelji nasilja se pogovorijo o pričakovanjih, ciljih, dogovorih ter o pogojih za vključitev.

Ovire, ki jih na DNK zaznavajo, so nemotiviranost uporabnikov – povzročiteljev nasilja ter odvisnost od drugih organizacij, saj bi brez sodelovanja z njimi imeli manj uporabnikov.

Na CSD-jih imajo različna področja dela in obravnava žrtve ter povzročitelja nasilja se razlikuje po enotah. Na nekaterih CSD-jih imajo posebno enoto za preprečevanje nasilja v družini, ponekod enoto družinske problematike, uporabnike pa obravnavajo tudi na prvi socialni pomoči. Pri delu z žrtvijo delajo skupaj z njo in izdelajo načrt pomoči, kjer je dobro, da se ga žrtev drži, saj sicer ne more biti učinkovit. Zavedajo se, da je delo s povzročiteljem izčrpavajoče. Na CSD-jih za razliko od DNK-ja z žrtvijo in s povzročiteljem nasilja večinoma dela isti strokovni delavec, poskrbijo pa, da se nikoli ne dela z obema hkrati ter da se nikdar ne srečata. Kadar delata z uporabniki različna strokovna delavca, mora biti pretok informacij med njima zelo dober, da se po pomoti ne spregleda ali pozabi pomembnih podatkov. Na CSD-ju menijo, da bi bilo boljše, če bi delala z uporabniki različna strokovna delavca, saj tako ne bi prihajalo do očitkov, poudarjajo pa, da se je treba naučiti delati strokovno, nepristransko in se ne pustiti manipulirati. Žrtve nasilja opremijo s številko policije ter jih po potrebi usmerijo na DNK za dodatno psihosocialno pomoč. Z žrtvami skupaj raziskujejo njihovo socialno mrežo ter možnosti umika, prav tako pa z njimi izdelajo oceno ogroženosti in individualen varnostni načrt. Izvajajo svetovanje ter informirajo o lastni pristojnosti, podajo informacije o prepovedi približevanja ter zraven pišejo zapisnik. Vse kar delajo, delajo za zaščito žrtve, ob čemer je prisotna empatija do žrtve ter spoštovanje njenih odločitev.

Pri delu s povzročitelji jim nudijo prvo socialno pomoč, jih seznani s pomenom ukrepov, jih napotijo na programe DNK ali k psihiatru, psihologu, kakšne druge programe. Seznani jih s tem, da pri nasilju velja ničelna toleranca in da je vsakršno izvajanje prepovedano. Povzročitelji nasilja morajo podpisati, da so bili seznani z informacijami.

Na policiji žrtev informirajo o pomoči na CSD-ju, nevladnih organizacijah, o postopkih, o svetovanju ter psihološki pomoči. Razgovor je za žrtev naporen, vendar razložijo, da je nujen zaradi nadaljnjega postopka. Žrtvi dajo pisalo, da si tudi sama zapiše stvari in ima čas urediti misli. Razgovor se razdeli, če presodijo, da žrtev ne zmore več, saj je podoživljanje dogodkov in deljenje najintimnejših stvari z neznanci zanjo izjemno težko. Prav tako ima možnost vzeti premor, ko ga potrebuje – razgovor je prilagojen žrtvi. Občasno pokličejo na pomoč nevladne organizacije kot so DNK, ko vidijo, da žrtev potrebuje takojšnjo pomoč in da ne zmore sama.

Pri delu s povzročiteljem nasilja je vse odvisno od okoliščin. Seznanijo ga, da je njegovo početje prepovedano. Intenziteta nasilja pogojuje nadaljnje ravnanje policije, ki zajema izrek prepovedi približevanja, pridržanje. Osumljenca zaslišijo in preverijo informacije, nato pa izdajo kazensko ovadbo oz. poročilo, če ni znakov utemeljenega suma. Intervjuvanec/ka pove, da povzročitelji nasilja izgubijo moč, kadar morajo odgovarjati za svoja dejanja in pogosto ne vidijo več smisla v nadaljevanju svojih dejanj, ko je žrtev močnejša. Nekateri pa žal ne prenehajo z nasilnim vedenjem. Na policiji povzročitelja nasilja in žrtev načeloma obravnava ista oseba, odvisno pa je od organiziranosti enote. *»Žrtev lahko sprejme en policist in z njo naredi prvi pogovor, zapisnik oz. intervencijo (E126). Odvisno od organiziranosti enote pa lahko obvestila naprej zbira drug policist, ki zadevo nato zaključi« (E127).* S prenosom informacij drugi osebi se podatki lahko izgubijo, zato menijo, da je glede policijskega dela pravilno, če dela z žrtvijo in z osumljencem isti strokovni delavec. Za zaščito žrtve lahko izdajo ponovno prepoved približevanja, potrebno pa je poznavanje dela drugih organizacij, da vedo, kam vse lahko žrtev napotijo po dodatno pomoč. Razgovori z žrtvijo so naporni in le-te pogosto ne vidijo več smisla v nadaljevanju. Z žrtvijo od leta 2019 redno delajo oceno ogroženosti, za kar imajo poseben obrazec, kateremu se priključijo dodatna vprašanja. Oceno ogroženosti naprej pošljejo skupaj s kazensko ovadbo. V primeru zavrnitve primera na sodišču, ko storilec še ni bil obravnavan, se lahko predhodno zbrane stvari še vedno uporabijo – z dopolnitvijo z dodatnimi informacijami.

4.8. Dosegljivost organizacije

Ovire se pojavijo pri dosegljivosti organizacij med vikendi. Na DNK lahko žrtev pomoč poišče med tednom, srečujejo pa se tudi s problemom oddaljenosti, saj delajo po celi Sloveniji tu se pojavi vprašanje kritja stroškov.

Tudi CSD lahko žrtev načeloma doseže le med uradnim delovnim časom med tednom. CSD ima organizirano interventno službo, ki deluje v času po zaključku uradnega delovnika. Žrtvi so dosegljivi le na klic policije, ki ima številko interventne službe. V primerih, ko jih policija pozove k sodelovanju, vzpostavijo stik z žrtvijo in pridejo na kraj dejanja. Kasneje obvestijo pristojno enoto, ki takoj nadaljuje z delom, ko se konča delovnik interventne službe. Prednosti interventne službe so koordinatorji za preprečevanje nasilja ter to, da v njej sodelujejo socialni delavci z različnih enot. Delujejo od treh popoldne do sedmih zjutraj.

4.9. Reorganizacija in sprememba zakonodaje

DNK ni opazil večjih sprememb, ki bi jih prinesli reorganizacija in sprememba zakonodaje. Novost je to, da so pred ločitvijo uvedli predhodno svetovanje ter da o odvzemih otrok po novem odloča sodišče. Nekoliko se je spremenilo sodelovanje, saj se je zamenjalo nekaj kadra na CSD-jih, pri delu s povzročitelji pa ne opažajo, da bi imele spremembe družinskega zakonika kakšen vpliv.

Na CSD-ju je reorganizacija prinesla združevanje enot na 16 krovnih CSD-jev v Republiki Sloveniji. Pod CSD Ljubljana tako spada 8 enot. Hkrati je reorganizacija prinesla menjavo kadra, pravijo pa, da področnih sprememb ni. Posledice reorganizacije so aktivni ter več notranjih izobraževanj in sestajanj. Sedaj obstaja 16 koordinatorjev za preprečevanje nasilja, ki med drugim skrbijo tudi za izobraževanja. Njihova naloga je pomoč in opora strokovnim delavcem, ko je to potrebno. Na področju zaščite otrok so se pojavile spremembe, ki jih je prinesla posodobitev Družinskega zakonika. Le-ta se prepleta z Zakonom o preprečevanju nasilja v družini, kadar gre za zaščito otrok. Na CSD-ju menijo, da je sprememba DZ prinesla veliko pozitivnih sprememb. Gre za ponovno izoblikovanje prakse, tesnejše sodelovanje s sodišči, pri nujnih odvzemih otrok se že takoj dela na nadaljnjih ukrepih, omeji se lahko starševsko skrb. *»Največja sprememba je ta, da o ukrepih odloča sodišče (D117), CSD pa je postal predlagatelj teh ukrepov in poda mnenje« (D118).* Na CSD-ju so navdušeni nad spremembo zakonodaje, saj se je s tem, ko so sodišča prevzela odločitve o ukrepih kot so odvzemi otrok, zmanjšal pritisk nanje. Strokovni delavci na CSD so tako nekoliko razbremenjeni, še vedno pa spremljajo uporabnike in na sodišče podajajo mnenja. Sodišče ima tudi svoje izvršitelje za izvedbo ukrepov. Pravijo, da je bil prehod zahteven ter da se delo s povzročitelji nasilja in z žrtvami ni spremenilo.

Sprememba, da sodišče odloča o ukrepih, je prinesla večje argumentiranje pri pripravi mnenj. Na vsaki enoti CSD-ja je zaposlena oseba s pravosodnim izpitom, da zmanjšajo napake, ko se dokumente pošilja sodišču.

Kot zelo pozitivno spremembo so omenili aktive, kjer izpostavljajo dileme pri delu in dobijo odgovore oz. diskusijo, s pomočjo aktivov se po CSD-jih vzpostavlja enotna praksa. Koordinator za preprečevanje nasilja usklajuje mnenja, skupaj pa iščejo možnosti za kvalitetnejše delo. Aktivni potekajo mesečno, udeležujejo pa se jih strokovni delavci z vseh enot območnega CSD-ja.

Policija pravi, da sodelovanje po reorganizaciji CSD-jev še vedno poteka nemoteno. Sicer je prišlo do menjav strokovnih delavcev, vendar to ni bilo problematično in zanje ni prineslo sprememb. Povedo, da tudi sprememba zakonodaje ni povzročila bistvenih sprememb in da lahko CSD še vedno zaprosi policijo za asistenco. Menijo, da je pozitivna sprememba, da o odvzemih odloča sodišče na podlagi dejstev, saj je tako delo objektivnejše.

4.10. Izobraževanje

Na področju izobraževanja se sodelujoče organizacije strinjajo, da je pomembna lastna iniciativa vsakega posameznika ter da so individualna izobraževanja in izpopolnjevanje znanja zelo pomembna.

DNK se udeležuje konferenc, organizirajo pa izobraževalne tedne in interna izobraževanja ter supervizije. Sodelujejo tudi z mrežo WWP EN, ki združuje evropske programe in omogoča prenose znanj. Kot ovire večina sodelujočih navaja finance, saj vsa izobraževanja niso brezplačna. Še ena ovira, s katero se srečuje DNK je majhnost Slovenije in specifična dela s povzročitelji nasilja, zato menijo, da je iskanje znanja v tujini nujno potrebno.

Na CSD-ju se udeležujejo notranjih in zunanjih izobraževanj, izobraževanj, ki potekajo preko zbornice in skupnosti, supervizij, izobraževanj, ki jih organizirajo socialna zbornica in socialna akademija, koordinatorka za preprečevanje nasilja in drugi. Opažajo upad izobraževanj med poletjem ter navajajo, da zaradi prenizkega financiranja izobraževanj, le-ta včasih plačajo tudi sami. Vseeno obstaja veliko brezplačnih izobraževanj, katerih se udeležujejo in načeloma potekajo tekom celega leta, saj je stalno izpopolnjevanje nujno. Menijo, da se največ znanja dobi tekom prakse ter da so najbolj koristna izobraževanja tista, ki potekajo znotraj CSD-ja, saj tam dobijo konkretne odgovore za določene situacije. Vseeno pravijo, da se na vsakem izobraževanju lahko nekaj naučiš in z njega odneseš nekaj, kar ti pomaga pri delu. Prednost, ki jo navajajo, je neomejena udeležba na brezplačnih izobraževanjih. V času covida-19 izobraževanja niso potekala, saj je bilo zbiranje več ljudi prepovedano. Sicer so na CSD-jih potekala približno na dva meseca.

Na policiji na manjših postajah ni zelo opredeljeno kaj kdo dela in je zaradi tega težje zagotoviti mesta za izobraževanja vsem, kljub temu pa skušajo na konferencah zagotoviti čim večjo udeležnost policistov, ki se redno ukvarjajo s tematiko nasilja v družini. Kot prednosti navajajo dobro prakso na drugih enotah, učenje na primerih in prenos informacij ter kolegijsko pomoč. Policija ima sistem multiplikatorjev, o čemer je več napisano v poglavju Multiplikator. En dan

izobraževanj v smeri preprečevanja nasilja v družini je namenjen policistom, ki se pri delu srečujejo z nasiljem v družini, dva dni pa sta namenjena policistom, ki se ukvarjajo s tematiko. Izobraževanja vsebujejo vrste vprašanj, vodenje razgovora, izpeljavo postopkov, naloge za lažje razumevanje žrtve, zavedanja težkega položaja, v katerem se je znašla, ko jo sprašujejo ter drugo.

4.11. Spremembe in predlogi

DNK meni, da bi moralo biti na voljo več brezplačnih terapij. Prav tako si želijo, da bi bila boljše organizirana pomoč žrtvam nasilja otrokom. Želeli bi si več sodelovanja z drugimi organizacijami ter boljši pretok informacij. Programe, ki jih izvajajo, ocenjujejo kot presplošne in bi želeli bolj specifične, menijo pa, da bi morali spremeniti zakonodajo in uvesti obvezno udeležbo povzročiteljev nasilja na programih. Potrebovali bi več kadra, saj jih je trenutno premalo, pokrivajo pa področje celotne Slovenije.

Predlogi za spremembo programov pri delu s povzročitelji nasilja, ki jih navajajo so naslednji:

- uvedba specializiranih programov
- nadgradnja obstoječih programov
- uvedba nadaljevalnih programov
- zaprte skupine
- skupine, ki jih vodita skupaj moški in ženska
- razvoj vsebinsko globljih programov

Na CSD-ju menijo, da bi bilo dobro spremeniti zakonodajo, ki bi zahtevala, da je za delo na področju nasilja potrebnih vsaj deset let delovnih izkušenj. Pred zaposlitvijo bi želeli, da se uvede preverjanje znanja in veščin, ki jih oseba ima. Tudi oni opažajo pomanjkanje kadra, kar je problem vseh enot. Pomanjkanje kadra privede do preobremenjenosti strokovnih delavcev in ker se trudijo, da delo ostane na nivoju, so izgorelosti zaposlenih pogoste. Na CSD-ju bi pri sodelovanju z drugimi organizacijami želeli več odprtih miz, kjer bi odkrito debatirali, pogovor o prednostih in slabostih določenega načina dela in osredotočanje na iskanje rešitev, namesto na iskanje krivcev.

Policija prav tako navaja pomanjkanje kadra in fluktuacijo. Želeli bi, da bi imeli dovolj časa za obravnavo primera brez pritiska drugih zadev ter da bi delo z žrtvami in s povzročitelji nasilja opravljali le tisti, ki premorejo veliko empatije za razumevanje kroga nasilja. Želeli bi več sodelovanja z NVO ter da je njihova takojšnja vključitev obvezna, saj bi s tem žrtvi z oporo pomagali že na samem začetku. Kasneje so predvsem oni tisti, ki žrtvi pomagajo in žrtev bi s konkretno podporo verjetno lažje vztrajala v postopku ter se lažje zoperstavila nasilju. Policija želi, da bi lahko zaposlene še bolj razdelili po področjih, a jih je trenutno premalo, da bi bilo kaj takega mogoče. *»Še ena nujna sprememba je družbena odgovornost (E166). Ljudje, ki vedo, da se je nekaj zgodilo ali se dogaja, bi morali nasilje prijaviti, saj žrtev pogosto nima poguma ali moči za to« (E167).*

4.12. Delo s povzročiteljem nasilja, ki ne želi sodelovati

Ena izmed ovir, s katerimi se srečujejo, je delo s povzročiteljem nasilja, ki ne želi sodelovati. Na CSD-ju to navajajo kot zanikanje nasilja, kot neposlušnost, možnost, da postane povzročitelj nasilja nasilen tudi do strokovnih delavcev. Kadar pride do tega, pogosto sledi hiter zaključek dela s povzročiteljem, ki ga seznani z informacijami in ga napotijo do ustreznih organizacij. Prednost, ki jo tovrstno delo prinese je pravočasna prilagoditev varnostnega načrta za zaščito žrtve in to, da se večina pozornosti preusmeri na žrtev nasilja.

4.13. Covid-19

Na CSD-ju kljub poročanju medijev, da se je nasilje v času epidemije povečalo, tega trenda niso zasledili. To, da niso zaznali porasta nasilja, je lahko slab znak, saj pomeni, da žrtve niso uspele priti do ustrezne pomoči. Covid-19 je spremenil način delovanja, saj imajo na CSD-jih sedaj bistveno manj osebnega stika v primerjavi z obdobjem pred epidemijo.

4.14. Pridrzanje osebe

Policija lahko osebo pridrži na podlagi Zakona o kazenskem postopku. Privedbo in pripor storilca običajno izvedejo ob hudem stopnjevanju oz. ob močni intenziteti nasilja tudi, če storilec še ni bil obravnavan oz. prijavljen na policijo, obstajajo pa pogoji, in sicer potreba je podlaga za zbiranje dodatnih obvestil in dokazov, po potrebi se opravita hišna preiskava ter ogled kraja kaznivega dejanja, obvezna pa je tudi ponovitvena nevarnost. *»Ponovitvena*

nevarnost pomeni, da je bil storilec že obsojen, da so kazenski postopki zoper njega že v teku oz. da neka predhodna obravnava že obstaja» (E54).

4.15. Umik žrtve iz postopka

Ena izmed ovir, s katerimi se organizacije pogosto srečujejo, je umik žrtve iz postopka. Kadar pride do tega, je potrebno izločiti vse izjave žrtve. V primeru, da je dovolj drugih dokazov, se postopek lahko nadaljuje in vse, kar ni navedla žrtev, lahko ostane kot dokaz. Dokaze policija zato zbira čim širše in od čim več ljudi, ostanejo pa lahko fotografije poškodb, če so bile narejene. Občasno se odredi telesni pregled, ki ga opravi sodni izvedenec, ki pregleda in dokumentira poškodbe.

4.16. Multiplikator

V policiji deluje sistem multiplikatorjev. Le-ti izobražujejo in prenašajo svoje znanje na sodelavce v enoti. Prej ni bilo veliko izobraževanj za multiplikatorje, sedaj pa se stvari spreminjajo. V letu 2019 so speljali izobraževanje za nove multiplikatorje s področja nasilja v družini. V letu 2020 izobraževanja za nove multiplikatorje ni bilo, saj ga je prekinil covid-19, za stare pa je bilo pripravljeno dodatno usposabljanje. V policiji se srečujejo s fluktuacijo, »*ki se kaže v tem, da odhajajo s policije ali pa da gredo na druga delovna mesta, ki nimajo zveze s kriminalom*« (E149), zato so izobraževanja za nove multiplikatorje pomembna.

5 Razprava

Ugotovitve, ki sem jih pridobila v raziskavi, se nanašajo na sodelovanje različnih organizacij, kadar pride do nasilja v družini ter kakšne odnose imajo te organizacije med seboj. Prav tako sem dobila informacije o vlogi reorganizacije in spremembe družinskega zakonika pri sodelovanju in delu z žrtvami ter povzročitelji nasilja in kakšni so predlogi za učinkovitejše sodelovanje med institucijami v primeru nasilja v družini.

Sodelovanje organizacij poteka v skladu s Pravilnikom o sodelovanju organov ter delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini, s Pravilnikom o sodelovanju policije z drugimi organi in organizacijami pri odkrivanju in preprečevanju nasilja v družini ter z drugimi. Vsaka izmed sodelujočih organizacij v raziskavi ima svoje naloge, brez sodelovanja pa se žrtve ne da ustrezno zaščititi.

Žrtev nasilja v družini je včasih potrebovala povprečno deset do petnajst let, da je zbrala voljo in pogum, da je segla po pomoč in to se je dogajalo tako pozno, da je takrat že dobesedno reševala svoje življenje oz. življenje svojih otrok. Petindvajset let kasneje po intenzivnem ozaveščanju o nasilju v družini ter po mnogih zakonskih spremembah, žrtev povprečno potrebuje pet let, preden se odloči poiskati pomoč (Miklič, 2014).

Centri za socialno delo odpravljajo neposredno ogroženost in poskrbijo za dolgoročno varnost žrtve nasilja (Zakon o preprečevanju nasilja, 2008). Policija kot institucija v družino najpogosteje vstopi prva, saj žrtve v skoraj polovici primerov podajo prijavo nasilja v družini na policijo (Miklič, 2014).

»Pravilnik o sodelovanju policije z drugimi institucijami omogoča policiji sodelovanje z vsemi institucijami pri odkrivanju in preprečevanju nasilja v družini, določa medsebojno obveščanje, sodelovanje in usklajeno delovanje, slednjič pa tudi usposabljanje policistov na področju nasilja v družini« (Miklič, 2014, str. 42). Sodelujoče organizacije v raziskavi pri zaščiti žrtve sodelujejo z obveščanjem ter sodelovanji na multidisciplinarnih timih. »Koordinacijo medinstitucionalnega sodelovanja vodi center za socialno delo, ki je krajevno pristojen za obravnavo konkretnega primera nasilja v družini« (Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini, 2. člen, 2009). Na podlagi intervjujev ugotavljam, da se vsi sodelujoči strinjajo, da je medinstitucionalno sodelovanje nujno in da je dober pretok informacij zelo pomemben; še posebej, kadar delata z žrtvijo in s storilcem dva različna strokovna delavca. Tako delo z žrtvijo kot s povzročiteljem nasilja imata svoje posebnosti, izvajalci pa morajo biti

pri obeh dobro usposobljeni. »Delo s povzročitelji nasilja je pogosto zahtevno tako po strokovni kot po osebni plati« (Hrovat, 2016, str. 89). Sodelovanje organizacij, ki so sodelovale v raziskavi, v osnovi poteka dobro in so povezani med seboj, izražena pa je bila želja po večjem sodelovanju z nevladnimi organizacijami, ki so tiste, ki žrtvi nudijo ogromno podpore. Vse organizacije tesno sodelujejo z žrtvijo ter skrbijo za njeno zaščito. Aničić, Hrovat Svetičič, Hrovat, Lapajne, Mešič in Miklavčič (2015) navajajo, da je poleg pridobivanja informacij s strani uradnih institucij nujna pridobitev informacij tudi od žrtve same, saj prav ona poda najbolj relevantne podatke o nasilju. Pri pogovoru z žrtvijo je potrebno izkazati ogromno mero empatije in zavedanja, da je za žrtev podoživljanje izredno naporno. Sodelovanje organizacij je zato nujno, saj lahko nevladne organizacije kot so DNK žrtvi dajo potrebno oporo, da bo zmogla nadaljevati in vztrajati v postopkih.

Pri oceni ponovitvene nevarnosti se upošteva tri merila. Prvo merilo upošteva informacije o dinamiki in zgodovini nasilja ter o osebnih okoliščinah povzročitelja nasilja. Drugo merilo izhaja iz osebne odgovornosti, ki jo povzročitelj nasilja sprejme za svoja dejanja ter o njegovi pripravljenosti za sodelovanje in o lastni motivaciji za spremembe. Tretje merilo upošteva podatke o že izrečenih ukrepih za varnost žrtve in informacije o tem ali jih povzročitelj nasilja upošteva (Hrovat, 2016).

Policija od leta 2008 izvaja projekt multiplikatorjev na področju nasilja v družini. Vanj so vključeni uslužbenci policije z večletnimi izkušnjami, podrobnim poznavanjem policijskih postopkov in dinamike nasilja v družini. Dobro poznajo delovanje drugih nevladnih organizacij ter vladnih institucij in za delo na področju nasilja v družini usposablja svoje kolege z manj izkušnjami. Namen multiplikatorjev je dvig kvalitete dela na tem področju (Miklič, 2014). Intervjuvanec/ka na policiji je eden izmed multiplikatorjev, ki se zaveda, da je izobraževanje pomembno, saj je delo z žrtvami nasilja občutljivo in zahteva veliko mero strokovnega znanja.

Po raziskavi ugotavljam, da reorganizacija ni imela bistvenega vpliva na sodelovanje institucij ter na delo z žrtvami in s povzročitelji nasilja. Prinesla je predvsem sistemske spremembe za centre za socialno delo, kot so združevanje enot na 16 krovnih CSD-jev, ki pokrivajo Slovenijo, koordinatorji za preprečevanje nasilja, menjava kadra. Izvajajo se tudi aktivni, ki so prinesli več sodelovanja med strokovnimi delavci iz različnih enot CSD-jev, ki so po reorganizaciji združeni v enega. Aktivni omogočajo izboljšanje strokovnega dela (Žnidar, Rape Žiberna in Rihter, 2019).

Pri spremembi družinskega zakonika je najbolj opazna novost ta, da o namestitvah otroka v rejništvo ter o imenovanju rejnika otrok ne odločajo več CSD-jih, temveč so odločitve prevzela

sodišča. Prav tako velja za posvojitve, pred začetkom postopka pa CSD ugotavlja pogoje za posvojitev ter izbira posvojitelja. Sodišče ukrepe za varstvo koristi otroka izreka tako, da sledi načelu najmilejšega ukrepa (Družinsko pravo: spremembe, ki jih prinaša Družinski zakonik (DZ), b.d.). Tako se je torej nekoliko spremenilo sodelovanje CSD-jev s sodišči. Slednja od strokovnih delavcev s CSD-ja dobijo predloge o ukrepih, ki jih nato na podlagi presoje upoštevajo ali ne. Ta sprememba je prinesla razbremenitev socialnih delavcev, hkrati pa tudi manj očitkov s strani drugih organizacij.

Družinski zakonik je prinesel še nekaj sprememb, kot so vnaprej izražena volja staršev, podelitev starševske skrbi, kar pomeni, da lahko starši vnaprej izrazijo voljo glede usode otroka v primeru, da sami zanj zaradi določenih razlogov ne bodo več zmožni skrbeti. Volja ne sme biti v nasprotju s koristjo otroka (Družinsko pravo: spremembe, ki jih prinaša Družinski zakonik (DZ), b.d.).

Miklič (2014) navaja, da se lahko nasilje začne kadarkoli in da je enako z družbeno odgovornostjo, ki se začne pri vsakemu posamezniku. Vsak tak posameznik lahko nekaj naredi in vsi si želimo, da bi bili v neugodnih situacijah deležni tako strokovne kot človeške pomoči.

6 Sklepi

- Organizacije, ki so sodelovale pri raziskavi, najpogosteje dobijo informacije o nasilju od CSD-jev in policije. Manj pogosto o nasilju v družini poročajo zdravstvene ustanove in šolstvo.
- Policija dobi največ prijav o nasilju v družini s strani žrtve same.
- Neformalne prijave o nasilju na policijo s strani sosedov, svojcev ipd. največkrat vsebujejo pomanjkljive podatke.
- Naloga vseh sodelujočih organizacij je zaščita žrtve, informiranje tako nje kot tudi povzročitelja nasilja o poteku postopkov in o možnostih pomoči. Organizacije občasno poročajo sodiščem.
- DNK si želi več MDT-jev, še posebej, kadar so udeleženi otroci.
- Na MDT-jih sta pomembna natančna porazdelitev nalog med sodelujočimi organizacijami in dobro poznavanje lastnih zadolžitev, saj je pomoč lahko učinkovita le tako.
- MDT pripomore k določitvi stopnje ogroženosti žrtve in pri izvajanju nadaljnjih zaščitnih ukrepov.
- V zapisniku z MDT-ja niso zapisane vse informacije, ki bi se jih dalo uporabiti tudi kot dokaz.
- Brez dobrega sodelovanja organizacij se žrtve nasilja ne da učinkovito zaščititi.
- Organizacije opažajo dolge postopke na sodiščih in spremembe sodne prakse na slabše.
- Pri delu s povzročitelji na DNK opažajo, da je za uporabnike lahko škodljivo, če ni sodelovanja z drugimi organizacijami ter da so odvisni od njih in od napotitev uporabnikov k njim.
- V procesu sodelovanja so žrtve pogosto usmerjene na nevladne organizacije kot so DNK.
- CSD meni, da je v Sloveniji premalo NVO za pomoč žrtvam nasilja.
- Na CSD deluje v času izven uradnih ur interventna služba, ki je odzivna le na klic policije. Žrtev seznani s telefonsko številko 113, da se lahko obrne po pomoč in se nato naknadno vključi CSD, kadar je potrebno.
- Brez dobrega sodelovanja pride do izgubljanja podatkov – tako med organizacijami, kot tudi v primeru, ko z žrtvijo in s povzročiteljem delata dva različna strokovna delavca. Ko sta strokovna delavca različna, morata biti usklajena.
- Vse organizacije delajo v korist uporabnikov. Vse delajo skupaj z žrtvijo in jo poslušajo ter ne delajo stvari brez njene vednosti.
- Zbiranje obvestil o nasilju je v času vikenda oteženo, saj ne delajo vse organizacije, policija pa je časovno vezana.
- Šole včasih zavračajo možnost razgovora z otrokom v šolskih prostorih, ki so za otroka nevtralen prostor.
- Sodelovanje z žrtvami je običajno dolgotrajnejše in nima roka zaključka, med tem ko je sodelovanje s povzročitelji nasilja nekoliko časovno omejeno.
- Še vedno prihaja do tega, da so žrtve nasilja preslišane.
- Policija razgovor z žrtvijo po potrebi prekine in nadaljuje kasneje, ko se spet zbere. Občasno na pomoč pokličejo nevladne organizacije, da ima žrtev oporo že v samem začetku.

- Reorganizacija je prinesla aktive, več notranjih izobraževanj in sestajanj ter poleg združevanja CSD-jev na 16 krovnih, nekaj kadrovskega menjav.
- Na vsaki enoti CSD-ja je zaposlena oseba s pravosodnim izpitom, da zmanjšajo napake, ko se dokumente z mnenji in poročili pošilja sodišču.
- Pri izobraževanju je zelo pomembna lastna iniciativa vsakega posameznika. Načeloma lahko z vsakega izobraževanja odnesejo nekaj, kar jim bo pomagalo pri delu.
- Na CSD-ju kljub poročanju medijev, da se je nasilje v času epidemije povečalo, tega trenda niso zasledili.
- Ena izmed ovir, s katerimi se organizacije pogosto srečujejo, je umik žrtve iz postopka. Kadar pride do tega, je potrebno izločiti vse izjave žrtve.
- Organizacije bi želele boljše poznavati delo drugih, s katerimi pri zaščiti žrtve sodelujejo.

7 predlogi

Kljub temu, da se o nasilju v družini govori vedno več, je tema do neke mere še vedno tabu. Družinsko okolje velja za nekaj privatnega, vendar je pomembno da žrtve vedo na koga se lahko obrnejo in da obstajajo organizacije, ki jim bodo pomagale. Policija je najpogosteje prvi stik žrtve z organizacijo, ki lahko odločno ukrepa proti nasilju, nato pa jo po pomoč napoti k drugim organizacijam. Organizacije, ki so sodelovale v raziskavi, bi želele bolje poznati delo drugih, saj bi lahko tako učinkoviteje zaščitili žrtve nasilja ter jim ob prvem stiku podali več informacij o nadaljnjih postopkih in dogajanjih, na tak način pa bi tudi vsak od udeleženih strokovnih delavcev bolje vedel, kaj točno je njegova naloga.

Še vedno je na voljo veliko prostora za izboljšave pri ozaveščanju in informiranju javnosti o tem, da nasilje obstaja in da je pogosto nevidno. Najmanj prijav pride s strani ljudi, ki jih žrtev pozna – sosedje, znanci, svojci in prav bi bilo, da bi vsak čutil odgovornost do sočloveka in ukrepal, kadar tega žrtev ne zmore sama ali ne ve kako in kje začeti.

Tudi sama bi predlagala več multidisciplinarnih timov, saj so vsi udeleženci povedali, da so učinkoviti in da so tako pri delu z žrtvijo kot s povzročiteljem nasilja pomembni. Brez dobrega sodelovanja organizacij ni učinkovite zaščite žrtve, saj se podatki izgubljajo, ali pa nikdar niso bili posredovani dalje. Predlagala bi tudi razširitev programov pri delu s povzročitelji nasilja in če se le da, možnost so-vodenja le-teh s strani moškega in ženske strokovne delavke. V tujini naj bi bila to pogosta praksa, ki se je izkazala za učinkovito.

Šolstvo bi moralo biti aktivnejše pri preprečevanju in odkrivanju nasilja, saj imajo veliko stikov z otrokom in imajo privilegij, da vidijo kako se otrok počuti ter lahko prej zaznajo, če je kaj narobe. Razgovori, ki jih je včasih treba opraviti z otroki, bi morali brez vprašanj potekati v šoli, ki je zanje nevtralen prostor – sploh, če se nasilje pojavlja doma, saj je to morda edini prostor, kjer se otrok počuti varnega.

Za strokovne delavce, ki se odločijo delati z žrtvami in s povzročitelji nasilja, bi bilo smiselno uveljaviti predhodne tečaje in preverjanje, če delo lahko opravljajo kvalitetno, prav tako pa bi morale biti pogoj predhodne izkušnje. Delo ni lahko in ga ne more opravljati vsak, saj zajema veliko znanja in empatije, ki jo je omenil/a eden od sogovornikov.

8 Seznam virov in literature

- Aničić, K., Hrovat Svetičič, T., Hrovat, T., & Sušnik, A. (2017). *Nasilje nad otroki: strokovne smernice za delo z otroki, ki doživljajo zanemarjanje in/ali nasilje*. Ljubljana: Društvo za nenasilno komunikacijo.
- Aničić, K., Hrovat Svetičič, T., Hrovat, T., Lapajne, G., Mešič, G., Miklavčič, R. (2015). *Delo s povzročitelji nasilja: Strokovne smernice in predstavitev dela*. Ljubljana: Društvo za nenasilno komunikacijo.
- Bezenšek-Lalič, O. (2009). *Odzivanje socialnih delavk in delavcev na nasilje v družini*. Ljubljana: Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja.
- Cafuta, I. J. (2019). Centri za socialno delo po reorganizaciji. *Socialno delo*, 58(1), 79-86.
- Dobnikar, M. (1991). Nasilje nad ženskami kot oblika socialne kontrole. *Časopis za kritiko znanosti*, 19(136/137), 138-142.
- Društvo za nenasilno komunikacijo. (2009). *Informativna brošura o nasilju nad ženskami, izdana v okviru mednarodnih dni akcij proti nasilju nad ženskami – Slišite?* Pridobljeno 25. 2. 2020 s <https://www.drustvo-dnk.si/zelite-izvedeti-vec/publikacije.html>
- Družinski zakonik (DZ), (2017). Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg, 22/19 in 67/19 – ZmatR-C.
- Družinsko pravo: spremembe, ki jih prinaša Družinski zakonik (DZ). (b.d.). Pridobljeno 27. 4. 2021 s <https://www.odvetnik-pp.si/novice/spremembe-druzinski-zakonik>
- Filipčič, K. (2014). Zakonodaja na področju preprečevanja nasilja v družini v Sloveniji. V Veselič Š., Horvat, D., & Plaz, M. (ur.) (2014). *Priročnik za delo z ženskami in otroki z izkušnjo nasilja* (str. 159-176). Ljubljana: Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja.
- Horvat, D., & Matko, K. (2014). Oblike pomoči, pristojnosti in organizacije, ki nudijo pomoč ženskam in otrokom – žrtvam nasilja ter delajo z osebami, ki povzročajo nasilje. V Veselič Š., Horvat, D., & Plaz, M. (ur.) (2014). *Priročnik za delo z ženskami in otroki*

- z izkušnjo nasilja* (str. 245-265). Ljubljana: Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja.
- Hrovat, T. (2016). Delo s povzročitelji nasilja. *Socialno delo*, 55(1-2), 87-94.
 - Huselja, A. (2015). Sodelovanje s policijo. V Šimenc, J. (ur.). *Prepoznavna in obravnavna žrtev nasilja v družini: priročnik za zdravstveno osebje* (str. 141-146). Ljubljana: Zdravniška zbornica Slovenije.
 - Hvalič, S. (2002). Odstiranja: Nasilje nad starimi ljudmi. *Kakovostna starost*, 5(1-2), 36-45.
 - *Kako napišemo diplomsko delo.* (b.d.). Pridobljeno 23. 4. 2020 s https://www.fsd.uni-lj.si/fakulteta/dokumenti/pravila_pravilniki/urejanje_studijskih_besedil/
 - Kanduč, Z. (1998). Spolno nasilje (posilstva). *Anthropos*, 30(4/6), 187-208.
 - Kashani, J.H., & Allan, W.D. (1998). *The Impact of Family Violence on Children and Adolescents*. SAGE Publications, Inc.
 - Kazenski zakonik (KZ-1) (2008). Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16, 27/17 in 23/20.
 - Kraljić, S. (2019). *Družinski zakonik: s komentarjem*. Maribor: Poslovna založba MB.
 - McClennen, J. C. (2010). *Social Work and Family Violence: Theories, Assessment, and Intervention*. New York: Springer Publishing Company.
 - Mesec, B. (1997). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu II. Skripta*. Ljubljana: Visoka šola za socialno delo.
 - Mesec, B. (b.d.). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 1: Načrtovanje raziskave. Skripta*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
 - Miklič, N. (2014). Nasilje v družini: vstop policije v družino in odpiranje vrat strokovnim oblikam pomoči. V Javornik Novak, L., Miklič, N., (ur.) (2014). *Nacionalna konferenca Nasilje v družini – vloga zakonodaje in družbena odgovornost* (str. 39-46). Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije, Policija.

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) (2016). *Reorganizacija CSD*. Pridobljeno 28. 4. 2020 s http://www.zdruzenjeobcin.si/fileadmin/datoteke/2017/RAZNO/MDDSZ_Reorganizacija_CSD.pdf
- Mlakar, T., Vujović, A., & Mravljak Andoljšek, A. (2016). Preprečevanje nasilja nad starejšimi. *Kakovostna starost*, 19(3), 3-19.
- Mušič, T. (2010). Kratek prikaz stanja in aktivnosti policije pri preprečevanju in preiskovanju kaznivih dejanj na področju nasilja v družini. V Dvoršek, A., Selinšek, L. (ur.), *Nasilje v družini: kazensko pravni, kriminalistični in kriminološki problemi* (str. 45-70). Maribor: Fakulteta za varnostne vede.
- Nacionalni načrt dela proti nasilju nad ženskami. (b.d.). (2004). Pridobljeno 27. 4. 2020 s <https://www.drustvo-dnk.si/images/dokumenti/nacionalninacrt.pdf>
- Obran Rapolane, N. (2018). *Nasilje nad ženskami - prav(n)e poti v varno življenje žensk in otrok: praktični vodnik po sodnih in upravnih postopkih*. Ljubljana: Društvo za nenasilno komunikacijo.
- Obran, N. (2014). *Nasilje nad ženskami - prav(n)e poti v varno življenje žensk in otrok: praktični vodnik po sodnih in upravnih postopkih*. Ljubljana: Društvo za nenasilno komunikacijo.
- Palaić, T. (2012). Nasilje v družinah: institucionalna intervencija. *Časopis za kritiko znanosti*, 40(294), 101-115, 182-187.
- Petrovič, R., Huselja, A., & Gregorič, N. (2015). Pravna izhodišča za obravnavo nasilja v družini. V Šimenc, J. (ur.). *Prepoznavanje in obravnavanje žrtev nasilja v družini: priročnik za zdravstveno osebje* (str. 131-133). Ljubljana: Zdravniška zbornica Slovenije.
- Plaz, M. (2014). Nasilje nad ženskami v partnerskih in sorodstvenih odnosih. V Veselič Š., Horvat, D., & Plaz, M. (ur.) (2014). *Priročnik za delo z ženskami in otroki z izkušnjo nasilja* (str. 75-93). Ljubljana: Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja.
- *Področje obravnave nasilja v družini*. (b.d.). Pridobljeno 27. 4. 2020 s <http://www.prepoznajnasilje.si/nasilje-v-druzini/zakonodaja>

- Popaja, D. (2015). Sodelovanje z nevladnimi organizacijami. V Šimenc, J. (ur.). *Prepoznavna in obravnavna žrtev nasilja v družini: priročnik za zdravstveno osebje* (str. 147-152). Ljubljana: Zdravniška zbornica Slovenije.
- Pravilnik o sodelovanju organov ter o delovanju centrov za socialno delo, multidisciplinarnih timov in regijskih služb pri obravnavi nasilja v družini (2009). Uradni list RS, št. 31/09 in 42/17.
- Premzel, F., & Petrovič, R. (2015). Sodelovanje s centri za socialno delo. V Šimenc, J. (ur.). *Prepoznavna in obravnavna žrtev nasilja v družini: priročnik za zdravstveno osebje* (str. 134-140). Ljubljana: Zdravniška zbornica Slovenije.
- Rape Žiberna, T., Žnidar, A., Cafuta, J., & Flaker, V. (2019). Reorganizacija centrov za socialno delo – kaj se pravzaprav dogaja? *Socialno delo*, 58(2), 145-154.
- Selič, P. (2010). Dejavno odkrivanje in pogostost nasilja v družini: podatki in osnova za sodelovanje med strokami. V Dvoršek, A., Selinšek, L. (ur.). *Nasilje v družini: kazensko pravni, kriminalistični in kriminološki problemi* (str. 31–44). Ljubljana, Fakulteta za varnostne vede.
- Vloga centrov za socialno delo pri pomoči žrtvam nasilja v družini. (b.d.). Pridobljeno 27. 4. 2020 s <https://zavod-up.si/si/vloga-centrov-za-socialno-delo-pri-pomoci-zrtvam-nasilja-v-druzini/>
- Zakon o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol) (2013). Uradni list RS, št. 15/13, 23/15 – popr., 10/17, 46/19 – odl. US in 47/19).
- Zakon o preprečevanju nasilja v družini (ZPND) (2008). Uradni list RS, št. 16/08, 68/16 in 54/17 – ZSC-H.
- Zaviršek, D. (1993). Nasilje kot del intimnosti, spolne zlorabe otrok in posilstva: kaj pa socialno delo?. *Socialno delo*, 32(5/6), 41-70.
- Ženska svetovalnica. (b.d.). *Kaj je nasilje?*. Pridobljeno 25. 4. 2020 s <http://www.drustvo-zenska-svetovalnica.si/nasilje-nad-zenskami/kaj-je-nasilje>
- Žnidar, A., Rape Žiberna, T., Rihter, L. (2019). Reorganizacija centrov za socialno delo kot izziv za uporabo sodobnih konceptov socialnega dela. *Socialno delo*, 59 (2-3), 147-162.

9 Priloge

9.1 Osnoven vprašalnik

1. Od koga dobite informacijo o nasilju v družini in kaj je povedano?
2. Kako pogosto sodelujete na multidisciplinarnih timih in s kakšnim namenom?
3. Kakšen odnos imate s strokovnjaki iz drugih institucij ter s katerimi sodelujete? Bi pri tem kaj spremenili?
4. Kako dolgo in na kakšen način se institucija vključuje v obravnavo nasilja v družini?
5. Kakšne so pristojnosti policije v primeru nasilja v družini? Kaj vse lahko naredi, morebitni ukrepi?
6. Kako sodeluje policija z drugimi institucijami popoldne ali med vikendi – v času, ko druge institucije nimajo uradnih ur in so zaprte?
7. S kakšnimi ovirami se srečujete pri sodelovanju z drugimi institucijami, če se?
8. Katere informacije podate žrtvam in povzročiteljem nasilja ob prvem srečanju?
9. Je žrtev deležna razbremenitvenega pogovora, kako poteka pogovor z njo? Kako v obravnavo vključite povzročitelja nasilja?
10. Ali žrtev in povzročitelja obravnava ista oseba? Kaj menite o tem?
11. Je reorganizacija centrov za socialno delo prinesla kakšne spremembe tudi za vas? Če je, kako se je spremenilo vaše dosedanje delo z žrtvami nasilja, povzročitelji nasilja in z institucijami?
12. Kako kažejo spremembe družinskega zakonika pri vašem delu in kaj menite o njih?
13. Ali se udeležujete izobraževanj na temo nasilja v družini? Kolikokrat letno? V okviru službe ali samostojno? Se vam zdi, da bi potrebovali še kakšno dodatno usposabljanje?
14. Kaj bi sami priporočali kot morebitne nujne spremembe pri delu z žrtvami nasilja? Kaj bi priporočili glede sodelovanja z drugimi institucijami?

9.2 Intervjuji

INTERVJU A – Društvo za nenasilno komunikacijo, delo z žrtvami nasilja

1. Od koga dobite informacijo o nasilju v družini?

Velikokrat informacije dobimo s CSD-jev (A1), kjer nas pokličejo oni oz. napotijo uporabnike k nam na različne programe (A2). Dobimo jih s strani policistov (A3), ki po intervenciji napotijo uporabnike k nam (A4), ker delamo z otroki nas kontaktirajo tudi delavci na šolah (A5). Žrtve pokličejo same (A6).

2. Kje dobijo žrtve informacije o vas?

Informacije dobijo na dogodkih (A7), plakatih (A8), internetni strani (A9), iz socialnega kroga (A10).

3. Kako pogosto sodelujete na multidisciplinarnih timih in s kakšnim namenom?

Sami ne moremo sklicati MDT-ja (A11), ampak lahko na CSD pošljemo predlog za sklic (A12). Po našem mnenju je MDT-jev veliko premalo (A13). Želeli bi si več sodelovanja (A14), ker na timih lahko več oseb izmenja informacije in dobimo širšo sliko (A15), ki jih le pri delu z uporabnikom ne dobimo (A16). Pri delu s povzročitelji nasilja je več MDT-jev kot pri delu z žrtvami nasilja (A17).

4. Kakšen odnos imate s strokovnjaki iz drugih institucij ter s katerimi sodelujete?

Imate kak predlog, da bi sodelovanje izboljšali?

Skušamo imeti dobre odnose (A18), ker je nasilje kompleksen problem na večih področjih (A19) in je sodelovanje nujno (A20), z nekaterimi socialnimi delavci so zelo dobri odnosi (A21), včasih ima društvo bolj vlogo zagovornika žrtve (A22). Žrtev lahko spremljamo na policijo (A23). Želimo več MDT-jev predvsem na področju dela z otroki (A24). Vedno bi radi še boljše sodelovanje s policijo, zdravstvenimi ustanovami, CSD-ji (A25).

5. Kako dolgo in na kakšen način se institucija vključuje v obravnavo nasilja v družini?

Pri žrtvah je zelo odvisno od njih (A26), nekatere želijo le spremstvo in informacije (A27), druge želijo dolgotrajnejše sodelovanje (A28), ker se postopki na sodišču vlečejo (A29). Povzročitelji imajo določen obvezen obisk 24 srečanj (A30), je bolj definirano kako dolgo sodelujejo (A31). Sodišču sporočijo ali je povzročitelj opravil program ali ni prihajal (A32). Za

žrtve je sodelovanje priporočeno (A33), povzročitelji pa pogosto niso vključeni prostovoljno (A34) in na CSD-ju izvejo, da se programa morajo udeležiti (A35).

6. Kako sodelujete z drugimi institucijami popoldne ali med vikendi?

Med vikendi smo zaprti (A36), dosegljivi smo med tednom (A37). V primeru dogodka se vključita krizni center ali interventna služba na CSD-ju (A38).

7. S kakšnimi ovirami se srečujete pri sodelovanju z drugimi institucijami, če se?

Ne vem, zakaj ni veliko sodelovanja med drugimi institucijami in nami (A39), moralo pa bi biti večje (A40).

8. Katere informacije podate žrtvam in povzročiteljem nasilja ob prvem srečanju?

Žrtvam podamo zadostno število informacij, kaj v Sloveniji sploh obstaja (A41) – zakoni, ki urejajo področje (A42), kako potekajo postopki (A43), na koga se lahko obrnejo (A44), informacije razložimo v njihovem jeziku; čimbolj razumljivo (A45).

9. Ali žrtev in povzročitelja obravnava ista oseba? Kaj menite o tem?

V nekaterih primerih je delo istega strokovnega delavca z žrtvijo in s povzročiteljem v redu (A46), največkrat pa delo istega strokovnega delavca z obema udeleženima ni primerno (A47). Velikokrat zgodi, da se zgodbi povzročitelja in žrtve zelo razlikujeta (A48) in ker smo ljudje, nas ena zgodba bolj prepriča (A49). Zgodbe žrtev so pogosto preslišane (A50). Podporo potrebuje tako žrtev kot povzročitelj (A51).

10. Je reorganizacija centrov za socialno delo ter sprememba družinskega zakonika prinesla kakšne spremembe tudi za vas? Če je, kako se je spremenilo vaše dosedanje delo z žrtvami nasilja, povzročitelji nasilja in z institucijami?

Ni večjih sprememb zaradi reorganizacije in novega družinskega zakonika (A52). Delo z žrtvami se je spremenilo tako, da z njimi govorimo o predhodnem svetovanju, ki je novost na CSD-jih (A53). O odvzemu otrok ne odloča več CSD, ampak sodišča (A54). Največ se je spremenilo delo s povzročitelji (A55).

11. Ali se udeležujete izobraževanj na temo nasilja v družini? Kolikokrat letno? V okviru službe ali samostojno? Se vam zdi, da bi potrebovali še kakšno dodatno usposabljanje?

Da, imamo interna izobraževanja na društvu (A56). Udeležujemo se različnih konferenc (A57). Za izobraževanja ne dobimo denarne podpore (A58), v okviru službe so organizirani izobraževalni tedni (A59). Imamo supervizije (A60). Pomembna je lastna iniciativa vsakega zaposlenega, da išče brezplačna izobraževanja (A61). Menim, da je izobraževanj ravno prav, lahko bi bilo seveda še kakšno (A62).

12. Kaj bi sami priporočali kot morebitne nujne spremembe pri delu z žrtvami nasilja? Kaj bi priporočili glede sodelovanja z drugimi institucijami?

Sodelujemo le z deležem žrtev (A63), ker je nasilje prikrito (A64). Nujno je delo na ozaveščanju in informiranosti glede pomoči (A65), zmanjšanje tabuja okrog nasilja v družini (A66), več sosedске pomoči (A67). Otroci se včasih vključijo v svetovanja (A68). Želeli bi več svetovalnic in boljše obravnave otrok (A69). V Sloveniji je pomanjkanje svetovalnic za otroke (A70). Radi bi tudi brezplačne terapije za ženske in moške, ki bi si želeli več kot svetovanje (A71). Želeli bi več timov in s tem več sodelovanja (A71).

INTERVJU B – Društvo za nenasilno komunikacijo, delo s povzročitelji nasilja

1. Od koga dobite informacijo o nasilju v družini?

Nekaj informacij dobimo s strani uporabnic (B1), večina uporabnikov oz. povzročiteljev nasilja pa je napotenih s strani sodišča (B2) in sodbo prinesejo s sabo. Napoteni so tudi s strani tožilstva (B3), imajo sklep z navodilom ter s CSD-ja (B4). V vsakem primeru s CSD-jem vzpostavimo stik in jih prosimo, naj se povežejo z žrtvami (B5).

2. Kako pogosto sodelujete na multidisciplinarnih timih in s kakšnim namenom?

Sami ne moremo sklicati MDT-ja (B6). Najbrž nas ne povabijo povsod zraven (B7). V preteklem letu smo delali s približno 600-700 povzročitelji nasilja (B8), sodelovali smo na približno 30 MDT-jih (B9). V praksi jih je premalo (B10). MDT je pomemben za pretok informacij (B11). MDT nam da poglobljen, širši pogled (B12). Pri delu s povzročitelji ne damo veliko predlogov za MDT (B13).

3. Kakšen odnos imate s strokovnjaki iz drugih institucij ter s katerimi sodelujete?

Imate kak predlog, da bi sodelovanje izboljšali?

Kadar se srečamo na MDT-ju, je sodelovanje veliko lažje in boljše (B14). Lažje sledimo ciljem (B15), skupaj lahko gradimo in preverjamo informacije (B16). Delo s povzročitelji brez kontakta z drugimi organizacijami je lahko celo škodljivo (B17). Stremimo k temu, da imamo redne telefonske kontakte z drugimi institucijami (B18).

4. Kako dolgo in na kakšen način se institucija vključuje v obravnavo nasilja v družini?

Vključeni smo dokler nas uporabnik potrebuje (B19) oz. dokler ne zaključi programa (B20). Program za povzročitelje traja eno leto (B21). So tedenska srečanja, trikrat mesečno (B22). Po koncu mu ponudimo opcijo dodatne vključitve v naše programe (B23). Vključi se lahko preko individualnega svetovanja (B24), drugih skupin ipd. (B25). Nadaljnjo odločitev o vključitvi prepustimo posamezniku (B26). Pri MDT-jih smo vključeni dokler je obravnavo v teku (B27). Če bi z uporabniki že zaključili z delom, bi se v primeru sklica MDT-ja udeležili (B28).

5. Kako sodelujete z drugimi institucijami popoldne ali med vikendi?

Med vikendi ne delamo (B29). Če se kaj zgodi, se vključita krizni center ali interventna služba na CSD-ju (B30).

6. S kakšnimi ovirami se srečujete pri sodelovanju z drugimi institucijami, če se?

Težava je, da delamo po celi Sloveniji in pri poti nastanejo stroški, ki jih je treba kriti (B31). Morda zato ne sodelujemo na več MDT-jih (B32). Problem je da smo pri delu s povzročitelji odvisni od drugih institucij (B33) oz. od napotitev (B34). Če sodelovanje ne bi potekalo, bi se programov udeleževalo bistveno manj ljudi (B35). Na CSD-jih ljudje dobijo informacije o DNK (B36) in od strokovnih delavcev tam je odvisno ali bodo napotili povzročitelja (B37) ter na kakšen način, koliko bodo vztrajali itd. – izkušnje imam zelo različne (B38). Z večino strokovnih delavcev dobro sodelujemo (B39). Pretok informacij je dober (B40). Pri tožilstvih je podobno dobro sodelovanje (B41). Nekateri nam žal pošljejo samo sklepe brez obrazložitve (B42). S sodišč ni veliko napotitev (B43), s tožilstev jih je več (B44). Včasih se srečamo tudi z ovirami pri sodelovanju (B45), ko kakšno sodišče napiše sodbo, kjer mora povzročitelj program obiskovati 5 let (B46), kar je težko izvedljivo, saj imamo mi drugače zastavljene programe (B47). Načeloma imamo dobre odnose z vsemi (B48), saj nas včasih s tožilstev tudi pokličejo in vprašajo, ali bi bila določena stvar mogoča (B49) oz. da zberejo čim več informacij.

7. Katere informacije podate žrtvam in povzročiteljem nasilja ob prvem srečanju?

Prvi stik vedno vzpostavijo povzročitelji nasilja (B50), ki običajno pokličejo (B51). Predstavimo jim programe (B52), trening starševskih veščin (B53), trening socialnih veščin za moške, ki povzročajo nasilje nad ženskami v skupini (B54), trening socialnih veščin je lahko tudi individualen (B55)... V uvodnem pogovoru dobijo informacijo kdo mi smo (B56), kaj delamo, kaj ponujamo (B57), mi pa od njih poskušamo pridobiti informacije zakaj prihajajo (B58), kakšni so njihovi cilji (B59), kaj pričakujejo od nas (B60). Skušamo se dogovoriti in uskladiti glede programa, v katerega se bodo vključili (B61). Dobijo vse potrebne informacije o programu (B62); kakšen je, njegovi cilji, potek, kdaj so srečanja, koliko jih je, kaj so naslovi teme srečanj (B63). Dobijo informacijo, da je predpogoj za vključitev v program to, da obvestimo CSD (B64), ki bo kontaktiral tudi žrtve in jim posredoval podatke, ki so pomembni za njihovo varnost (B65). Povzročitelji podpišejo dogovor o sodelovanju (B66), kjer so našteje njihove pravice (B67), varstvo osebnih podatkov (B68), pogoji za sodelovanje v programu (B69) (točno prihajanje (B70), ne smejo priti pod vplivom substanc (B71), v enem letu biti prisoten na 24 skupinah (B72), za odsotnost se je potrebno opravičiti (B73), da vedo, da bomo povzročeno nasilje prijavili (B74).

8. Kako delate s povzročitelji nasilja?

Veliko uporabnikov je nemotiviranih (B75), zato delamo z njimi v skupini (B76) in to omogoča sodelovanje tudi tistim, ki drugače ne želijo (B77). Povzročitelji z nami vzpostavijo stik (B78). Z njimi se dogovorimo za termin (B79), za telefonski pogovor (B80).

9. Ali žrtev in povzročitelja obravnava ista oseba? Kaj menite o tem?

Pri nas žrtev in povzročitelja obravnavata različni osebi (B81), kar menim, da je pozitivno (B82), pomembna pa je usklajenost, timsko delo (B83). Na CSD-jih je verjetno drugače (B84). Kadar pride do obravnave žrtve in povzročitelja, sodelujeta njuna svetovalca (B85). Takšnega dela je veliko in je pomembno (B86).

10. Je reorganizacija centrov za socialno delo ter sprememba družinskega zakonika prinesla kakšne spremembe tudi za vas? Če je, kako se je spremenilo vaše dosedanje delo z žrtvami nasilja, povzročitelji nasilja in z institucijami?

Za nas reorganizacija ni prinesla večjih sprememb (B87). Kadrovske menjave na splošno imajo vpliv (B88), saj se nekoliko spremeni sodelovanje (B89), ni pa bilo kaj takega, kar bi se dalo izpostaviti (B90). Koordinatorke za nasilje so bile že prej in so pokrivalo CSD-je (B91), sodelovanje je ostalo podobno kot prej, zelo povezano in močno (B92). Na delo s povzročitelji sprememba družinskega zakonika ni imela vpliva (B93).

11. Ali se udeležujete izobraževanj na temo nasilja v družini? Kolikokrat letno? V okviru službe ali samostojno? Se vam zdi, da bi potrebovali še kakšno dodatno usposabljanje?

Udeležujem se izobraževanj (B94). Imamo interna izobraževanja (B95), mreža WWP EN (European Network for the Work with Perpetrators of Domestic Violence) (B96) - je močna in združuje evropske programe za delo s povzročitelji (B97). Mreža je zelo dejavna in omogoča prenos znanj (B98). Vsako leto se udeležujemo konferenc (B99). Znanja v tujini je nujno iskati (B100), saj jih zgolj v Sloveniji ni dovolj zaradi njene velikosti in specifičnosti dela s povzročitelji (B101). Izobraževanja izvaja tudi naša organizacija (B102), imamo izobraževalne tedne (B103). Menim, da je izobraževanje vedno lahko več (B104).

12. Kaj bi sami priporočali kot morebitne nujne spremembe pri delu s povzročitelji? Kaj bi priporočili glede sodelovanja z drugimi institucijami?

Sprememba zakonodaje (B105), da bi se povzročitelji morali udeleževati programov (B106). Potrebovali bi več različnih specializiranih programov (B107), ker je trenutni program precej splošen (B108) in obstoječe programe dodatno nadgraditi (B109), dobro bi bilo imeti tudi

nadaljevalne programe (B110). Potrebni bi bili vsebinsko globlji programi (B111), kar potegne za sabo to, da bi potrebovali tudi več kadra (B112). Pri sodelovanju bi lahko poskrbeli za dodatno izboljšanje pretoka informacij (B113), ker lažje delaš, če poznaš celotno situacijo (B114). Pri delu s povzročitelji bi potrebovali zaprte skupine (B115), saj so programi, ki jih imamo za povzročitelje odprti – to pomeni, da lahko pridejo kadarkoli (B116). Dobro bi bilo, da bi bile skupine za delo s povzročitelji sovodene v smislu moški in ženska (B117), tako kot ponekod v tujini, vendar žal nimamo dovolj kadra za kaj takega (B118).

INTERVJU C – Center za socialno delo, koordinatorka za preprečevanje nasilja

1. Od koga dobite informacijo o nasilju v družini?

Šolstvo (C1), zdravstvo (C2), policija (C3), nevladne organizacije (C4), kdorkoli izve za okoliščine in kjer so elementi nasilja, mora to javit nam (C5). Mi moramo ravnati v skladu z Zakonom o preprečevanju nasilja v družini (C6), po katerem imamo naloženo dolžnost ravnanja in prijave (C7), npr. če še ni bilo narejene prijave na policijo, to naredimo mi (C8), delamo pa tako z žrtvijo kot tudi s povzročiteljem (C9). Vsako informacijo smo dolžni tudi preveriti (C10) in raziskati vse okoliščine nasilja (C11).

2. Kako pogosto sodelujete na multidisciplinarnih timih in s kakšnim namenom?

CSD je edini, ki lahko skliče MDT (C12). MDT-ji so namenjeni pomoči žrtvam nasilja (C13) in na njih sodelujejo žrtve (C14) ter vse organizacije, ki jih pri zaščiti potrebujemo (C15). Po pravilniku o sodelovanju med institucijami sklic MDT-ja ni obvezujoč, je pa dobrodošel (C16). Menim, da se informacije tako lažje prenašajo (C17). Sodelujejo policija (C18), zdravstvo (C19), šolstvo (C20), tožilstvo (C21), nevladne organizacije (C22) oz. vsi, ki so pomembni v procesu pomoči žrtvi ter žrtev (C23). Na MDT-ju se naredi načrt pomoči žrtvi (C24), preveri se varovalne dejavnike (C25) in oteževalne okoliščine (C26), izdelamo oceno ogroženosti (C27) in si porazdelimo naloge (C28). Vsak mora točno vedet kaj počne (C29), zelo pomembna je izmenjava informacij (C30) ter sprotno obveščanje, saj drugače težje pomagamo žrtvi, da se zavaruje (C31).

3. Kakšen odnos imate s strokovnjaki iz drugih institucij ter s katerimi sodelujete?

Imate kak predlog, da bi sodelovanje izboljšali?

Sodelovanje temelji na pravilniku o sodelovanju med institucijami (C32), ki je izšel leta 2008 in se je v letu 2016 nekoliko spremenil (C33) – uporabljamo ga vse institucije (C34). Sodelovanje in odnosi so dobri (C35), zelo pomembno pa je, da vsi vemo, kakšne so naše naloge (C36). Nevladne organizacije so na nek način podaljšana roka CSD-jev (C37) – ne morejo delati naših nalog (C38), so pa zelo cenjeni v procesu sodelovanja pomoči žrtvi (C39). Največ žrtev usmerjamo na Društvo za nenasilno komunikacijo (C40), ki je za enkrat edina, ki lahko uspešno pomaga žrtvi (C41), delajo pa tudi s povzročitelji (C42).

4. Kako dolgo in na kakšen način se institucija vključuje v obravnavo nasilja v družini?

Vključujemo se tako dolgo, da vidimo, da so odpravljeni vsi vzroki nasilja v družini (C43) in da se stvari sanirajo oz. da se žrtev uspe postaviti na noge (C44) in da resnično ugotovi, da je zaščitena, varna (C45) ter da se nasilje ne ponavlja več (C46). Žrtve se po koncu sodelovanja še vedno lahko odločijo za nadaljevanje procesa (C47). Mi moramo skupaj z njo ugotoviti, kaj dejansko potrebuje (C48) – kar je jasno opredeljeno v načrtu pomoči (C49), seveda pa je dobro, da se ga žrtev drži (C50). Poznati moramo tudi informacijo, kako se vede povzročitelj (C51), ki jo lahko dobimo pri nevladnih organizacijah, če se tja vključi (C52). Zaradi varstva osebnih podatkov ne izdajamo konkretnih zadev (C53), ostale inštitucije pa so dolžne nam javiti vse, kar bi lahko kakorkoli vplivalo na žrtev (C54). Če vemo, kaj se dogaja s povzročitelji, lahko učinkoviteje pomagamo žrtvam (C55).

5. Katere ukrepe lahko CSD izvaja?

Ukrepov nimamo, imamo pa naloge (C56). Ukrepe izreka policija (C57) npr. prepoved približevanja kraju, osebi (C58) in prepoved uporabe komunikacijskih sredstev za doseg žrtve (C59). Vedno, ko ugotovimo, da gre za nasilje, odpremo dokumentacijo (C60) in delamo po Zakonu o preprečevanju nasilja v družini (C61). Takoj stopimo v stik z žrtvijo (C62), če je potrebno naredimo skupaj z njo takojšnjo oceno ogroženosti (C63), kratek načrt pomoči (C64) in ji pomagamo, da se lahko umakne v krizni center za ženske in otroke žrtve nasilja (C65), ki so na skritih lokacijah po Sloveniji (C66). Stik navežemo tudi s povzročiteljem (C67). Iz kriznega centra se žrtev lahko prestavi v varno hišo (C68), kjer lahko biva eno leto (C69).

6. Kaj zajema ocena ogroženosti?

Pogledamo varovalne dejavnike (C70), dejavnike tveganja (C71), pogledamo kje žrtev biva (C72), kakšno socialno mrežo ima... (C73). Vse preverimo skupaj z žrtvijo (C74), saj je ocena ogroženosti pomembna zanjo, ne za druge inštitucije (C75).

7. Kako sodelujete z drugimi institucijami popoldne ali med vikendi?

Uradnih ur med vikendi nimamo, da bi lahko sodelovali (C76). Ustanovljeno imamo interventno službo CSD-ja, ki deluje od leta 2010 (C77). Ne delujemo 24 ur, da bi nas lahko poklicala sama žrtev, ko bi potrebovala pomoč (C78). Odzivni smo samo na klic policije (C79), takrat pa seveda stopimo v telefonski kontakt z žrtvijo (C80) ali gremo na sam kraj, skupaj s policijo (C81). Če se karkoli zgodi, žrtev opremimo s številko 113, ki je ključna (C82) in ji omogočimo dostop do podatkov, ki jih potrebuje, da se zaščiti tudi takrat, ko mi nismo aktivni

(C83). Žrtvi tudi povemo, da lahko stopi v kontakt z nami po poslovnem času, a le na klic policije (C84).

8. S kakšnimi ovirami se srečujete pri sodelovanju z drugimi institucijami, če se?

Občasno se pojavijo (C85), vendar verjetno nenamerno (C86). Na multidisciplinarnih timih najmanj sodeluje zdravstvo, saj imajo svoj urnik pacientov in pogosto ne morejo priti (C87). Malo šepa tudi šolstvo, vendar se načeloma kar udeležujejo (C88). Ovire vidim tam, kjer delavcem ni točno jasno, kaj je pravzaprav njihova vloga (C89), ko pomešajo pristojnosti (C90), jih je morda strah (C91), ko niso čisto prepričani o odgovornosti (C92), kdaj podati prijavo itd. (C93).

9. Katere informacije podate žrtvam in povzročiteljem nasilja ob prvem srečanju?

Podamo informacije o tem kako se lahko zaščitijo same (C94). Najpomembnejša številka je 113 oz. policija (C95). Opremimo jo tudi z drugimi načini pomoči kot so socialna mreža (C96), kam se lahko varno umakne in ji nekdo priskoči na pomoč (C97), usmerimo jih v Društvo za nenasilno komunikacijo (C98), kjer lahko dobijo dodatno psihosocialno pomoč (C99), CSD-ji ji lahko ponudimo storitve, ki so brezplačne (C100) npr. osebna pomoč (C101), pomoč družini za dom... (C102). Dobijo kontakte kriznih centrov za ženske in otroke žrtve nasilja (C103), mi pa pripravimo teren in preverimo ali imajo prostor za namestitev in če jo bodo sprejeli (C104). Žrtev nato poberejo na dogovorjenem mestu ali pa se pripelje sama, ker gre za skrito lokacijo (C105).

10. Ali imate na CSD-ju posebno področje za obravnavo preprečevanja nasilja v družini?

Po enotah je zelo različno (C106). Nekatere imajo posebej področje za preprečevanje nasilja v družini (C107), nekatere delajo skupaj s področjem družinske problematike (C108), to delajo tudi na prvi socialni pomoči – z odraslimi žrtvami nasilja (C109).

11. Ali žrtev in povzročitelja obravnava ista oseba? Kaj menite o tem?

Po večini ju na CSD-jih obravnava ena oseba (C110), to pa zato, ker je pomembno zaradi informacij (C111). Delamo pa seveda ločeno z žrtvijo in ločeno s povzročiteljem, nikoli hkrati z obema (C112). Poskrbimo, da se žrtev in povzročitelj ne srečata (C113). Pomembno je zavedanje, da prvenstveno delamo za zaščito žrtve (C114). Problem dela zgolj s povzročitelji je ta, da te izčrpava (C115). Če ne dela ena oseba z obema, more biti pretok informacij med

strokovnimi delavci zelo dober (C1116), prav tako pa morajo sodelovati, da ne pride do izgubljanja podatkov (C117).

12. Je reorganizacija centrov za socialno delo ter sprememba družinskega zakonika prinesla kakšne spremembe tudi za vas? Če je, kako se je spremenilo vaše dosedanje delo z žrtvami nasilja, povzročitelji nasilja in z institucijami?

Reorganizacija je prinesla to, da je nastalo 16 krovnih CSD-jev v Republiki Sloveniji (C118), pod njih pa spadajo enote CSD (C119). Ljubljana ima 8 enot, 5 jih je na območju Ljubljane, ter Vrhnika, Logatec in Grosuplje (C120). Po reorganizaciji delo na področju preprečevanja nasilja še vedno poteka na enak način kot prej (C121), saj zakona, na katerih temelji naše področje, ostajata nespremenjena (C122). Imamo 16 koordinatorjev za preprečevanje nasilja v družini (C123). Med drugim je naloga koordinatorja tudi ta, da pomaga strokovnim delavcem in jim je v oporo in v pomoč (C124), da skrbi za izobraževanja (C125). Prišlo je do sprememb zaposlenih, saj so nekateri zamenjali področje dela (C126). Sprememba družinskega zakonika je prinesla spremembe na področju zaščite otrok (C127). Po njemu se ravnamo, ko so v nasilje v družini vpleteni otroci (C128), saj imamo po tem zakoniku naloge, kako jih lahko zaščitimo (C129), se pa prepleta z Zakonom o preprečevanju nasilja v družini (C130).

13. Ali se udeležujete izobraževanj na temo nasilja v družini? Kolikokrat letno? V okviru službe ali samostojno? Se vam zdi, da bi potrebovali še kakšno dodatno usposabljanje?

Izobraževanja so zelo različna (C131); potekajo preko zbornice (C132), so notranja (C133) in zunanja (C134), potekajo preko skupnosti CSD-jev (C135), imamo tudi supervizije (C136). Izobraževanja so zelo pomembna za strokovne delavce (C137). Koordinatorji imamo možnost supervizije preko skupnosti CSD-jev (C138). Izobraževanja so razporejena tekom celega leta (C139), razen v poletnih mesecih (C140). Zanje je namenjena določena kvota sredstev (C141). Obstaja tudi cela vrsta brezplačnih izobraževanj (C142), včasih pa nekaj prispevamo tudi sami (C143). Tudi sami smo se dolžni ves čas izpopolnjevati (C144), prebrati kakšno literaturo (C145), največ pa seveda dobiš s prakso (C146).

14. Kaj bi sami priporočali kot morebitne nujne spremembe pri delu z žrtvami nasilja?

Priporočil/a bi spremembo zakonodaje, ki bi narekovala, da je za delo na tem področju potrebnih vsaj deset let delovnih izkušenj (C147). Pred zaposlitvijo strokovnih delavcev bi bilo dobro uvesti tudi nekakšno preverjanje njegovih znanj in veščin (C148).

INTERVJU D – Center za socialno delo, obravnava družine in zaščita otrok

1. Od koga dobite informacijo o nasilju v družini?

Informacije dobimo z različnih institucij (D1), od svojcev (D2), od žrtve same (D3), od staršev žrtve v primeru mladoletne osebe (D4), od nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo z nasiljem (D5), od šole (D6), od vrtcev (D7), zdravnikov (D8), s policije dobimo obvestilo o nasilju v družini (D9), od interventne službe (D10) v kolikor gre za kaj, kar se je zgodilo izven naših uradnih ur.

2. Kaj običajno slišite ob podani prijavi?

Nekateri povedo vse potrebne informacije (D11), nekatere moramo poklicati nazaj zaradi preskopihih informacij (D12). Predvsem šole pozabljajo navesti podatke o otroku (D13). Odvisno je tudi za kaj gre – institucije poročajo bolj formalno (D14) in načeloma zajemajo vse, neformalne prijave (sosed, svojci) pa lahko vsebujejo le listek z napisom "zaščitite tega in tega otroka" (D15).

3. Kako pogosto sodelujete na multidisciplinarnih timih in s kakšnim namenom?

V primeru nasilja, kjer so vpleteni mladoletni otroci, se skoraj vedno skliče tim (D16). Cilj je povabiti čim več vpletenih (D17) z namenom, da dobimo informacije s čim več zornih kotov (D18). Informacije potrebujemo zato, da sestavimo oceno ogroženosti (D19). Ocena ogroženosti je podlaga za načrt pomoči, varnostni načrt (D20). Na MDT-jih se določi sklepe, dogovore, kaj bo kdo naredil (D21)... Namen je, da se uskladi vse udeležence (D22) in da se naredi izvedbeni načrt za zaščito žrtve (D23). Po timu ima vsak svojo nalogo (D24).

4. Kdo vse je udeležen na MDT-jih?

Pomembno je, da se ne povabi povzročitelja (D25). Povabi se starša, ki lahko zaščiti otroka (D26). Povabimo policijo (D27), koordinatorko za nasilje (D28), ki ima nalogo pomagati pri zapletenejših primerih (D29), nevladne organizacije, ki so že bile v stiku z družino (D30), kot so npr. DNK (D31), SOS telefon (D32), Ženska svetovalnica (D33). Udeleženci so tisti, ki so nas obvestili (D34). Povabimo tudi šolo (D35), vrtec (D36), osebnega zdravnika (D37), svetovalne centre kjer je otrok obravnavan (D38).

5. Ali obstajajo organizacije, ki bi bile specializirane za pomoč otrokom žrtvam nasilja?

Vse nevladne organizacije, ki so vključene v obravnavo nasilja imajo organizirano tudi pomoč otrokom (D39).

**6. Kakšen odnos imate s strokovnjaki iz drugih institucij ter s katerimi sodelujete?
Imate kak predlog, da bi sodelovanje izboljšali?**

Z mojega vidika je sodelovanje zelo dobro (D40). Pojavijo se izjeme in nestrinjanja (D41), tega ne bom zanikal/a. Imamo različna videnja situacij in pojavljajo se razni očitki CSD-jem (D42). Splošno gledano pa je sodelovanje z drugimi zelo dobro (D43).

7. Kako dolgo in na kakšen način se institucija vključuje v obravnavo nasilja v družini?

CSD se vključuje dokler se ne pojavijo znaki, da otrok ni več ogrožen (D44) oz. dokler nasilje ne preneha (D45). Traja lahko tudi več let (D46). Vključeni smo dokler se razlogi za začetek ne končajo (D47).

8. Katere ukrepe lahko CSD izvaja?

Ukrepi so različni glede na zakon, v skladu s katerim delamo (D48). Če delamo na nalogah za preprečevanje nasilja v družini, se dela v skladu s tem zakonom (ZPND) (D49). Skliče time (D50), obvešča o nasilju (D51), poda prijavo o nasilju (D52), podamo mnenje o ogroženosti na sodišče (D53), pomagamo pri pridobitvi brezplačne pravne pomoči (D54), sodišču podamo mnenje glede prepovedi približevanja ali vstopa v stanovanja (D55). V okviru ZPND-ja CSD nima veliko ukrepov, zato je dobrodošel še družinski zakonik (D56). DZ narekuje ukrepe kot so nujni odvzem otroka (D57), predlog za izdajo začasne odredbe (D58) ali pa predlog za izdajo ukrepa trajnejšega značaja (D59).

9. Kaj zajema ocena ogroženosti?

Ugotavlja ogroženost žrtve na podlagi različnih vprašanj (D60), s pomočjo le-te pa se izdelava varnostni načrt za žrtev, ki je prilagojen glede na stopnjo ogroženosti (D61). Pomembna so vedenja povzročitelja nasilja (D62), mnenja in odzivi žrtve o dogodkih (D63), socialna mreža (D64).

10. Kako sodelujete z drugimi institucijami popoldne ali med vikendi?

Sodelovanje v času izven delovnika oz. po koncu uradnih ur spada v naloge interventne službe (D65). Vsak območni CSD ima svojega koordinatorja za področje preprečevanja nasilja (D66). Vsak tak CSD ima tudi svojo interventno službo, kamor so vključeni socialni delavci iz

različnih enot (D67). Če pride do npr. nasilja v družini, do nujnega odvzema otrok oz. kjerkoli poseže policija, nas kontaktirajo oni (D68). Interventno številko CSD-ja imajo le policisti in sodniki (D69). Interventna služba kasneje obvesti pristojno enoto CSD-ja glede na kraj bivanja družine (D70), ki takoj naslednji dan nadaljuje z delom tam, kjer je interventna služba končala (D71). Njihov delovnik traja od treh popoldne do sedmih zjutraj (D72).

11. S kakšnimi ovirami se srečujete pri sodelovanju z drugimi institucijami, če se?

Izpostavil bi to, da ima CSD nalogo delati tako s povzročiteljem kot z žrtvijo; tudi povzročitelju mora nuditi osebno pomoč, prvo socialno pomoč in zaradi tega s strani drugih nevladnih organizacij včasih dobimo očitke, da se nagibamo na stran povzročitelja (D73). Nekatere nevladne organizacije delajo samo z žrtvijo in v tem sami vidijo prednost (D74), povzročitelj pa je prepuščen samemu sebi (D75). Pri tem se včasih ne strinjamo, saj mi delamo z obojimi, ker oboji potrebujejo pomoč (D76). Socialno delo je delo z družino kot celoto, kot strukturo in dela se v korist vseh (D77). Vseeno je prav in mora biti tako, da obstajajo organizacije le za žrtve nasilja (D78).

12. Katere informacije podate žrtvam in povzročiteljem nasilja ob prvem srečanju?

Žrtvam ponudimo prvo socialno pomoč (D79), če potrebujejo konkreten nasvet kje lahko kaj naredijo. V okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini z žrtvijo vedno naredimo zapisnik, v katerem pove kaj se dogaja (D80). Na podlagi zapisnika in izjave naredimo skupaj z žrtvijo oceno ogroženosti (D81), temu pa sledi izdelava individualnega varnostnega načrta (D82). Včasih žrtev še ne želi prijaviti nasilja in takrat je ne silimo v naše odločitve (D83), ampak bolj svetujemo (D84), informiramo kam se lahko umakne (D85), kako se lahko zaščiti (D86), podatki o prepovedi približevanja (D87), o pristojnosti CSD-ja itd. (D88).

Naša naloga s povzročitelji je ta, da jim ponudimo prvo socialno pomoč (D89) - včasih ostanejo na ulici. Ena izmed nalog je, da jih seznanimo o pomenu ukrepa prepovedi približevanja (D90), kako se ga držati. Napotimo jih v program za trening socialnih veščin ali za obvladovanje jeze (DNK) (D91). Seznanimo jih, da je za vsako nasilje ničelna toleranca in da je vsak udarec kazniv tudi po zakonu (D92). Opozorimo jih na pravne posledice nasilja (D93), skušamo pa tudi odpraviti nasilno vedenje – npr. napotitev k psihiatru (D94), psihologu (D95), na druge programe ipd. (D96). Oцениš, kaj oseba potrebuje. Večina nasilje zanika, vseeno pa podpišejo, da so seznanjeni z informacijami (D97).

13. Kako zgleda, ko pride k tebi povzročitelj nasilja, ki nikakor ne želi sodelovati?

Nasilje zanika (D98), ne posluša (D99) in če postane nasilen do nas, pokličemo policijo (D100). Povzročitelja smo seznanili z informacijami in mu povedali kaj sme in kaj ne ter ga napotili do ustreznih organizacij, ki mu lahko pomagajo (D101), če noče sodelovati pa se delo z njim zaključi (D102). V takih primerih večino pozornosti namenimo žrtvi nasilja (D103). Poudarek je na zaščiti žrtve in varnostni načrt se po potrebi prilagodi (D104).

14. Ali žrtev in povzročitelja obravnava ista oseba? Kaj menite o tem?

Odvisno je od enote (D105). Na našem CSD-ju smo organizirani tako, da en strokovni delavec dela s celo družino – s povzročiteljem in z žrtvijo (D106). Morda bi bilo boljše, če bi z njima delali ločeno, da ne bi prihajalo do očitkov (D107). Zaradi pretoka informacij menim da je dobro, če z njima dela ena oseba, da ima pregled nad vsem (D108). Potrebno pa se je naučiti delati strokovno, nepristransko in se ne pustiti manipulirati (D109).

15. Je reorganizacija centrov za socialno delo ter sprememba družinskega zakonika prinesla kakšne spremembe tudi za vas? Če je, kako se je spremenilo vaše dosedanje delo z žrtvami nasilja, povzročitelji nasilja in z institucijami?

Bil je zahteven prehod, saj smo dobili določene naloge, ki jih prej ni bilo (D110). Treba se je bilo prilagoditi in na novo oblikovati enote, ki so med seboj močno povezane (D111). Veliko je sestajanj, notranjih izobraževanj, aktivov (D112). Praksa se na novo izoblikuje šele sedaj (D113). Pojavilo se je tesnejše sodelovanje s sodniki (D114). DZ je prinesel veliko pozitivnih sprememb (D115). Npr. pri nujnem odvzemu otroka se že takoj dela na nadaljnjih ukrepih (D116), omeji se lahko starševsko skrbi ipd. Največja sprememba je ta, da o ukrepih odloča sodišče (D117), CSD pa je postal predlagatelj teh ukrepov in poda mnenje (D118). Prej je o ukrepih odločal CSD, ki je izdal odločbo (D119). Zdaj sodišče izda začasno odredbo ali pa izreče ukrep trajnejšega značaja npr. odvzema otroka (D120). Odločitev je torej preložena na sodišče (D121), to pa CSD zaprosi za mnenje in kasneje za realizacijo ukrepov v smislu spremljanja (D122). Imajo pa tudi svoje izvršitelje za izvedbo ukrepov (D123). Ta sprememba je zelo pozitivna, smo navdušeni (D124). Prinesla pa je tudi večje argumentiranje ukrepov (D125). Pojavlja se lahko težava, da nehote naredimo napake, ker nismo pravniki in zato imamo na vsaki enoti CSD sedaj zaposlenega nekoga s pravosodnim izpitom, ki nam po potrebi pomaga (D126). Na naši enoti se delo s povzročitelji nasilja in z žrtvami ni spremenilo (D127).

16. Kako potekajo aktivni in kaj so?

Zelo pozitivna sprememba reorganizacije so aktivni (D128), saj lahko na njih izpostaviš dileme s katerimi se srečuješ (D129) in tako se med strokovnimi delavci z istega področja vzpostavlja enotna praksa (D130). Aktivni potekajo skupaj s koordinatorjem, ki usklajuje mnenja (D131), iščemo možnosti kaj vse bi se dalo še narediti za izboljšanje dela (D132), sodelujejo pa strokovni delavci z vseh enot območnega CSD-ja (D133). Potekajo mesečno (D134).

17. Ali se udeležujete izobraževanj na temo nasilja v družini? Kolikokrat letno? V okviru službe ali samostojno? Se vam zdi, da bi potrebovali še kakšno dodatno usposabljanje?

Reorganizacija je prinesla tudi notranja izobraževanja, ki jih organizira CSD Ljubljana (D135). Predavajo tudi koordinatorka (D136), socialna zbornica (D137), socialna akademija (D138), skupnosti CSD in drugi (D139). Vsak strokovni delavec ima določen proračun na leto in to določa na koliko plačljivih izobraževanj lahko gre (D140). Pri brezplačnih ni omejitve (D141). Veliko izobraževanj je samostojnih in v prostem času (D142). Menim, da se z vsakega izobraževanja nekaj naučimo (D143), najbolj koristna pa so ta, ki potekajo znotraj CSD-ja, ker dobimo odgovore na konkretna vprašanja (D144). Izobraževanja potekajo približno na dva meseca (D145) in z vsakega se da dobiti nekaj, kar ti pomaga pri izvajanju nalog za preprečevanje nasilja (D146). Covid-19 je vplival na količino in izobraževanj v tem času ni bilo (D147).

18. Kaj bi sami priporočali kot morebitne nujne spremembe pri delu z žrtvami nasilja?

Soočamo se s pomanjkanjem kadra, kar je večer problem na CSD-jih (D148). To ni le stvar naše enote, ampak so prikrajšani povsod (D149). Pridejo dnevi, ko imaš naročenih veliko uporabnikov in kakovost koncentracije pada, ker zraven pišeš še poročila sodišču, telefoniraš, urejaš ostalo birokracijo (D150). Trudimo se, da delo ostaja na nivoju (D151), ampak za ceno našega zdravja in pogosto prihaja do izgorelosti (D152).

19. Kaj bi priporočili glede sodelovanja z drugimi institucijami?

Čim več odprtih miz (D53), kjer bi se lahko zadeve predebatirale in se dorekle – da ne slišimo potem kasneje očitkov kaj vse delamo narobe in kaj je slabo (D154). Na odprtih mizah bi se lahko pogovarjali o prednostih in slabostih določenega načina dela (D155), kje se lahko prilagodimo in se srečamo na sredini (D156). Vsak bi povedal svoje stališče in bi se osredotočali

na iskanje rešitev – ne na pljuvanje po drugih (D157). Ljudje pogosto pričakujejo, da lahko nekaj naredimo, pa v resnici ne moremo (D158).

20. Kako je covid-19 vplival na delo, če je?

Na naši enoti nismo zasledili porasti nasilja, čeprav so v medijih to pogosto omenjali (D159). To je lahko zelo slab znak – da ljudje niso prišli do pomoči ali da niso mogli prijaviti nasilja (D160). Je pa delo spremenjeno; več je telefonskih pogovorov in bistveno manj osebnega stika (D161).

INTERVJU E – Policija, kriminalist/ka specialist/ka zaposlen/a na sektorju kriminalistične policije, kjer se prvenstveno ukvarjajo s kaznivimi dejanji na škodo otrok, hujša zanemarjanja in nasilje v družini

1. Od koga dobite informacijo o nasilju v družini in kaj je povedano?

Večino prijav dobimo s strani žrtve (E1) (klic na 113 v času dogodka, ko se dejanje storilca že konča ali pa kasneje, ko žrtev zbere dovolj poguma za prijavo kaznivega dejanja). Nekaj prijav dobimo s strani nevladnih organizacij (E2) in CSD-jev (E3), najmanj pa s strani tretjih oseb (bližnji, sosedje) (E4). Tretje osebe najpogosteje prijavljajo anonimno, zato niti ne moremo ugotavljati identitete osebe s katero bi lahko o dejanjih govorili (E5). Kazniva dejanja morajo obvezno prijaviti tudi šole (E6), zdravniki (E7), ko gre za otroke.

2. Kako pogosto sodelujete na multidisciplinarnih timih in s kakšnim namenom?

CSD sam presodi kdaj bo na MDT povabil policijo (E8). Načeloma se vedno odzovemo, če se da z vidika organizacije in pošljemo policista, ki družino in primer pozna, da lahko poda relevantne informacije (E9). Občasno sami predlagamo sklic MDT-ja na CSD (E10), oni pa se potem odločijo ali bodo predlog upoštevali (E11). Sodelovati smo dolžni, imamo tudi izobraževanja na to temo (E12). Udeležujemo se z namenom pretoka informacij (E13), saj se tako lažje določi stopnjo ogroženosti žrtve in zaščitne ukrepe (E14).

3. Se vam zdijo MDT-ji pomembni?

Da, izredno (E15). Sodelavce spodbujam, da si vedno pišejo, kar slišijo na MDT-ju (E16), ker v zapisniku niso zapisane vse informacije in dejstva, ki bi jih potrebovala tudi policija in se jih da uporabiti kot dokaz (E17). Zbrane so osebe, ki imajo podatke in v času zbiranja obvestil lahko to pride prav, da se čim bolje zaščitijo žrtev (E18).

4. Kakšen odnos imate s strokovnjaki iz drugih institucij ter s katerimi sodelujete? Bi pri tem kaj spremenili?

Osebno nisem imel/a slabih izkušenj (E19). Vsi smo samo ljudje z različno stopnjo izkušenj in znanj (E20). Predlagal/a bi, da se odvije več srečanj CSD-jev, nevladnih organizacij in manjših policijskih postaj in ne zgolj večje konference enkrat letno (E21). Na srečanjih bi policija predstavila svoje delo in pooblastila, ki jih ima, drugi pa delo in ukrepe, ki jih lahko izvajajo oni (E22). S tem bi pridobili boljšo predstavo o organizacijah s katerimi sodelujemo in o njihovem delu ter izrazoslovju (E23). Tako bi lažje pomagali žrtvi, ko bi vedeli kakšne možnosti

imajo v določenih okoliščinah in kako bodo stvari potekale, ko se bodo obrnile na druge organizacije (E24), prav tako bi nas zanimalo več o delu z žrtvijo (E25).

5. Kako dolgo in na kakšen način se institucija vključuje v obravnavo nasilja v družini?

Policija je vključena tako, da zbere vsa potrebna obvestila (E26), zbira se jih lahko tudi naknadno po že podani kazenski ovadbi (E27). Ko je preiskava zaključena, je naše delo z družino načeloma zaključeno (E28). Zaželeno je, da po strinjanju žrtve policist, ki je z družino delal, vsake toliko časa vzpostavi kontakt in preveri, kako je (E29), saj na ta način prej zaznamo, če se nasilje spet ponavlja (E30). Žrtve se pogosto vračajo in se nasilje nadaljuje (E31). V primeru zavedanja, da je policist na njihovi strani, bi morda lahko žrtev prej spregovorila in bi se prej ukrepalo (E32). Pogosto se vračamo na iste naslove z istimi udeleženci (E33). Žrtve so ujete v krog nasilja oz. nimajo možnosti, da bi lahko ravnale drugače, kot da se vrnejo (E34). Žrtev mora vedeti, da ima podporo institucij in da ni sama – CSD, nevladne organizacije, policija pa tudi njena lastna socialna mreža (E35). S podporo je večja možnost, da bo postopek peljala oz. vztrajala do konca (E36).

6. Kakšne so pristojnosti policije v primeru nasilja v družini? Kaj vse lahko naredi, morebitni ukrepi?

Žrtve so v kazenskem postopku privilegirane priče (E37), ker niso dolžne pričati zoper svoje bližnje (E38). Na žalost se pogosto srečujemo s tem, da se odločijo, da ne bodo pričale (E39). Takrat se postopek ustavi in vse, kar smo do kazenske ovadbe zbrali, postane neuporabno (E40). Zaradi tega je pomembno, da se obvestila zbira široko, da je več vključenih oseb, ki lahko nasilje potrdijo (E41). Če žrtev ne želi pričati, je treba izločiti vse, kar je povedala in ostane premalo podatkov, ki bi lahko postopek peljali naprej (E42).

Policija lahko žrtvi nudi spremstvo v primeru preselitve – da vzame nujne stvari (E43).

Po 38. členu Zakona o nalogah in pooblastilih policije lahko storilcu izdamo opozorilo na prepovedanost njegovih ogrožajočih ravnanj (E44) v smislu, da je ravnanje protipravno in da v primeru nadaljevanja sledijo novi postopki, strožji ukrepi (E45).

Izdamo lahko prepoved približevanja ali odreditev pripora (E46). Ukrepi prepovedi približevanja lahko odredi tudi sodišče (E47). V primeru, da žrtev in storilec ne živita skupaj, lahko sodišče odredi tudi hišni pripor za zagotavljanje varnosti žrtve (E48).

7. Kdaj je oseba pridržana?

To narekuje Zakon o kazenskem postopku, kjer so določeni pogoji (E49). Za pridržanje je potrebna podlaga za zbiranje dodatnih obvestil in dokazov (E50), po potrebi se opravi ogled kraja kaznivega dejanja (E51) ali hišna preiskava (E52), obvezna pa je ponovitvena nevarnost (E53). Ponovitvena nevarnost pomeni, da je bil storilec že obsojen, da so kazenski postopki zoper njega že v teku oz. da neka predhodna obravnava že obstaja (E54). Če sta intenziteta in stopnjevanje nasilja tako huda kljub temu, da storilec ni bil nikoli obravnavan oz. prijavljen na policijo, se bo najverjetneje že tožilec strinjal, da se storilca privede in se mu izreče pripor (E55). V primeru pretekle izdane prepovedi približevanja ali kršitve le te, se lahko izda novo, saj se smatra kot nujno za zaščito žrtve (E56).

8. Če se žrtev odloči umakniti iz postopka, ali to pomeni, da se ustavi vse, tudi delo drugih organizacij?

Ne. Če žrtev izkoristi pravico, da ne rabi pričati zoper svojega bližnjega, se njena izjava oz. zapisnik, ki ga je podala na policiji, izloči (E57). V primeru, da je dovolj drugih dokazov (npr. policistov opis stanja žrtve, morebitno videno izvajanje nasilja, grožnje, ogled kraja dejanja, fotografije, tretje osebe, ki so vedele za dogajanje...), se postopek pelje dalje in ne bo ustavljen (E58). Ostanajo tudi fotografije poškodb, če so bile narejene (E59). Občasno se odredi tudi telesni pregled (v okviru Ljubljane je to Inštitut za sodno medicino) (E60), kjer sodni izvedenec pregleda poškodbe, jih fotografira, oceni starost modric ipd. (E61) in tudi to ostane kot dokaz – tudi, če se žrtev umakne (E62).

9. Kako sodeluje policija z drugimi institucijami popoldne ali med vikendi – v času, ko druge institucije nimajo uradnih ur in so zaprte?

Po spremembi Družinskega zakonika, so bili CSD-ji preurejeni in ima vsaka regija svojega koordinatorja za nasilje (E63). Na CSD-jih so dežurni, ki se odzivajo na naše klice (E64). Koordinator za preprečevanje nasilja ima po novem dostop do tega, zakaj ali če je bila družina v preteklosti obravnavana (E65), ne vem pa kako podrobne podatke lahko pridobi iz evidenc oz. če lahko gre na drug CSD po podatke. Težava je predvsem pri vzgojno izobraževalnih zavodih, ko so posredno udeleženi tudi otroci ter pri osebnih zdravnikih (E66). Z urgence lahko pridobimo podatke, do osebnega zdravnika pa ne moremo (E67). S težavo dostopanja do podatkov se pogosto srečujemo med vikendi v času zbiranja obvestil (E68); pridržanje lahko traja največ 48 ur, preden morajo biti podatki pri preiskovalnemu sodniku (E69).

Mi smo regijske koordinatorje oz. dežurne na CSD dolžni obvestiti, ko je izrečen ukrep prepovedni približevanja (E70), da takoj vzpostavijo stik z žrtvijo in potencialno tudi s

storilcem (E71). V primeru, da žrtev izrazi željo, da bi šla v krizni center ali da bi se umaknila kako drugače, se prav tako takoj pokliče CSD (E72). Pojasnimo kaj smo ugotovili in na podlagi tega socialni delavec sam presodi ali se bo prišel pogovoriti z žrtvijo ali ne (E73).

10. S kakšnimi ovirami se srečujete pri sodelovanju z drugimi institucijami, če se?

Z največ težavami se srečujemo pri psihiatrični stroki (E74). Žrtve so bile lahko v obravnavi pri njih ali pa so psihiatri sami podali prijavo o npr. spolni zlorabi, potem pa nam ne morejo dati podatkov zaradi Zakona o pacientovih pravicah (E75). Odvisno je za katero ustanovo gre, saj ponekod do podatkov in dokumentacije lahko pridemo (E75), ponekod pa nas zavrnejo in je potrebno določiti sodnega izvedenca, ki bo podatke lahko preveril in pridobil (E76). Težava se pojavi, če je tisti psihiater edini, ki je karkoli vedel o žrtvi in bi bilo to naša podlaga (E77). Brez podlage sodišče v nadaljnjem postopku ne bo določilo izvedenca (E78).

Zdravstvo oz. osebni zdravniki načeloma sodelujejo, ko jim pojasniš za kaj gre (E79).

Pojavljajo se težave, ko so oškodovanci otroci (E80). Takrat je dobro, da se razgovor opravi v šolskih prostorih, kar nam šole včasih zavračajo (E81). Sklenjen je bil pravilnik o sodelovanju, kjer je Ustavno sodišče razveljavilo člen, da policija opravlja pogovore v prostorih šole v prisotnosti šolske strokovne delavke (E82). Nikjer ni bilo zabeleženo, da ima otrok pravico do zaupne osebe (npr. šolski delavec, babica) in ta člen so kasneje razveljavili (E83). Gre se za to, da če ugotovimo, da je otrok žrtev kaznivega dejanja s strani skrbnikov/staršev, je šola nevtralen prostor (E84). Za pogovor se je treba dogovoriti z ravnateljem (E85), prav tako pa za prisotnost zaupne osebe (E86). V vrtce načeloma ne hodimo, ker so otroci premladi (E87), prav tako pa se trudimo, da otroci govorijo le enkrat, če postopek teče dalje, ker je zanje to izredno naporno (E88).

Sam/a spremljam sodno prakso, ki je čedalje hujša in vidim kaj vse je potrebno, da bo nek postopek dejansko do konca speljan (E89). Težava je, da samo dejanje nasilja v družini zahteva podrejenost položaja (E90). Sodna praksa je prišla celo do tega, da če se žrtev ne zaveda nasilja, potem ni v podrejenem položaju (E91). Mi še vedno delamo na tem, da s podvprašanji žrtvi pridemo do odgovorov, kako je ona prilagodila svoje življenje do te mere, da je mislila, da se bo s tem lahko izognila nasilju (E92).

11. Katere informacije podate žrtvam in povzročiteljem nasilja ob prvem srečanju?

Najprej speljemo sam postopek (E93), povemo da bo obveščen CSD (E94) in da imajo možnost svetovanja, psihološke pomoči (E95) na CSD-ju, pri nevladnih organizacijah (E96).

Kadar je žrtev v zelo slabem stanju, je pametno, da jo prosimo, če lahko pride naslednji dan še enkrat (E97), saj se bo morda spomnila še kaj ali pa bo povedala več informacij, ki bodo v postopku lahko zelo koristne (E98). Za žrtev je to naporno, ampak ko se vpletemo, se potrudimo, da se bo nekaj lahko naredilo (E99).

12. Je žrtev deležna razbremenitvenega pogovora, kako poteka pogovor z njo? Kako v obravnavo vključite povzročitelja nasilja?

Žrtve pogosto sprašujejo kam se lahko obrnejo, kako bo to zgledalo, kdo jim lahko pomaga in želeli bi jim posredovati konkretne informacije (E100), katere pa lahko dobiš le s poznavanjem dela drugih organizacij (E101). Zgodilo se mi je že, da je bila žrtev čisto sesuta in sem poklical/a DNK, da so nam nekoga poslali (E102), ker je žrtev potrebovala oporo in takojšnjo pomoč in pogovora sicer ne bi zdržala (E103).

Žrtvi povemo, da zapisnik potrebujemo, ampak da naj si vzame premor, ko ga bo potrebovala – cigaret, voda... (E104) Delali smo tudi tako, da se je zapisnik zaključil takrat in takrat, nadaljeval pa se je naslednji dan ob tej in tej uri, ker žrtev ni več zmogla (E105). Ogromno je informacij, daš ji tudi svinčnik in papir, da si lahko sama zapiše stvari in pove čim več (E106). Zaradi napornega razgovora žrtve velikokrat ne vidijo več smisla in ne želijo nadaljevati (E107). Razložimo jim, da je vse to nujno zaradi tega, da bo postopek stal (E108).

Zavedamo se, da je žrtvi izjemno težko podoživljat dogodke in da gre za zelo intimne stvari, ki jih je izredno težko razlagati človeku, ki ga prvič vidiš (E109).

Storilci izgubijo moč nad žrtvijo s tem, ko jih prijavi in morajo odgovarjati za svoja dejanja (E110), ker s tem postane močnejša in ne vidijo več smisla, da bi z dejanji nadaljevali (E111). So pa različni in nekateri ne nehajo (E112).

Glede obravnave storilca je odvisno od okoliščin (E113). Ko pridemo na kraj dogodka, vedno vzpostavimo red in ju ločimo (E114) ter storilca seznanimo s tem, da je njegovo početje absolutno prepovedano (E115). Od intenzitete nasilja je odvisno, kako potem ravnamo naprej (E116). Lahko gre za ukrep prepovedi približevanja (E117), za pridržanje z namenom, da se ga privede k preiskovalnemu sodniku (E118). Osumljenec je zaslišan, karkoli pove v zagovor in če omenja priče, dokaze, se vse preveri in zabeleži (E119), sledi pa kazenska ovadba oz. poročilo, če ni znakov utemeljenega suma (E120).

13. Ali delate z žrtvijo oceno ogroženosti?

Da, v letu 2019 z oktobrom se je spremenila zakonodaja in smo začeli redno delati stopnjo ogroženosti žrtve (E121). Policija je pripravila obrazec, ki je naravnan za žrtve nasilja v družini (E122). Žrtvi se ga predstavi, postavlja se dodatna podvprašanja, ko je treba (E123). Stopnjo ogroženosti žrtve se pošlje skupaj s kazensko ovadbo (E124).

14. Ali žrtev in povzročitelja obravnava ista oseba? Kaj menite o tem?

Načeloma ju obravnava ista oseba (E125). Žrtev lahko sprejme en policist in z njo naredi prvi pogovor, zapisnik oz. intervencijo (E126). Odvisno od organiziranosti enote pa lahko obvestila naprej zbira drug policist, ki zadevo nato zaključi (E127). V takem primeru bi zaslišanje in delo z osumljencem lahko delal nekdo drug (E128). Glede policijskega dela menim, da je to pravilno, ker imaš stik z obema in veš kako je žrtev, vidiš pa tudi način delovanja in razmišljanja osumljenca (E129). S prenosom informacij nekomu drugemu, se kakšna informacija lahko izgubi, zato je s tega vidika boljše, da je preiskovalec isti (E130).

15. Je reorganizacija centrov za socialno delo prinesla kakšne spremembe tudi za vas?

Če je, kako se je spremenilo vaše dosedanje delo z žrtvami nasilja, povzročitelji nasilja in z institucijami?

Ne opažam, da bi reorganizacija CSD-jev vplivala na nas (E131). Enote so še vedno iste kot prej, udeležujemo se MDT-jev in sodelovanje poteka nemoteno (E132). Zamenjalo se je sicer nekaj strokovnih delavcev (E133). Namen reorganizacije je bil tudi ta, da bodo strokovni delavci več na terenu, če pa je zdaj to res, ne vem (E134). Za nas torej ni bilo sprememb (E135).

16. Kako kažejo spremembe družinskega zakonika pri vašem delu in kaj menite o njih?

Ni nekih bistvenih sprememb (E136). Pri hudih odvzemih otrok lahko CSD-ji še vedno zaprosijo policijo za asistenco, če pričakujejo odpor (E137). Menim, da je dobro, da o odvzemih odloča sodišče, ker gre za tretjo ne vpleteno osebo, ki presodi na podlagi dejstev, ki jih posredujemo ostale organizacije (E138).

17. Kaj se zgodi s primerom, če je na sodišču zavrnilen? Ali je potem potrebno vse podatke pridobiti na novo, od začetka?

V primeru, da je zadeva zavrnila s strani tožilstva, to pomeni, da storilec za samo dejanje še ni bil obravnavan in se predhodno zbrane stvari lahko uporabijo (E139). Mi spet zberemo dodatne informacije, pojasnimo, da je bila kazenska ovadba že podana in da so bile nekatere stvari že ugotovljene takrat in takrat (E140).

18. Ali se udeležujete izobraževanj na temo nasilja v družini? Kolikokrat letno? V okviru službe ali samostojno? Se vam zdi, da bi potrebovali še kakšno dodatno usposabljanje?

S pravilnikom je predpisano, da imajo policisti, ki se pri svojem delu srečujejo z nasiljem v družini, letno en dan izobraževanj na to temo (E141). Tisti, ki se konkretno ukvarjajo s tematiko, pa imajo predpisana dva dni (E142). Kadar se odvijajo konference na tematiko preprečevanja nasilja v družini, skušamo zagotoviti čim večjo udeležенost policistov, ki se s tem redno ukvarjajo (E143). Na večjih postajah se to še da opredeliti, na manjših pa vsi delajo vse in je težko (E144).

Policija ima sistem multiplikatorjev za obravnavo nasilja v družini (E145). To pomeni, da skušamo zagotoviti, da je na čim več postajah tak multiplikator, ki izobražuje in prenaša svoje znanje s tega področja na sodelavce v enoti (E146). Težava je v tem, da ni izobraževanj za multiplikatorje, kar pa se spreminja (E147). V letu 2019 je bilo speljano izobraževanje za nove multiplikatorje za nasilje v družini (E148). Pri tem imamo težave s fluktuacijo, ki se kaže v tem, da odhajajo s policije ali pa da gredo na druga delovna mesta, ki nimajo zveze s kriminalom (E149). Izobraženih je bilo torej nekaj dodatnih multiplikatorjev, zaradi covida-19 v letu 2020 izobraževanja še nismo izvedli (E150). Za stare multiplikatorje imamo pripravljeno dodatno usposabljanje, če ne bo preklicano zaradi epidemije (E151).

Veliko je individualnega izobraževanja policistov in lastne angažiranosti, da se obrnejo na nekoga, ki se s tem ukvarja (E152). Veliko je pomoči med kolegi (E153).

Dosti se naučimo tudi s primerov na sodišču ter s prenosom informacij (E154). Npr. kako so ravnali na drugih enotah v podobnih primerih in kaj je bila dobra praksa (E155).

Na izobraževanjih smo že imeli primer naloge, kjer smo morali paru razlagati o svoji prvi spolni izkušnji (E156). S tem smo bolje razumeli, kako se žrtev počuti, ko mora razlagati intimne zadeve, saj jo je včasih treba vprašati podobne stvari (E157). Osredotočamo se bolj na izpeljavo postopkov (E158), na kakšen način vodit razgovor (E159), kaj moraš vprašat in kaj naredit (E160).

Menim, da so izobraževanja učinkovita in da od njih dobimo informacije za boljše delo (E161).

19. Kaj bi sami priporočali kot morebitne nujne spremembe pri delu z žrtvami nasilja? Kaj bi priporočili glede sodelovanja z drugimi institucijami?

V idealnem svetu bi moral policist imeti na voljo dovolj časa, da zadevo obravnava do konca – brez pritiska drugih stvari, ki jih mora narediti (E162). Prav tako bi to morali delati tisti, ki so s srcem res pri stvari in premorejo veliko empatije, da razumejo krog nasilja (E163).

Dobro bi bilo, če bi lahko policiste še bolj razdelili po področjih, a nas je premalo, da bi bilo kaj takega izvedljivo (E164). Patruljni policisti potrebujejo ogromen spekter znanja za vsa področja, ki jih pokrivajo (E165).

Še ena nujna sprememba je družbena odgovornost (E166). Ljudje, ki vedo, da se je nekaj zgodilo ali se dogaja, bi morali nasilje prijaviti, saj žrtev pogosto nima poguma ali moči za to (E167).

Policija bi ob samem primeru morala več sodelovati z nevladnimi organizacijami, ker so predvsem oni tisti, ki v nadaljevanju žrtvi nudijo konkretno podporo (E168). Ko se bi žrtev te podpore zavedala, bi se mogoče tudi lažje zoperstavila nasilju in bi v postopku vztrajala (E169). Sicer delamo na tem, vendar bi se dalo še izboljšati (E170).

Za določene primere bi bilo dobro, da bi bila takojšnja vključitev nevladne organizacije obvezna – da ne bi vse temeljilo na prostovoljstvu (E171). Žrtve imajo pogosto predsodke do CSD-jev (E172).

9.3 Odprto kodiranje

Intervju A

ŠTEVILKA IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
A1	informacije dobimo s CSD-jev	CSD	Institucije	Vir informacij
A2	napotijo uporabnike k nam na različne programe	Napotitev uporabnikov na DNK	Pomoč žrtvi	Naloga organizacije
A3	Dobimo jih s strani policistov	Policija	Institucije	Vir informacij
A4	po intervenciji napotijo uporabnike k nam	Napotitev uporabnikov na DNK	Pomoč žrtvi	Naloga organizacije
A5	kontaktirajo tudi delavci na šolah	Vzgojno-izobraževalni zavodi	Institucije	Vir informacij
A6	Žrtve pokličejo same	Žrtve nasilja	Uporabniki	Vir informacij
A7	Informacije dobijo na dogodkih	Dogodki	Informativni dogodki	Vir informacij
A8	plakatih	Plakati	Informativni materiali	Vir informacij
A9	internetni strani	Splet	Informativni materiali	Vir informacij
A10	iz socialnega kroga	Socialni krog	Informativni materiali	Vir informacij
A11	Sami ne moremo sklicati MDT-ja	DNK ne more sklicati MDT	Sklic MDT-ja	Multidisciplinarni tim
A12	ampak lahko na CSD pošljemo predlog za sklic	Predlog za sklic MDT	Sklic MDT-ja	Multidisciplinarni tim

A13	Po našem mnenju je MDT-jev veliko premalo	Premalo MDT-jev	Osebno mnenje	Multidisciplinarni tim
A14	Želeli bi si več sodelovanja	Več sodelovanja	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij
A15	na timih lahko več oseb izmenja informacije in dobimo širšo sliko	Izmenjava informacij	Namen MDT	Multidisciplinarni tim
A16	ki jih le pri delu z uporabnikom ne dobimo	Delo z uporabnikom	Pomanjkanje informacij	Multidisciplinarni tim
A17	Pri delu s povzročitelji nasilja je več MDT-jev kot pri delu z žrtvami nasilja	Delo s povzročiteljem	Sklic MDT-ja	Multidisciplinarni tim
A18	Skušamo imeti dobre odnose	Dobri	Odnosi	Sodelovanje organizacij
A19	ker je nasilje kompleksen problem na večih področjih	Problem na več področjih	Področja	Odkrivanje in preprečevanje nasilja
A20	in je sodelovanje nujno	Nuja	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij
A21	z nekaterimi socialnimi delavci so zelo dobri odnosi	Dobri	Odnosi	Sodelovanje organizacij
A22	včasih ima društvo bolj vlogo zagovornika žrtve	Zagovorništvo	Zaščita žrtve	Naloga organizacije

A23	Žrtev lahko spremljamo na policijo	Spremljanje žrtve	Zaščita žrtve	Naloga organizacije
A24	Želimo več MDT-jev predvsem na področju dela z otroki	Več MDT-jev v primeru otrok	Predlogi	Multidisciplinarni tim
A25	Vedno bi radi še boljše sodelovanje s policijo, zdravstvenimi ustanovami, CSD-ji	Še boljše sodelovanje	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij
A26	Pri žrtvah je zelo odvisno od njih	Odvisno od njih	Delo z žrtvijo	Vključevanje organizacije v obravnavo
A27	nekateri želijo le spremstvo in informacije	Spremstvo in informacije	Delo z žrtvijo	Naloga organizacije
A28	drugi želijo dolgotrajnejše sodelovanje	Dolgotrajnejše sodelovanje	Delo z žrtvijo	Vključevanje organizacije v obravnavo
A29	ker se postopki na sodišču vlečejo	Dolgotrajnost postopkov	Sodišče	Sodelovanje organizacij
A30	Povzročitelji imajo določen obvezen obisk 24 srečanj	24 obveznih srečanj	Delo s povzročiteljem	Naloga organizacije
A31	je bolj definirano kako dolgo sodelujejo	Definirano sodelovanje	Delo s povzročiteljem	Vključevanje organizacije v obravnavo
A32	Sodišču sporočijo ali je povzročitelj opravil program ali ni prihajal	Udeležba programa	Poročanje sodišču	Naloga organizacije

A33	Za žrtve je sodelovanje priporočeno	Priporočeno sodelovanje	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
A34	povzročitelji pa pogosto niso vključeni prostovoljno	Neprosto voljna vključitev	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
A35	na CSD-ju izvejo, da se programa morajo udeležiti	Obvezna udeležba programa	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
A36	Med vikendi smo zaprti	Vikendi	Ovire	Dosegljivost organizacije
A37	dosegljivi smo med tednom	Teden	Pomoč žrtvi	Dosegljivost organizacije
A38	V primeru dogodka se vključita krizni center ali interventna služba na CSD-ju	Krizni center in interventna služba CSD	Zaščita žrtve	Sodelovanje organizacij
A39	Ne vem, zakaj ni veliko sodelovanja med drugimi institucijami in nami	Ni veliko	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij
A40	moralo pa bi biti večje	Več sodelovanja	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij
A41	Žrtvam podamo zadostno število informacij, kaj v Sloveniji sploh obstaja	Zadostno število informacij	Pomoč žrtvi	Naloge organizacije
A42	zakoni, ki urejajo področje	Področni zakoni	Informiranje	Reorganizacija in sprememba zakonodaje

A43	kako potekajo postopki	Potek postopkov	Informiranje	Naloge organizacije
A44	na koga se lahko obrnejo	Pomoč drugih organizacij	Informiranje	Naloge organizacije
A45	informacije razložimo v njihovem jeziku; čimbolj razumljivo	Čimbolj razumljivo	Informiranje	Naloga organizacije
A46	V nekaterih primerih je delo istega strokovnega delavca z žrtvijo in s povzročiteljem v redu	V nekaterih primerih	Isti strokovni delavec	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
A47	največkrat pa delo istega strokovnega delavca z obema udeležanima ni primerno	Največkrat ni primerno	Isti strokovni delavec	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
A48	zgodbi povzročitelja in žrtve zelo razlikujeta	Zelo razlikuje	Pripoved dogajanja	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
A49	in ker smo ljudje, nas ena zgodba bolj prepriča	Ena bolj prepriča	Pripoved dogajanja	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
A50	Zgodbe žrtev so pogosto preslišane	Pogosto preslišane	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
A51	Podporo potrebuje tako žrtev kot povzročitelj	Podpora	Delo z žrtvijo in s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
A52	Ni večjih sprememb zaradi reorganizacije in novega	Ni večjih	Spremembe	Reorganizacija in sprememba zakonodaje

	družinskega zakonika			
A53	Delo z žrtvami se je spremenilo tako, da z njimi govorimo o predhodnem svetovanju, ki je novost na CSD-jih	Novost	Predhodno svetovanje	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
A54	O odvzemu otrok ne odloča več CSD, ampak sodišča	Sodišča	Odvzem otrok	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
A55	Največ se je spremenilo delo s povzročitelji	Največ spremenilo	Delo s povzročitelji	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
A56	Da, imamo interna izobraževanja na društvu	Interna	Vrste izobraževanj	Izobraževanje
A57	Udeležujemo se različnih konferenc	Konference	Vrste izobraževanj	Izobraževanje
A58	Za izobraževanja ne dobimo denarne podpore	Finance	Ovire	Izobraževanje
A59	v okviru službe so organizirani izobraževalni tedni	Izobraževalni tedni	Prednosti	Izobraževanje
A60	Imamo supervizije	Supervizije	Vrste izobraževanj	Izobraževanje
A61	Pomembna je lastna iniciativa vsakega zaposlenega, da išče brezplačna izobraževanja	Pomembna	Lastna iniciativa vsakega posameznika	Izobraževanje

A62	Menim, da je izobraževanj ravno prav, lahko bi bilo seveda še kakšno	Ravno prav	Ocena izobraževanj	Izobraževanje
A63	Sodelujemo le z deležem žrtev	Delež	Problematika	Odkrivanje in preprečevanje nasilja
A64	ker je nasilje prikrito	Prikrito nasilje	Problematika	Odkrivanje in preprečevanje nasilja
A65	Nujno je delo na ozaveščanju in informiranosti glede pomoči		Ozaveščanje in informiranje	Odkrivanje in preprečevanje nasilja
A66	zmanjšanje tabuja okrog nasilja v družini	Zmanjšanje	Tabu tema	Odkrivanje in preprečevanje nasilja
A67	več sosedске pomoči		Ocena	Odkrivanje in preprečevanje nasilja
A68	Otroci se včasih vključijo v svetovanja	Svetovanje za otroke	Pomoč žrtvi otroku	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
A69	Želeli bi več svetovalnic in boljše obravnave otrok	Več in boljše	Pomoč žrtvi otroku	Spremembe in predlogi
A70	V Sloveniji je pomanjkanje svetovalnic za otroke	Pomanjkanje	Raznolikost pomoči	Spremembe in predlogi
A71	brezplačne terapije za ženske in moške, ki bi si želeli več kot svetovanje	Brezplačne terapije	Raznolikost pomoči	Spremembe in predlogi

A72	Želeli bi več timov in s tem več sodelovanja	Več	Ocena sodelovanja	Spremembe in predlogi
------------	--	-----	-------------------	--------------------------

Intervju B

ŠTEVILKA IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
B1	Nekaj informacij dobimo s strani uporabnic	Žrtve nasilja	Uporabniki	Vir informacij
B2	večina uporabnikov oz. povzročiteljev nasilja pa je napotenih s strani sodišča	Sodišče	Institucije	Vir informacij
B3	Napotenhi so tudi s strani tožilstva	Tožilstvo	Institucije	Vir informacij
B4	ter s CSD-ja	CSD	Institucije	Vir informacij
B5	s CSD-jem vzpostavimo stik in jih prosimo, naj se povežejo z žrtvami	Povezava s CSD	Pomoč žrtvi	Sodelovanje organizacij
B6	Sami ne moremo sklicati MDT-ja	DNK ne more sklicati MDT	Sklic MDT-ja	Multidisciplinarni tim
B7	Najbrž nas ne povabijo povsod zraven	Ne povsod	Sodelovanje organizacij	Multidisciplinarni tim
B8	V preteklem letu smo delali s približno 600-700 povzročitelji nasilja	600-700 povzročiteljev nasilja	Statistika	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B9	sodelovali smo na približno 30 MDT- jih	Približno 30 MDT- jev letno	Statistika	Multidisciplinarni tim
B10	V praksi jih je premalo	Premalo	Osebnostno mnenje	Multidisciplinarni tim

B11	MDT je pomemben za pretok informacij	Pretok informacij	Namen MDT	Multidisciplinarni tim
B12	MDT nam da poglobljen, širši pogled	Širši pogled	Namen MDT	Multidisciplinarni tim
B13	Pri delu s povzročitelji ne damo veliko predlogov za MDT	Ne veliko	Predlog za sklic MDT	Multidisciplinarni tim
B14	Kadar se srečamo na MDT-ju, je sodelovanje veliko lažje in boljše	Lažje in boljše sodelovanje	Prednosti	Multidisciplinarni tim
B15	Lažje sledimo ciljem		Prednosti	Multidisciplinarni tim
B16	skupaj lahko gradimo in preverjamo informacije	Zbiranje informacij	Sodelovanje organizacij	Multidisciplinarni tim
B17	Delo s povzročitelji brez kontakta z drugimi organizacijami je lahko celo škodljivo	Škodljivo za uporabnike, če ni sodelovanja	Ovire pri delu s povzročitelji	Sodelovanje organizacij
B18	Stremimo k temu, da imamo redne telefonske kontakte z drugimi institucijami	Redni	Telefonski kontakti	Sodelovanje organizacij
B19	Vključeni smo dokler nas uporabnik potrebuje	Dokler potrebuje	Delo s povzročiteljem	Vključevanje organizacije v obravnavo

B20	oz. dokler ne zaključi programa		Delo s povzročiteljem	Vključevanje organizacije v obravnavo
B21	Program za povzročitelje traja eno leto	Enoleten program	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B22	So tedenska srečanja, trikrat mesečno	Trikrat mesečno	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B23	Po koncu mu ponudimo opcijo dodatne vključitve v naše programe	Dodatna vključitev	Vrste dela s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B24	Vključi se lahko preko individualnega svetovanja	Individualno svetovanje	Vrste dela s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B25	drugih skupin ipd.	Druge skupine	Vrste dela s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B26	Nadaljnjo odločitev o vključitvi prepustimo posamezniku	Odloča sam	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B27	Pri MDT-jih smo vključeni dokler je obravnava v teku	Obravnava v teku	MDT	Vključevanje organizacije v obravnavo
B28	Če bi z uporabniki že zaključili z delom, bi se v primeru sklica MDT-ja udeležili	Udeležba tudi po koncu sodelovanja	MDT	Vključevanje organizacije v obravnavo
B29	Med vikendi ne delamo	Vikendi	Ovire	Dosegljivost organizacije

B30	Če se kaj zgodi, se vključita krizni center ali interventna služba na CSD-ju	Krizni center in interventna služba CSD	Zaščita žrtve	Sodelovanje organizacij
B31	Težava je, da delamo po celi Sloveniji in pri poti nastanejo stroški, ki jih je treba kriti	Delo po celi Sloveniji	Ovire	Dosegljivost organizacije
B32	Morda zato ne sodelujemo na več MDT-jih	Oddaljenost	Ovire	Dosegljivost organizacije
B33	Problem je da smo pri delu s povzročitelji odvisni od drugih institucij	Odvisnost od drugih organizacij	Ovire pri delu s povzročitelji	Sodelovanje organizacij
B34	oz. od napotitev	Odvisnost od napotitev	Ovire pri delu s povzročitelji	Sodelovanje organizacij
B35	Če sodelovanje ne bi potekalo, bi se programov udeleževalo bistveno manj ljudi	Manj ljudi brez sodelovanja z drugimi organizacijami	Ovire pri sodelovanju	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B36	Na CSD-jih ljudje dobijo informacije o DNK	Informacije o DNK	Informiranje	Naloga organizacije
B37	in od strokovnih delavcev tam je odvisno ali bodo napotili povzročitelja	Napotitev	Strokovni delavci	Sodelovanje organizacij
B38	ter na kakšen način, koliko bodo vztrajali itd. –	Različne izkušnje	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij

	izkušnje imam zelo različne			
B39	Z večino strokovnih delavcev dobro sodelujemo	Dobro	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij
B40	Pretok informacij je dober	Dober	Ocena pretoka informacij	Sodelovanje organizacij
B41	Pri tožilstvih je podobno dobro sodelovanje	Dobro	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij
B42	Nekateri nam žal pošljejo samo sklepe brez obrazložitve	Sklep brez obrazložitve	Ovire pri sodelovanju	Sodelovanje organizacij
B43	S sodišč ni veliko napotitev	Manj napotitev s sodišč	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij
B44	s tožilstev jih je več	Več napotitev s tožilstev	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij
B45	Včasih se srečamo tudi z ovirami pri sodelovanju	Občasne ovire	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij
B46	ko kakšno sodišče napiše sodbo, kjer mora povzročitelj program obiskovati 5 let	Sodišče izda v praksi neizvedljive sodbe	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij
B47	kar je težko izvedljivo, saj imamo mi drugače zastavljene programe	Drugače zastavljeni programi	Ovire pri sodelovanju	Sodelovanje organizacij
B48	Načeloma imamo dobre odnose z vsemi	Dobri odnosi	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij

B49	saj nas včasih s tožilcev tudi pokličejo in vprašajo, ali bi bila določena stvar mogoča	Dobra komunikacija s tožilstvom	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij
B50	Prvi stik vedno vzpostavijo povzročitelji nasilja	Prvi stik vzpostavi povzročitelj	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B51	ki običajno pokličejo	Klic	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B52	Predstavimo jim programe	Informiranje	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B53	trening starševskih veščin		Oblike dela s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B54	trening socialnih veščin za moške, ki povzročajo nasilje nad ženskami v skupini	Skupinsko	Oblike dela s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B55	trening socialnih veščin je lahko tudi individualen	Individualno	Oblike dela s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B56	V uvodnem pogovoru dobijo informacijo kdo mi smo	Informiranje	Delo s povzročiteljem	Naloga organizacije
B57	kaj delamo, kaj ponujamo	Informiranje	Delo s povzročiteljem	Naloga organizacije
B58	mi pa od njih poskušamo pridobiti informacije zakaj prihajajo	Pridobitev informacij	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja

B59	kakšni so njihovi cilji	Cilji	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B60	kaj pričakujejo od nas	Pričakovanja	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B61	Skušamo se dogovoriti in uskladiti glede programa, v katerega se bodo vključili	Dogovori	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B62	Dobijo vse potrebne informacije o programu	O programu	Informiranje	Naloga organizacije
B63	kakšen je, njegovi cilji, potek, kdaj so srečanja, koliko jih je, kaj so naslovi teme srečanj	Cilji, potek programa	Informiranje	Naloga organizacije
B64	Dobijo informacijo, da je predpogoj za vključitev v program to, da obvestimo CSD	Predpogoj za vključitev	Informiranje	Naloga organizacije
B65	ki bo kontaktiral tudi žrtve in jim posredoval podatke, ki so pomembni za njihovo varnost	Kontakt žrtve	Naloga CSD	<u>Sodelovanje organizacij</u>
B66	Povzročitelji podpišejo dogovor o sodelovanju	Sklenitev dogovora o sodelovanju	Delo s povzročiteljem	Naloga organizacije
B67	kjer so našteje njihove pravic	Naštejejo pravice	Delo s povzročiteljem	Naloga organizacije

B68	varstvo osebnih podatkov	Seznanitev z varstvom osebnih podatkov	Delo s povzročiteljem	Naloga organizacije
B69	pogoji za sodelovanje v programu	Seznanitev s pogoji za sodelovanje	Delo s povzročiteljem	Naloga organizacije
B70	točno prihajanje	Točnost	Pogoj za vključitev	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B71	ne smejo priti pod vplivom substanc	Vpliv substanc	Pogoj za vključitev	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B72	v enem letu biti prisoten na 24 skupinah	Prisotnost	Pogoj za vključitev	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B73	za odsotnost se je potrebno opravičiti	Opravičilo za manjkanje	Pogoj za vključitev	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B74	da vedo, da bomo povzročeno nasilje prijavili	Prijava nasilja in ničelna toleranca	Informiranje	<u>Naloga organizacije</u>
B75	Veliko uporabnikov je nemotiviranih	Nemotiviranost	Ovire pri sodelovanju	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B76	zato delamo z njimi v skupini	Skupinsko	Oblike dela s povzročitelji	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B77	in to omogoča sodelovanje tudi tistim, ki drugače ne želijo	Sodelovanje	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B78	Povzročitelji z nami vzpostavijo stik	Povzročitelj	Uporabniki	Vir informacij
B79	Z njimi se dogovorimo za termin	Termin srečanja	Dogovori	<u>Naloga organizacije</u>

B80	za telefonski pogovor	Telefonski pogovor	Oblike dela s povzročitelji	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B81	Pri nas žrtev in povzročitelja obravnavata različni osebi	Obravnava uporabnikov	Različna strokovna delavca	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B82	kar menim, da je pozitivno	Različna obravnava je pozitivna	Osebno mnenje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B83	pomembna pa je usklajenost, timsko delo	Pomembno timsko delo	Različna strokovna delavca	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B84	Na CSD-jih je verjetno drugače	Isti strokovni delavec na CSD	Osebno mnenje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B85	Kadar pride do obravnave žrtve in povzročitelja, sodelujeta njuna svetovalca	Sodelovanje	Različna strokovna delavca	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B86	Takšnega dela je veliko in je pomembno	Pomembno sodelovanje različnih strokovnih delavcev	Osebno mnenje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
B87	Za nas reorganizacija ni prinesla večjih sprememb	Ni večjih sprememb	Reorganizacija	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
B88	Kadrovske menjave na splošno imajo vpliv	Menjava kadra	Reorganizacija	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
B89	saj se nekoliko spremeni sodelovanje	Nekoliko spremenjeno sodelovanje	Reorganizacija	<u>Sodelovanje organizacij</u>

B90	ni pa bilo kaj takega, kar bi se dalo izpostaviti	Ni nič za izpostaviti	Reorganizacija	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
B91	Koordinatorke za nasilje so bile že prej in so pokrivalo CSD-je	Koordinatorke za nasilje	Reorganizacija	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
B92	sodelovanje je ostalo podobno kot prej, zelo povezano in močno	Zelo povezano in močno	Ocena sodelovanja	<u>Sodelovanje organizacij</u>
B93	Na delo s povzročitelji sprememba družinskega zakonika ni imela vpliva	Ni imelo vpliva	Spremembe družinskega zakonika	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
B94	Udeležujem se izobraževanj	Da	Udeležba	<u>Izobraževanje</u>
B95	Imamo interna izobraževanja	Interna	Vrste izobraževanj	<u>Izobraževanje</u>
B96	mreža WWP EN (European Network for the Work with Perpetrators of Domestic Violence)	Mreža WWP EN	Vrste izobraževanj	<u>Izobraževanje</u>
B97	- je močna in združuje evropske programe za delo s povzročitelji	Združuje evropske programe	Mreža WWP EN	<u>Izobraževanje</u>
B98	Mreža je zelo dejavna in omogoča prenose znanj	Omogoča prenose znanj	Mreža WWP EN	<u>Izobraževanje</u>

B99	Vsako leto se udeležujemo konferenc	Konference	Vrste izobraževanj	<u>Izobraževanje</u>
B100	Znanja v tujini je nujno iskat	Nujno iskanje v tujini	Ocena izobraževanj	<u>Izobraževanje</u>
B101	saj jih zgolj v Sloveniji ni dovolj zaradi njene velikosti in specifik dela s povzročitelji	Velikost Slovenije in specifika dela	Ovire	<u>Izobraževanje</u>
B102	Izobraževanja izvaja tudi naša organizacija	Izvaja tudi DNK	Prednosti	<u>Izobraževanje</u>
B103	imamo izobraževalne tedne	Izobraževalni tedni	Prednosti	<u>Izobraževanje</u>
B104	Menim, da je izobraževanj vedno lahko več	Vedno je lahko več	Ocena izobraževanja	<u>Izobraževanje</u>
B105	Sprememba zakonodaje	Sprememba	Zakonodaja	Spremembe in predlogi
B106	da bi se povzročitelji morali udeleževati programov	Obvezna udeležba povzročiteljev na programih	Zakonodaja	Spremembe in predlogi
B107	Potrebovali bi več različnih specializiranih programov	Uvedba specializiranih programov	Predlogi za spremembo programov	Spremembe in predlogi
B108	ker je trenutni program precej splošen	Presplošni	Ocena programov	Spremembe in predlogi

B109	in obstoječe programe dodatno nadgraditi	Nadgradnja obstojećih programov	Predlogi za spremembo programov	Spremembe in predlogi
B110	dobro bi bilo imeti tudi nadaljevalne programe	Uvedba nadaljevalnih programov	Predlogi za spremembo programov	Spremembe in predlogi
B111	Potrebni bi bili vsebinsko globlji programi	Razvoj vsebinsko globljih programi	Predlogi za spremembo programov	Spremembe in predlogi
B112	kar potegne za sabo to, da bi potrebovali tudi več kadra	Potrebuje več kadra	Osebno mnenje	Spremembe in predlogi
B113	Pri sodelovanju bi lahko poskrbeli za dodatno izboljšanje pretoka informacij	Dodatno izboljšanje pretoka informacij	Osebno mnenje	Spremembe in predlogi
B114	ker lažje delaš, če poznaš celotno situacijo	Boljši pretok informacij	Sodelovanje organizacij	Spremembe in predlogi
B115	Pri delu s povzročitelji bi potrebovali zaprte skupine	Zaprte skupine	Predlogi za spremembo programov	Spremembe in predlogi
B116	saj so programi, ki jih imamo za povzročitelje odprti – to pomeni, da lahko pridejo kadarkoli	Samo odprti programi	Ovire	Spremembe in predlogi
B117	Dobro bi bilo, da bi bile skupine za delo s povzročitelji sovođene v smislu moški in ženska	Sovođene skupine – moški in ženska	Predlogi za spremembo programov	Spremembe in predlogi

B118	tako kot ponekod v tujini, vendar žal nimamo dovolj kadra za kaj takega	Kadrovska podhranjenost	Ovire	Spremembe in predlogi
-------------	---	-------------------------	-------	-----------------------

Intervju C

ŠTEVILKA IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
C1	Šolstvo	Šolstvo	Institucije	Vir informacij
C2	zdravstvo	Zdravstvo	Institucije	Vir informacij
C3	policija	Policija	Institucije	Vir informacij
C4	nevladne organizacije	Nevladne organizacije	Institucije	Vir informacij
C5	kdorkoli izve za okoliščine in kjer so elementi nasilja, mora to javit nam	Kdorkoli	Osebe, ki vedo za nasilje	Vir informacij
C6	Mi moramo ravnati v skladu z Zakonom o preprečevanju nasilja v družini		Ravnanje v skladu z ZPND	Naloga organizacije
C7	po katerem imamo naloženo dolžnost ravnanja in prijave	Prijava nasilja	Ravnanje v skladu z ZPND	Naloga organizacije
C8	npr. če še ni bilo narejene prijave na policijo, to naredimo mi	Na policijo	Prijava nasilja	Naloga organizacije
C9	delamo pa tako z žrtvijo kot tudi s povzročiteljem	Delo s povzročiteljem in z žrtvijo nasilja	Delo z uporabniki	Naloga organizacije
C10	Vsako informacijo smo dolžni tudi preveriti	Preverjanje informacij	Zbiranje informacij	Naloga organizacije
C11	in raziskati vse okoliščine nasilja	Okoliščine nasilja	Zbiranje informacij	Naloga organizacije
C12	CSD je edini, ki lahko skliče MDT	Lahko le CSD	Sklic MDT	Naloga organizacije
C13	MDT-ji so namenjeni pomoči žrtvam nasilja	Pomoč žrtvi	Namen MDT	Multidisciplinarni tim
C14	in na njih sodelujejo žrtve	Sodelujejo žrtve	Prednosti	Multidisciplinarni tim
C15	ter vse organizacije, ki jih pri zaščiti potrebujemo	Za zaščito žrtve	Sodelovanje organizacij	Multidisciplinarni tim
C16	Po pravilniku o sodelovanju med institucijami sklic	Sklic ni obvezujoč	Ovire	Multidisciplinarni tim

	MDT-ja ni obvezujoč, je pa dobrodošel			
C17	Menim, da se informacije tako lažje prenašajo	Lažji pretok informacij	Osebno mnenje	Multidisciplinarni tim
C18	Sodelujejo policija	Policija	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
C19	zdravstvo	Zdravstvo	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
C20	šolstvo	Šolstvo	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
C21	tožilstvo	Tožilstvo	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
C22	nevladne organizacije	Nevladne organizacije	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
C23	oz. vsi, ki so pomembni v procesu pomoči žrtvi ter žrtev	Vsi v procesu pomoči žrtvi in žrtev	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
C24	Na MDT-ju se naredi načrt pomoči žrtvi	Načrt pomoči žrtvi	Zaščita žrtve	Multidisciplinarni tim
C25	preveri se varovalne dejavnike	Varovalni dejavniki	Zaščita žrtve	Multidisciplinarni tim
C26	in oteževalne okoliščine	Oteževalne okoliščine	Zaščita žrtve	Multidisciplinarni tim
C27	izdelamo oceno ogroženosti	Ocena ogroženosti	Zaščita žrtve	Multidisciplinarni tim
C28	in si porazdelimo naloge	Porazdelitev nalog	Proces dela	Multidisciplinarni tim
C29	Vsak mora točno vedet kaj počne	Natančno določene naloge	Proces dela	Multidisciplinarni tim
C30	zelo pomembna je izmenjava informacij	Izmenjava informacij	Namen MDT	Multidisciplinarni tim
C31	ter sprotno obveščanje	Sprotno obveščanje	Namen MDT	Multidisciplinarni tim
C32	Sodelovanje temelji na pravilniku o sodelovanju med institucijami	Pravilnik o sodelovanju med institucijami	Temelj sodelovanja	Sodelovanje organizacij
C33	ki je izšel leta 2008 in se je v letu 2016 nekoliko spremenil	Pravilnik se 2016 spremeni	Temelj sodelovanja	Sodelovanje organizacij

C34	uporabljamo ga vse institucije	Pravilnik uporabljajo vsi	Temelj sodelovanja	Sodelovanje organizacij
C35	Sodelovanje in odnosi so dobri	Dobri odnosi	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij
C36	zelo pomembno pa je, da vsi vemo, kakšne so naše naloge	Dobro poznavanje nalog	Odgovornost in zavedanje	Sodelovanje organizacij
C37	Nevladne organizacije so na nek način podaljšana roka CSD-jev	NVO kot podaljšana roka CSD	Prednosti	Sodelovanje organizacij
C38	ne morejo delati naših nalog	NVO ne morejo izvajati naših nalog	Odgovornost in zavedanje	Sodelovanje organizacij
C39	so pa zelo cenjeni v procesu sodelovanja pomoči žrtvi	Nevladne organizacije so cenjene	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij
C40	Največ žrtev usmerjamo na Društvo za nenasilno komunikacijo	Na DNK	Usmeritev žrtev	Sodelovanje organizacij
C41	ki je za enkrat edina, ki lahko uspešno pomaga žrtvi	Premalo nevladnih organizacij za pomoč žrtvam nasilja	Ovire	Sodelovanje organizacij
C42	delajo pa tudi s povzročitelji	DNK dela tudi s povzročitelji	Prednosti	Sodelovanje organizacij
C43	Vključujemo se tako dolgo, da vidimo, da so odpravljeni vsi vzroki nasilja v družini	Dokler niso odpravljeni vsi vzroki nasilja	Trajanje	Vključevanje organizacije v obravnavo
C44	in da se stvari sanirajo oz. da se žrtev uspe postaviti na noge	Dokler se ne postavi na noge	Trajanje	Vključevanje organizacije v obravnavo
C45	in da resnično ugotovi, da je zaščiten, varna	Dokler ne ugotovi, da je varna	Trajanje	Vključevanje organizacije v obravnavo
C46	ter da se nasilje ne ponavlja več	Dokler se nasilje ne ponavlja več	Trajanje	Vključevanje organizacije v obravnavo
C47	Žrtve se po koncu sodelovanja še vedno lahko odločijo za nadaljevanje procesa	Po koncu sodelovanja dokler žrtev želi	Trajanje	Vključevanje organizacije v obravnavo

C48	Mi moramo skupaj z njo ugotoviti, kaj dejansko potrebuje	Skupno delo	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C49	kar je jasno opredeljeno v načrtu pomoči	Načrt pomoči	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C50	seveda pa je dobro, da se ga žrtev drži	Žrtev se drži načrta	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C51	Poznati moramo tudi informacijo, kako se vede povzročitelj	Poznavanje vedenja	Delo s povzročiteljem	Naloga organizacije
C52	ki jo lahko dobimo pri nevladnih organizacijah, če se tja vključi	Zbiranje informacij o povzročitelju	Varstvo osebnih podatkov	Sodelovanje organizacij
C53	Zaradi varstva osebnih podatkov ne izdajamo konkretnih zadev	Ne izdajanje informacij	Varstvo osebnih podatkov	Sodelovanje organizacij
C54	ostale inštitucije pa so dolžne nam javiti vse, kar bi lahko kakorkoli vplivalo na žrtev	Organizacije poročajo dogodke, ki bi lahko vplivali na žrtev	Zaščita žrtve	Sodelovanje organizacij
C55	Če vemo, kaj se dogaja s povzročitelji, lahko učinkoviteje pomagamo žrtvam	Učinkovitejša pomoč	Informiranje	Sodelovanje organizacij
C56	Ukrepov nimamo, imamo pa naloge		Izvajanje nalog po zakonu	Naloge organizacije
C57	Ukrepe izreka policija	Izrekanje ukrepov	Policija	Sodelovanje organizacij
C58	npr. prepoved približevanja kraju, osebi	Prepoved približevanja kraju in osebi	Policija	Sodelovanje organizacij
C59	in prepoved uporabe komunikacijskih sredstev za doseg žrtve	Prepoved uporabe komunikacijskih sredstev za doseg žrtve	Policija	Sodelovanje organizacij
C60	Vedno, ko ugotovimo, da gre za nasilje, odpremo dokumentacijo	Odprte dokumentacije	Odkrivanje nasilja	Naloga organizacije
C61	in delamo po Zakonu o preprečevanju nasilja v družini	ZPND	Izvajanje nalog po zakonu	Naloga organizacije

C62	Takoj stopimo v stik z žrtvijo	Vzpostavitev stika	Delo z žrtvijo	Naloga organizacije
C63	če je potrebno naredimo skupaj z njo takojšnjo oceno ogroženosti	Takojšnja ocena ogroženosti	Delo z žrtvijo	Naloga organizacije
C64	kratek načrt pomoči	Načrt pomoči	Delo z žrtvijo	Naloga organizacije
C65	in ji pomagamo, da se lahko umakne v krizni center za ženske in otroke žrtve nasilja	Umik žrtve na varno	Zaščita žrtve	Naloga organizacije
C66	ki so na skritih lokacijah po Sloveniji	Nastanitev v kriznih centrih	Zaščita žrtve	Sodelovanje organizacij
C67	Stik navežemo tudi s povzročiteljem	Vzpostavitev stika	Delo s povzročiteljem	Naloga organizacije
C68	Iz kriznega centra se žrtev lahko prestavi v varno hišo	Krizni centri in varne hiše	Zaščita žrtve	Sodelovanje organizacij
C69	kjer lahko biva eno leto	Eno leto bivanja v varni hiši	Zaščita žrtve	Sodelovanje organizacij
C70	Pogledamo varovalne dejavnike	Varovalni dejavniki	Zaščita žrtve	Naloga organizacije
C71	dejavnike tveganja	Dejavniki tveganja	Zaščita žrtve	Naloga organizacije
C72	pogledamo kje žrtev biva	Bivalni prostori	Zaščita žrtve	Naloga organizacije
C73	kakšno socialno mrežo ima...	Ocena socialne mreže	Zaščita žrtve	Naloga organizacije
C74	Vse preverimo skupaj z žrtvijo	Delo skupaj z žrtvijo	Zaščita žrtve	Naloga organizacije
C75	saj je ocena ogroženosti pomembna zanjo, ne za druge inštitucije	Ocena ogroženosti je namenjena zaščititi žrtve	Odgovornost in zavedanje	Sodelovanje organizacij
C76	Uradnih ur med vikendi nimamo, da bi lahko sodelovali	Vikendi	Ovire	Sodelovanje organizacij
C77	Ustanovljeno imamo interventno službo CSD-ja, ki deluje od leta 2010	Interventna služba CSD	Prednosti	Dosegljivost organizacije
C78	Ne delujemo 24 ur, da bi nas lahko poklicala sama žrtev,	Nedostopnost žrtvi	Ovire	Dosegljivost organizacije

	ko bi potrebovala pomoč			
C79	Odzivni smo samo na klic policije	Izven delovnega časa odzivnost le na klic policije	Ovire	Dosegljivost organizacije
C80	takrat pa seveda stopimo v telefonski kontakt z žrtvijo	Vzpostavitev stika z žrtvijo	Sodelovanje s policijo	Dosegljivost organizacije
C81	ali gremo na sam kraj, skupaj s policijo	Obisk kraja	Sodelovanje s policijo	Dosegljivost organizacije
C82	Če se karkoli zgodi, žrtev opremimo s številko 113, ki je ključna	Žrtev opremimo s številko 113	Informiranje	Naloga organizacije
C83	in ji omogočimo dostop do podatkov, ki jih potrebuje, da se zaščiti tudi takrat, ko mi nismo aktivni	Informiranje	Zaščita žrtve	Naloga organizacije
C84	Žrtvi tudi povemo, da lahko stopi v kontakt z nami po poslovnem času, a le na klic policije	Kako vzpostaviti kontakt izven delovnega časa	Informiranje	Naloga organizacije
C85	Občasno se pojavijo	Občasne ovire	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij
C86	vendar verjetno nenamerno	Ne namerno	Ovire	Sodelovanje organizacij
C87	Na multidisciplinarnih timih najmanj sodeluje zdravstvo, saj imajo svoj urnik pacientov in pogosto ne morejo priti	Redka udeležba zdravstva na MDT	Ovire pri MDT	Sodelovanje organizacij
C88	Malo šepa tudi šolstvo, vendar se načeloma kar udeležujejo	Manjša udeležba MDT-jev s strani šolstva	Ovire pri MDT	Sodelovanje organizacij
C89	Ovire vidim tam, kjer delavcem ni točno jasno, kaj je pravzaprav njihova vloga	Meglenu poznavanje svoje vloge na MDT	Ovire pri MDT	Sodelovanje organizacij
C90	ko pomešajo pristojnosti	Pomešanje pristojnosti	Ovire pri MDT	Sodelovanje organizacij

C91	jih je morda strah	Strah	Ovire pri MDT	Sodelovanje organizacij
C92	ko niso čisto prepričani o odgovornosti	Prevzemanje odgovornosti	Ovire pri MDT	Sodelovanje organizacij
C93	kdaj podati prijavo itd.	Podajanje prijave	Ovire pri MDT	Sodelovanje organizacij
C94	Podamo informacije o tem kako se lahko zaščitijo same	Kako se zaščititi same	Informiranje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C95	Najpomembnejša številka je 113 oz. policija	Številka 113	Informiranje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C96	Opremimo jo tudi z drugimi načini pomoči kot so socialna mreža	Socialna mreža	Informiranje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C97	kam se lahko varno umakne in ji nekdo priskoči na pomoč	Možnosti umika	Informiranje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C98	usmerimo jih v Društvo za nenasilno komunikacijo	Usmeritev na DNK	Informiranje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C99	kjer lahko dobijo dodatno psihosocialno pomoč	Dodatna psihosocialna pomoč na DNK	Informiranje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C100	CSD-ji ji lahko ponudimo storitve, ki so brezplačne	Brezplačno	Izvajanje storitev	Naloga organizacije
C101	npr. osebna pomoč	Osebna pomoč	Izvajanje storitev	Naloga organizacije
C102	pomoč družini za dom...	Pomoč družini za dom	Izvajanje storitev	Naloga organizacije
C103	Dobijo kontakte kriznih centrov za ženske in otroke žrtve nasilja	Kontakti kriznih centrov	Informiranje	Naloga organizacije
C104	mi pa pripravimo teren in preverimo ali imajo prostor za namestitev in če jo bodo sprejeli	Preverjanje in priprava terena	Sodelovanje z drugimi organizacijami	Naloga organizacije
C105	Žrtev nato poberejo na dogovorjenem mestu ali pa se pripelje sama, ker gre za skrito lokacijo	Namestitev v varno hišo/krizni center	Sodelovanje z drugimi organizacijami	Naloga organizacije

C106	Po enotah je zelo različno	Se razlikuje po enotah	Področje dela na CSD	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C107	Nekatere imajo posebej področje za preprečevanje nasilja v družini	Enota za preprečevanje nasilja v družini	Področje dela na CSD	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C108	nekateri delajo skupaj s področjem družinske problematike	Enota družinske problematike	Področje dela na CSD	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C109	to delajo tudi na prvi socialni pomoči – z odraslimi žrtvami nasilja	Prva socialna pomoč	Področje dela na CSD	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C110	Po večini ju na CSD-jih obravnava ena oseba	Večinoma	Isti strokovni delavec	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C111	to pa zato, ker je pomembno zaradi informacij	Zaradi informacij	Isti strokovni delavec	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C112	Delamo pa seveda ločeno z žrtvijo in ločeno s povzročiteljem, nikoli hkrati z obema	Nikoli ne dela z žrtvijo in s povzročiteljem hkrati	Isti strokovni delavec	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C113	Poskrbimo, da se žrtev in povzročitelj ne srečata	Prepreči srečanje žrtve in povzročitelja	Isti strokovni delavec	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C114	Pomembno je zavedanje, da prvenstveno delamo za zaščito žrtve	Delamo za zaščito žrtve	Odgovornost in zavedanje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C115	Problem dela zgolj s povzročitelji je ta, da te izčrpava	Izčrpavajoče delo	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C116	Če ne dela ena oseba z obema, more biti pretok informacij med strokovnimi delavci zelo dober	Zelo dober pretok informacij med strokovnimi delavci	Različna strokovna delavca	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
C117	prav tako pa morajo sodelovati, da ne pride do izgubljanja podatkov	Izgubljanje podatkov	Ovire	Sodelovanje organizacij
C118	Reorganizacija je prinesla to, da je nastalo 16 krovnih	16 krovnih CSD-jev v RS	Reorganizacija	Reorganizacija in sprememba zakonodaje

	CSD-jev v Republiki Sloveniji			
C119	pod njih pa spadajo enote CSD	Enote CSD pod krovnimi CSD-ji	Reorganizacija	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
C120	Ljubljana ima 8 enot, 5 jih je na območju Ljubljane, ter Vrhnika, Logatec in Grosuplje	CSD Ljubljana ima po novem 8 enot	Reorganizacija	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
C121	Po reorganizaciji delo na področju preprečevanja nasilja še vedno poteka na enak način kot prej	Reorganizacija področnih sprememb ni prinesla	Reorganizacija	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
C122	saj zakona, na katerih temelji naše področje, ostajata nespremenjena	Zakona ostajata nespremenjena	Zakonodaja	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
C123	Imamo 16 koordinatorjev za preprečevanje nasilja v družini	16 koordinatorjev	Koordinator za preprečevanje nasilja	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
C124	Med drugim je naloga koordinatorja tudi ta, da pomaga strokovnim delavcem in jim je v oporo in v pomoč	Pomoč in opora strokovnim delavcem	Naloga koordinatorja	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
C125	da skrbi za izobraževanja	Skrb za izobraževanja	Koordinator za preprečevanje nasilja	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
C126	Prišlo je do sprememb zaposlenih, saj so nekateri zamenjali področje dela	Menjava kadra	Reorganizacija	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
C127	Sprememba družinskega zakonika je prinesla spremembe na področju zaščite otrok	Spremembe na področju zaščite otrok	Izvajanje nalog po zakonu	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
C128	Po njemu se ravnamo, ko so v nasilje v družini vpleteni otroci	Vpletenost otrok	Izvajanje nalog po zakonu	Reorganizacija in sprememba zakonodaje

C129	saj imamo po tem zakoniku naloge, kako jih lahko zaščitimo	Za zaščito žrtve	Izvajanje nalog po zakonu	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
C130	se pa prepleta z Zakonom o preprečevanju nasilja v družini	Prepletenost DZ z ZPND	Izvajanje nalog po zakonu	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
C131	Izobraževanja so zelo različna	Zelo različna	Prednosti	Izobraževanje
C132	potekajo preko zbornice	Preko zbornice	Vrste izobraževanj	Izobraževanje
C133	so notranja	Notranja	Vrste izobraževanj	Izobraževanje
C134	in zunanja	Zunanja	Vrste izobraževanj	Izobraževanje
C135	potekajo preko skupnosti CSD-jev	Preko skupnosti CSD-jev	Vrste izobraževanj	Izobraževanje
C136	imamo tudi supervizije	Supervizije	Vrste izobraževanj	Izobraževanje
C137	Izobraževanja so zelo pomembna za strokovne delavce	Zelo pomembna	Ocena izobraževanja	Izobraževanje
C138	Koordinatorji imamo možnost supervizije preko skupnosti CSD-jev		Prednosti	Izobraževanje
C139	Izobraževanja so razporejena tekom celega leta	Tekom celega leta	Pogostost izobraževanj	Izobraževanje
C140	razen v poletnih mesecih	Upad izobraževanj med poletjem	Ovire	Izobraževanje
C141	Zanje je namenjena določena kvota sredstev	Finance	Ovire	Izobraževanje
C142	Obstaja tudi cela vrsta brezplačnih izobraževanj	Veliko brezplačnih izobraževanj	Prednosti	Izobraževanje
C143	včasih pa nekaj prispevamo tudi sami	Finančno prispevamo tudi sami	Ovire	Izobraževanje
C144	Tudi sami smo se dolžni ves čas izpopolnjevati	Stalno izpopolnjevanje	Osebno mnenje	Izobraževanje

C145	prebrati kakšno literaturo	Samoiniciativnost pri pridobivanju znanja	Osebno mnenje	Izobraževanje
C146	največ pa seveda dobiš s prakso	Največ se dobi s prakso	Osebno mnenje	Izobraževanje
C147	Priporočil/a bi spremembo zakonodaje, ki bi narekovala, da je za delo na tem področju potrebnih vsaj deset let delovnih izkušenj	10 let področnih delovnih izkušenj	Sprememba zakonodaje	Predlogi in spremembe
C148	Pred zaposlitvijo strokovnih delavcev bi bilo dobro uvesti tudi nekakšno preverjanje njegovih znanj in veščin	Preverjanje znanj in veščin zaposlenega	Pogoj	Predlogi in spremembe

Intervju D

ŠTEVILKA IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D1	z različnih institucij	Različne	Institucije	Vir informacij
D2	od svojcev	Svojci	Osebe, ki vedo za nasilje	Vir informacij
D3	od žrtve same	Žrtev	Osebe, ki vedo za nasilje	Vir informacij
D4	od staršev žrtve v primeru mladoletne osebe	Starši mladoletne osebe	Osebe, ki vedo za nasilje	Vir informacij
D5	od nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo z nasiljem	Nevladne organizacije	Institucije	Vir informacij
D6	od šole	Šola	Institucije	Vir informacij
D7	od vrtcev	Vrtci	Institucije	Vir informacij
D8	zdravnikov	Zdravstvo	Institucije	Vir informacij
D9	s policije dobimo obvestilo o nasilju v družini	Policija	Institucije	Vir informacij
D10	od interventne službe	Interventna služba CSD	Institucije	Vir informacij
D11	Nekateri povedo vse potrebne informacije	Vse potrebne informacije	Prednosti	Vir informacij
D12	nekatero moramo poklicati nazaj zaradi preskopih informacij	Preskope informacije	Ovire	Vir informacij
D13	Predvsem šole pozabljajo navesti podatke o otroku	Nenavedeni podatki o otroku	Ovire	Vir informacij
D14	institucije poročajo bolj formalno	Formalno poročanje institucij	Prednosti	Vir informacij
D15	neformalne prijave (sosed, svojci) pa lahko vsebujejo le listek z napisom "zaščitite tega in tega otroka"	Neformalne prijave vsebujejo skope podatke	Ovire	Vir informacij

D16	V primeru nasilja, kjer so vpleteni mladoletni otroci, se skoraj vedno skliče tim	Skoraj vedno, ko so vpleteni otroci	Sklic MDT	Multidisciplinarni tim
D17	Cilj je povabiti čim več vpletenih	Povabiti čim več vpletenih	Namen MDT	Multidisciplinarni tim
D18	da dobimo informacije s čim več zornih kotov	Zbiranje informacij	Namen MDT	Multidisciplinarni tim
D19	Informacije potrebujemo zato, da sestavimo oceno ogroženosti	Pridobitev informacij za oceno ogroženosti	Prednosti	Multidisciplinarni tim
D20	Ocena ogroženosti je podlaga za načrt pomoči, varnostni načrt	Varnostni načrt in ocena ogroženosti	Zaščita žrtve	Multidisciplinarni tim
D21	Na MDT-jih se določi sklepe, dogovore, kaj bo kdo naredil	Določitev nalog	Proces dela	Multidisciplinarni tim
D22	Namen je, da se uskladi vse udeležence	Uskladitev udeležencev	Namen MDT	Multidisciplinarni tim
D23	in da se naredi izvedbeni načrt za zaščito žrtve	Izdelava izvedbenega načrta	Namen MDT	Multidisciplinarni tim
D24	Po timu ima vsak svojo nalogo	Vsak ima svojo nalogo	Proces dela	Multidisciplinarni tim
D25	se ne povabi povzročitelja	Zaščita žrtve	Prednosti	Multidisciplinarni tim
D26	Povabi se starša, ki lahko zaščitijo otroka	Starš, ki lahko zaščitijo otroka	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
D27	Povabimo policijo	Policija	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
D28	koordinatorko za nasilje	Koordinatorica za nasilje	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
D29	ki ima nalogo pomagati pri zapletenejših primerih	Pomoč koordinatorke za nasilje	Prednosti	Multidisciplinarni tim

D30	nevladne organizacije, ki so že bile v stiku z družino	NVO	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
D31	kot so npr. DNK	Društvo za nenasilno komunikacijo	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
D32	SOS telefon	SOS telefon	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
D33	Ženska svetovalnica	Ženska svetovalnica	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
D34	Udeleženci so tisti, ki so nas obvestili	Kdor nas obvesti o nasilju	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
D35	Povabimo tudi šolo	Šola	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
D36	vrtec	Vrtec	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
D37	osebnega zdravnika	Osebni zdravnik	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
D38	svetovalne centre kjer je otrok obravnavan	Svetovalni centri za otroke	Udeleženci	Multidisciplinarni tim
D39	Vse nevladne organizacije, ki so vključene v obravnavo nasilja imajo organizirano tudi pomoč otrokom	Vse NVO za obravnavo nasilja	Specializiranost za pomoč otrokom žrtvam nasilja	Odkrivanje in preprečevanje nasilja
D40	Z mojega vidika je sodelovanje zelo dobro	Zelo dobro	Osebno mnenje	Sodelovanje organizacij
D41	Pojavijo se izjeme in nestrinjanja	Občasna nestrinjanja	Ovire	Sodelovanje organizacij
D42	Imamo različna videnja situacij in pojavljajo se razni očitki CSD-jem	Razni očitki CSD-jem	Ovire	Sodelovanje organizacij
D43	Splošno gledano pa je sodelovanje z drugimi zelo dobro	Zelo dobro	Ocena sodelovanja	Sodelovanje organizacij

D44	dokler se ne pojavijo znaki, da otrok ni več ogrožen	Dokler otrok ni več ogrožen	Trajanje	Vključevanje organizacije v obravnavo
D45	oz. dokler nasilje ne preneha	Dokler nasilje ne preneha	Trajanje	Vključevanje organizacije v obravnavo
D46	Traja lahko tudi več let	Lahko več let	Trajanje	Vključevanje organizacije v obravnavo
D47	Vključeni smo dokler se razlogi za začetek ne končajo	Dokler se razlogi za začetek ne končajo	Trajanje	Vključevanje organizacije v obravnavo
D48	Ukrepi so različni glede na zakon, v skladu s katerim delamo	Glede na zakon	Izvajanje storitev	Naloge organizacije
D49	Če delamo na nalogah za preprečevanje nasilja v družini, se dela v skladu s tem zakonom (ZPND)	Po ZPND	Izvajanje storitev	Naloge organizacije
D50	Skliče time	Sklic MDT	Izvajanje storitev	Naloge organizacije
D51	obvešča o nasilju	Informiranje	Sodelovanje z drugimi organizacijami	Naloge organizacije
D52	poda prijavo o nasilju	Na policijo	Prijava nasilja	Naloge organizacije
D53	podamo mnenje o ogroženosti na sodišče	CSD poda mnenje o ogroženosti na sodišče	Zaščita žrtve	Naloge organizacije
D54	pomagamo pri pridobitvi brezplačne pravne pomoči	Pomoč pri pridobitvi brezplačne pravne pomoči	Delo z žrtvijo	Naloge organizacije
D55	sodišču podamo mnenje glede prepovedi približevanja ali vstopa v stanovanja	CSD poda mnenje glede prepovedi približevanja/vstopa v stanovanje na sodišče	Zaščita žrtve	Naloge organizacije
D56	V okviru ZPND-ja CSD nima veliko ukrepov, zato je	Družinski zakonik	Izvajanje storitev	Naloge organizacije

	dobrodošel še družinski zakonik			
D57	DZ narekuje ukrepe kot so nujni odvzem otroka	Nujni odvzem otroka	Izvajanje storitev	Naloge organizacije
D58	predlog za izdajo začasne odredbe	Predlog za izdajo začasne odredbe	Zaščita žrtve	Naloge organizacije
D59	predlog za izdajo ukrepa trajnejšega značaja	Predlog za izdajo ukrepa trajnejšega značaja	Zaščita žrtve	Naloge organizacije
D60	Ugotavlja ogroženost žrtve na podlagi različnih vprašanj	Ugotavljanje ogroženosti	Delo z žrtvijo	Naloge organizacije
D61	s pomočjo le-te pa se izdelava varnostni načrt za žrtev, ki je prilagojen glede na stopnjo ogroženosti	Izdelava varnostnega načrta	Delo z žrtvijo	Naloge organizacije
D62	Pomembna so vedenja povzročitelja nasilja	Poznavanje vedenja	Delo s povzročiteljem	Naloge organizacije
D63	mnenja in odzivi žrtve o dogodkih	Upoštevanje mnenj in odzivov žrtve	Delo z žrtvijo	Naloge organizacije
D64	socialna mreža	Raziskati socialno mrežo	Delo z žrtvijo	Naloge organizacije
D65	Sodelovanje v času izven delovnika oz. po koncu uradnih ur spada v naloge interventne službe	Interventna služba CSD	Prednosti	Dosegljivost organizacije
D66	Vsak območni CSD ima svojega koordinatorja za področje preprečevanja nasilja	Koordinatorji za preprečevanje nasilja	Prednosti	Dosegljivost organizacije
D67	Vsak tak CSD ima tudi svojo interventno službo, kamor so	V interventni službi so socialni delavci z različnih enot	Prednosti	Dosegljivost organizacije

	vključeni socialni delavci iz različnih enot			
D68	Če pride do npr. nasilja v družini, do nujnega odvzema otrok oz. kjerkoli poseže policija, nas kontaktirajo oni	Izven delovnega časa odzivnost le na klic policije	Ovire	Dosegljivost organizacije
D69	Interventno številko CSD-ja imajo le policisti in sodniki	Nedostopnost žrtvi	Ovire	Dosegljivost organizacije
D70	Interventna služba kasneje obvesti pristojno enoto CSD-ja glede na kraj bivanja družine	Obveščanje pristojne enote	Sodelovanje znotraj CSD-jev	Dosegljivost organizacije
D71	ki takoj naslednji dan nadaljuje z delom tam, kjer je interventna služba končala	Takojšnje nadaljevanje z delom po koncu delovnika interventne službe	Sodelovanje znotraj CSD-jev	Dosegljivost organizacije
D72	Njihov delovnik traja od treh popoldne do sedmih zjutraj	Od treh popoldne do sedmih zjutraj	Delovnik	Dosegljivost organizacije
D73	da ima CSD nalogo delati tako s povzročiteljem kot z žrtvijo; tudi povzročitelju mora nuditi osebno pomoč, prvo socialno pomoč in zaradi tega s strani drugih nevladnih organizacij včasih dobimo očitke, da se nagibamo na stran povzročitelja	Očitki, da se nagibamo na stran povzročitelja – delamo z žrtvijo in s povzročiteljem	Ovire	Sodelovanje organizacij
D74	Nekaterne nevladne organizacije delajo samo z žrtvijo in v tem	Nekaterne NVO delajo samo z žrtvami	Prednosti	Sodelovanje organizacij

	sami vidijo prednost,			
D75	povzročitelj pa je prepuščen samemu sebi	Povzročitelj je prepuščen samemu sebi	Ovire	Sodelovanje organizacij
D76	Pri tem se včasih ne strinjamo, saj mi delamo z obojimi, ker oboji potrebujejo pomoč	Nestrinjanja ali delati le z žrtvami ali tudi s povzročitelji	Ovire	Sodelovanje organizacij
D77	Socialno delo je delo z družino kot celoto, kot strukturo in dela se v korist vseh	Dela se v korist vseh udeležencev	Odgovornost in zavedanje	Sodelovanje organizacij
D78	Vseeno je prav in mora biti tako, da obstajajo organizacije le za žrtve nasilja	Morajo obstajati organizacije le za žrtve nasilja	Osebno mnenje	Sodelovanje organizacij
D79	Žrtvam ponudimo prvo socialno pomoč	Prva socialna pomoč	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D80	V okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini z žrtvijo vedno naredimo zapisnik, v katerem pove kaj se dogaja	Zapisnik	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D81	Na podlagi zapisnika in izjave naredimo skupaj z žrtvijo oceno ogroženosti	Izdelava ocene ogroženosti	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D82	temu pa sledi izdelava individualnega varnostnega načrta	Izdelava individualnega varnostnega načrta	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D83	Včasih žrtev še ne želi prijaviti nasilja in takrat je ne silimo v naše odločitve	Empatija do žrtve in spoštovanje njenih odločitev	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja

D84	ampak bolj svetujemo	Svetovanje	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D85	informiramo kam se lahko umakne	Informiranje	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D86	kako se lahko zaščiti	Informiranje o tem kako se lahko zaščiti	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D87	podatki o prepovedi približevanja	Informiranje o prepovedi približevanja	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D88	o pristojnosti CSD-ja itd.	Informiranje o pristojnosti CSD	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D89	Naša naloga s povzročitelji je ta, da jim ponudimo prvo socialno pomoč	Prva socialna pomoč	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D90	Ena izmed nalog je, da jih seznanim o pomenu ukrepa prepovedi približevanja	Seznaiter s pomenom ukrepa prepovedi približevanja	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D91	Napotimo jih v program za trening socialnih veščin ali za obvladovanje jeze (DNK)	Napotitev na programe DNK	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D92	Seznanim jih, da je za vsako nasilje ničelna toleranca in da je vsak udarec kazniv tudi po zakonu	Seznaiter, da je za nasilje ničelna toleranca	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D93	Opozorimo jih na pravne posledice nasilja	Opozorilo na pravne posledice nasilja	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D94	skušamo pa tudi odpraviti nasilno vedenje – npr. napotitev k psihiatru	Napotitev k psihiatru	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D95	psihologu	Napotitev k psihologu	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D96	na druge programe ipd.	Napotitev na druge programe	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja

D97	Večina nasilje zanika, vseeno pa podpišejo, da so seznanjeni z informacijami	Podpišejo seznanitev z informacijami	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D98	Nasilje zanika	Zanikanje nasilja	Ovire	Delo s povzročiteljem nasilja, ki ne želi sodelovati
D99	ne posluša	Ne posluša	Ovire	Delo s povzročiteljem nasilja, ki ne želi sodelovati
D100	in če postane nasilen do nas, pokličemo policijo	Lahko postane nasilen do nas	Ovire	Delo s povzročiteljem nasilja, ki ne želi sodelovati
D101	Povzročitelja smo seznanili z informacijami in mu povedali kaj sme in kaj ne ter ga napotili do ustreznih organizacij, ki mu lahko pomagajo	Seznanitev z informacijami in napotitev do ustreznih organizacij	Informiranje	Delo s povzročiteljem nasilja, ki ne želi sodelovati
D102	če noče sodelovati pa se delo z njim zaključi	Hiter zaključek dela s povzročiteljem	Ovire	Delo s povzročiteljem nasilja, ki ne želi sodelovati
D103	V takih primerih večino pozornosti namenimo žrtvi nasilja	Večina pozornosti se preusmeri na žrtev nasilja	Prednosti	Delo s povzročiteljem nasilja, ki ne želi sodelovati
D104	Poudarek je na zaščiti žrtve in varnostni načrt se po potrebi prilagodi	Pravočasna prilagoditev varnostnega načrta za zaščito žrtve	Prednosti	Delo s povzročiteljem nasilja, ki ne želi sodelovati
D105	Odvisno je od enote	Odvisno od enote	Isti strokovni delavec	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D106	Na našem CSD-ju smo organizirani tako, da en strokovni delavec dela s celo družino – s povzročiteljem in z žrtvijo	Na tej enoti	Isti strokovni delavec	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja

D107	Morda bi bilo boljše, če bi z njima delali ločeno, da ne bi prihajalo do očitkov	Boljše, ker ne bi prihajalo do očitkov	Različna strokovna delavca	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D108	Zaradi pretoka informacij menim da je dobro, če z njima dela ena oseba, da ima pregled nad vsem	Dobro, če dela ena oseba, da ima pregled nad vsem	Osebno mnenje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D109	Potrebno pa se je naučiti delati strokovno, nepristransko in se ne pustiti manipulirati	Naučiti se je treba delati strokovno, nepristransko in se ne pustiti manipulirati	Osebno mnenje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
D110	Bil je zahteven prehod, saj smo dobili določene naloge, ki jih prej ni bilo	Zahteven prehod	Osebno mnenje	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D111	Treba se je bilo prilagoditi in na novo oblikovati enote, ki so med seboj močno povezane	Novo oblikovanje enot	Reorganizacija	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D112	Veliko je sestajanj, notranjih izobraževanj, aktivov	Prinesla je več sestajanj, notranjih izobraževanj in aktivov	Reorganizacija	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D113	Praksa se na novo izoblikuje šele sedaj	Ponovno izoblikovanje prakse	Zakonodaja	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D114	Pojavilo se je tesnejše sodelovanje s sodniki	Prinesla je tesnejše sodelovanje s sodišči	Zakonodaja	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D115	DZ je prinesel veliko pozitivnih sprememb	DZ prinesel veliko pozitivnih sprememb	Zakonodaja	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D116	Npr. pri nujnem odvzemu otroka se že takoj dela na nadaljnjih ukrepih	Takojšnje nadaljevanje dela pri nujnih odvzemih otrok	Zakonodaja	Reorganizacija in sprememba zakonodaje

D117	Največja sprememba je ta, da o ukrepih odloča sodišče	O ukrepih po novem odloča sodišče	Prednosti	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D118	CSD pa je postal predlagatelj teh ukrepov in poda mnenje	CSD je postal predlagatelj ukrepov sodišču	Zakonodaja	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D119	Prej je o ukrepih odločal CSD, ki je izdal odločbo	Prej so bile odločbe CSD-jev	Zakonodaja	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D120	Zdaj sodišče izda začasno odredbo ali pa izreče ukrep trajnejšega značaja npr. odvzema otroka	Zdaj so odredbe ali ukrepi izdani s strani sodišč	Zakonodaja	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D121	Odločitev je torej preložena na sodišče	Razbremenitev strokovnih delavcev	Prednosti	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D122	to pa CSD zaprosi za mnenje in kasneje za realizacijo ukrepov v smislu spremljanja	CSD poda mnenje na sodišče in spremlja uporabnike	Prednosti	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D123	Imajo pa tudi svoje izvršitelje za izvedbo ukrepov	Sodišče ima tudi svoje izvršitelje za izvedbo ukrepov	Prednosti	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D124	Ta sprememba je zelo pozitivna, smo navdušeni	Navdušeni nad spremembo zakonodaje	Osebnostno mnenje	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D125	Prinesla pa je tudi večje argumentiranje ukrepov	Večje argumentiranje	Ovire	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D126	Pojavlja se lahko težava, da nehote naredimo napake, ker nismo pravniki in zato imamo na vsaki enoti CSD sedaj zaposlenega nekoga s pravosodnim izpitom, ki nam	Nehote narejene napake, kar se rešuje tako, da imajo na vsaki enoti CSD zaposleno osebo s pravosodnim izpitom	Ovire	Reorganizacija in sprememba zakonodaje

	po potrebi pomaga			
D127	Na naši enoti se delo s povzročitelji nasilja in z žrtvami ni spremenilo	Delo s povzročitelji nasilja in z žrtvami se ni spremenilo	Osebno mnenje	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D128	Zelo pozitivna sprememba reorganizacije so aktivni	Aktivni so zelo pozitivna sprememba	Aktivni	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D129	saj lahko na njih izpostaviš dileme s katerimi se srečuješ	Izpostavljanje dilem pri delu	Aktivni	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D130	in tako se med strokovnimi delavci z istega področja vzpostavlja enotna praksa	Vzpostavljanje enotne prakse	Aktivni	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D131	Aktivni potekajo skupaj s koordinatorjem, ki usklajuje mnenja	Koordinator za nasilje usklajuje mnenja	Aktivni	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D132	iščemo možnosti kaj vse bi se dalo še narediti za izboljšanje dela	Iskanje možnosti za kvalitetnejše delo	Aktivni	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D133	sodelujejo pa strokovni delavci z vseh enot območnega CSD-ja	Udeležba strokovnih delavcev z vseh enot območnega CSD-ja	Aktivni	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D134	Potekajo mesečno	Potekajo mesečno	Aktivni	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
D135	Reorganizacija je prinesla tudi notranja izobraževanja, ki jih organizira CSD Ljubljana	CSD	Izvajalci	Izobraževanje
D136	Predavajo tudi koordinatorica	Koordinatorica za preprečevanje nasilja	Izvajalci	Izobraževanje
D137	socialna zbornica	Socialna zbornica	Izvajalci	Izobraževanje

D138	socialna akademija	Socialna akademija	Izvajalci	Izobraževanje
D139	skupnosti CSD in drugi	Skupnost CSD in drugi	Izvajalci	Izobraževanje
D140	Vsak strokovni delavec ima določen proračun na leto in to določa na koliko plačljivih izobraževanj lahko gre	Finance	Ovire	Izobraževanje
D141	Pri brezplačnih ni omejitve	Neomejena udeležba na brezplačnih izobraževanjih	Prednosti	Izobraževanje
D142	Veliko izobraževanj je samostojnih in v prostem času	Izobraževanje v prostem času	Ovire	Izobraževanje
D143	Menim, da se z vsakega izobraževanja nekaj naučimo	Na vsakem se nekaj naučiš	Ocena izobraževanja	Izobraževanje
D144	najbolj koristna pa so ta, ki potekajo znotraj CSD-ja, ker dobimo odgovore na konkretna vprašanja	Najbolj koristna so znotraj CSD-ja	Osebno mnenje	Izobraževanje
D145	Izobraževanja potekajo približno na dva meseca	Približno na dva meseca	Pogostost izobraževanj	Izobraževanje
D146	in z vsakega se da dobiti nekaj, kar ti pomaga pri izvajanju nalog za preprečevanje nasilja	Z vsakega dobiš nekaj, kar pomaga pri delu	Ocena izobraževanja	Izobraževanje
D147	Covid-19 je vplival na količino in izobraževanj v tem času ni bilo	V času covida-19 jih ni bilo	Pogostost izobraževanj	Izobraževanje
D148	Soočamo se s pomanjkanjem kadra, kar je	Pomanjkanje kadra	Kader	Spremembe in predlogi

	večen problem na CSD-jih			
D149	To ni le stvar naše enote, ampak so prikrajšani povsod	Pomanjkanje je problem vseh enot	Kader	Spremembe in predlogi
D150	Pridejo dnevi, ko imaš naročenih veliko uporabnikov in kakovost koncentracije pada, ker zraven pišeš še poročila sodišču, telefoniraš, urejaš ostalo birokracijo	Preobremenjenost strokovnih delavcev	Kader	Spremembe in predlogi
D151	Trudimo se, da delo ostaja na nivoju	Trud, da delo ostane na nivoju	Kader	Spremembe in predlogi
D152	ampak za ceno našega zdravja in pogosto prihaja do izgorelosti	Pogoste izgorelosti	Kader	Spremembe in predlogi
D153	Čim več odprtih miz	Več odprtih miz	Sodelovanje z drugimi	Spremembe in predlogi
D154	kjer bi se lahko zadeve predebatirale in se dorekle – da ne slišimo potem kasneje očitkov kaj vse delamo narobe in kaj je slabo	Debate in dorečene zadeve	Sodelovanje z drugimi	Spremembe in predlogi
D155	Na odprtih mizah bi se lahko pogovarjali o prednostih in slabostih določenega načina dela	Pogovor o prednostih in slabostih določenega načina dela	Sodelovanje z drugimi	Spremembe in predlogi
D156	kje se lahko prilagodimo in se srečamo na sredini	Prilagajanje	Sodelovanje z drugimi	Spremembe in predlogi
D157	Vsak bi povedal svoje stališče in bi se osredotočali	Osredotočanje na iskanje rešitev	Sodelovanje z drugimi	Spremembe in predlogi

	na iskanje rešitev – ne na pljuvanje po drugih			
D158	Ljudje pogosto pričakujejo, da lahko nekaj naredimo, pa v resnici ne moremo	Nerealna pričakovanja drugih	Sodelovanje z drugimi	Spremembe in predlogi
D159	Na naši enoti nismo zasledili porasti nasilja, čeprav so v medijih to pogosto omenjali	Na enoti nismo zasledili	Porast nasilja	Covid-19
D160	To je lahko zelo slab znak – da ljudje niso prišli do pomoči ali da niso mogli prijaviti nasilja	Ne-povečanje nasilja je lahko slab znak	Porast nasilja	Covid-19
D161	Je pa delo spremenjeno; več je telefonskih pogovorov in bistveno manj osebnega stika	Bistveno manj osebnega stika	Spremenjeno delo	Covid-19

Intervju E

ŠTEVILKA IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
E1	Večino prijav dobimo s strani žrtve	Žrtev	Osebe, ki vedo za nasilje	Vir informacij
E2	Nekaj prijav dobimo s strani nevladnih organizacij	Nevladne organizacije	Institucije	Vir informacij
E3	in CSD-jev	CSD	Institucije	Vir informacij
E4	najmanj pa s strani tretjih oseb (bližnji, sosedje)	Tretje osebe (bližnji, sosedje)	Osebe, ki vedo za nasilje	Vir informacij
E5	Tretje osebe najpogosteje prijavljajo anonimno, zato niti ne moremo ugotavljati identitete osebe s katero bi lahko o dejanjih govorili	Najpogostejše anonimne prijave	Osebe, ki vedo za nasilje	Vir informacij
E6	Kazniva dejanja morajo obvezno prijaviti tudi šole	Šolstvo	Institucije	Vir informacij
E7	zdravniki	Zdravstvo	Institucije	Vir informacij
E8	CSD sam presodi kdaj bo na MDT povabil policijo	Sklicatelj je CSD, ki presodi, koga bo povabil	Sklic MDT	Multidisciplinarni tim
E9	Načeloma se vedno odzovemo, če se da z vidika organizacije in pošljemo policista, ki družino in primer pozna, da lahko poda relevantne informacije	Podajanje relevantnih informacij	Namen MDT	Multidisciplinarni tim
E10	Občasno sami predlagamo sklic MDT-ja na CSD	Policija je lahko predlagatelj	Sklic MDT	Multidisciplinarni tim
E11	oni pa se potem odločijo ali bodo predlog upoštevali	CSD odloča o sklicu MDT-ja	Sklic MDT	Multidisciplinarni tim

E12	Sodelovati smo dolžni, imamo tudi izobraževanja na to temo	Dolžnost sodelovanja	Odgovornost	Multidisciplinarni tim
E13	Udeležujemo se z namenom pretoka informacij	Pretok informacij	Namen MDT	Multidisciplinarni tim
E14	saj se tako lažje določi stopnjo ogroženosti žrtve in zaščitne ukrepe	Lažja določitev stopnje ogroženosti žrtve in zaščitnih ukrepov	Prednosti	Multidisciplinarni tim
E15	Da, izredno	MDT-ji so izredno pomembni	Osebno mnenje	Multidisciplinarni tim
E16	Sodelavce spodbujam, da si vedno pišejo, kar slišijo na MDT-ju	Dodatno zapisovanje na MDT-ju	Način dela	Multidisciplinarni tim
E17	ker v zapisniku niso zapisane vse informacije in dejstva, ki bi jih potrebovala tudi policija in se jih da uporabiti kot dokaz	V zapisniku niso zapisane vse informacije, ki se bi jih dalo uporabiti kot dokaz	Ovire	Multidisciplinarni tim
E18	Zbrane so osebe, ki imajo podatke in v času zbiranja obvestil lahko to pride prav, da se čim bolje zaščitijo žrtev	Zaščita žrtve	Namen MDT	Multidisciplinarni tim
E19	Osebno nisem imel/a slabih izkušenj	Ni imel/a slabih izkušenj z drugimi	Osebno mnenje	Multidisciplinarni tim
E20	Vsi smo samo ljudje z različno stopnjo izkušenj in znanja	Različne stopnje izkušenj in znanja	Osebno mnenje	Multidisciplinarni tim
E21	Predlagal/a bi, da se odvije več srečanj CSD-jev, nevladnih organizacij in manjših policijskih postaj in ne zgolj večje konference enkrat letno	Več manjših srečanj organizacij letno	Sodelovanje z drugimi	Spremembe in predlogi
E22	Na srečanjih bi policija predstavila svoje delo in	Predstavitev dela, pooblastil in ukrepov	Sodelovanje z drugimi	Spremembe in predlogi

	pooblastila, ki jih ima, drugi pa delo in ukrepe, ki jih lahko izvajajo oni			
E23	S tem bi pridobili boljšo predstavo o organizacijah s katerimi sodelujemo in o njihovem delu ter izrazoslovju	Boljša predstava o delu organizacij	Sodelovanje z drugimi	Spremembe in predlogi
E24	tako bi lažje pomagali žrtvi, ko bi vedeli kakšne možnosti imajo v določenih okoliščinah in kako bodo stvari potekale, ko se bodo obrnile na druge organizacije	Boljše informiranje žrtve	Zaščita žrtve	Sodelovanje organizacij
E25	prav tako bi nas zanimalo več o delu z žrtvijo	Distribucija znanja	Informiranje	Sodelovanje organizacij
E26	Policija je vključena tako, da zbere vsa potrebna obvestila	Zbiranje vseh potrebnih obvestil	Način	Vključevanje organizacije v obravnavo
E27	zbira se jih lahko tudi naknadno po že podani kazenski ovadbi	Naknadno zbiranje obvestil	Način	Vključevanje organizacije v obravnavo
E28	Ko je preiskava zaključena, je naše delo z družino načeloma zaključeno	Dokler se ne zaključi preiskava	Trajanje	Vključevanje organizacije v obravnavo
E29	Zaželeno je, da po strinjanju žrtve policist, ki je z družino delal, vsake toliko časa vzpostavi kontakt in preveri, kako je	Po koncu vsake toliko preverjanje kako je žrtev	Trajanje	Vključevanje organizacije v obravnavo
E30	saj na ta način prej zaznamo, če se nasilje spet ponavlja	zaznavanje ponavljajočega nasilja	Zaščita žrtve	Vključevanje organizacije v obravnavo

E31	Žrtve se pogosto vračajo in se nasilje nadaljuje	Žrtve se pogosto vračajo k storilcu	Ponovno vključevanje	Vključevanje organizacije v obravnavo
E32	V primeru zavedanja, da je policist na njihovi strani, bi morda lahko žrtev prej spregovorila in bi se prej ukrepalo	Policist je na njihovi strani	Zaščita žrtve	Vključevanje organizacije v obravnavo
E33	Pogosto se vračamo na iste naslove z istimi udeleženci	Vračanje na iste naslove z istimi udeleženci	Ponovno vključevanje	Vključevanje organizacije v obravnavo
E34	Žrtve so ujete v krog nasilja oz. nimajo možnosti, da bi lahko ravnale drugače, kot da se vrnejo	Krog nasilja	Ponovno vključevanje	Vključevanje organizacije v obravnavo
E35	Žrtev mora vedeti, da ima podporo institucij in da ni sama – CSD, nevladne organizacije, policija pa tudi njena lastna socialna mreža	Podpora žrtvi s strani institucij	Zaščita žrtve	Vključevanje organizacije v obravnavo
E36	S podporo je večja možnost, da bo postopek peljala oz. vztrajala do konca	S podporo je večja možnost, da bo žrtev vztrajala	Zaščita žrtve	Vključevanje organizacije v obravnavo
E37	Žrtve so v kazenskem postopku privilegirane priče	Žrtve so privilegirane priče	Odgovornost in zavedanje	Naloga organizacije
E38	ker niso dolžne pričati zoper svoje bližnje	Žrtev ne rabi pričati zoper svoje bližnje	Odgovornost in zavedanje	Naloga organizacije
E39	Na žalost se pogosto srečujemo s tem, da se odločijo, da ne bodo pričale	Žrtve pogosto ne želijo pričati	Ovire	Naloga organizacije
E40	Takrat se postopek ustavi in vse, kar smo do kazenske ovadbe zbrali, postane neuporabno	Ustavitev postopka in neuporabnost zbranih podatkov	Ovire	Naloga organizacije

E41	Zaradi tega je pomembno, da se obvestila zbira široko, da je več vključenih oseb, ki lahko nasilje potrdijo	Široko in od čim več oseb za potrditev nasilja	Zbiranje obvestil	Naloga organizacije
E42	Če žrtev ne želi pričati, je treba izločiti vse, kar je povedala in ostane premalo podatkov, ki bi lahko postopek peljali naprej	Izločitev vseh izjav žrtve, kadar ne želi pričati	Ovire	Naloga organizacije
E43	Policija lahko žrtvi nudi spremstvo v primeru preselitve – da vzame nujne stvari	Spremstvo po potrebi	Zaščita žrtve	Naloga organizacije
E44	Po 38. členu Zakona o nalogah in pooblastilih policije lahko storilcu izdamo opozorilo na prepovedanost njegovih ogrožajočih ravnanj	Opozorilo storilcu po 38. členu Zakona o nalogah in pooblastilih policije	Izvajanje storitev	Naloga organizacije
E45	v smislu, da je ravnanje protipravno in da v primeru nadaljevanja sledijo novi postopki, strožji ukrepi	V primeru nadaljevanja vedenja sledijo strožji ukrepi	Izvajanje storitev	Naloga organizacije
E46	Izdamo lahko prepoved približevanja ali odreditev pripora	Prepoved približevanja	Zaščita žrtve	Naloga organizacije
E47	Ukrep prepovedi približevanja lahko odredi tudi sodišče	Prepoved približevanja lahko odredi tudi sodišče	Zaščita žrtve	Naloga organizacije
E48	V primeru, da žrtev in storilec ne živita skupaj, lahko sodišče odredi tudi hišni pripor za zagotavljanje varnosti žrtve	Hišni pripor za storilca	Zaščita žrtve	Naloga organizacije

E49	To narekuje Zakon o kazenskem postopku, kjer so določeni pogoji	Zakon o kazenskem postopku	Zakonodaja	Pridržanje osebe
E50	Za pridržanje je potrebna podlaga za zbiranje dodatnih obvestil in dokazov	Podlaga za zbiranje dodatnih obvestil in dokazov	Pogoj	Pridržanje osebe
E51	po potrebi se opravi ogled kraja kaznivega dejanja	Ogled kraja kaznivega dejanja	Naloge	Pridržanje osebe
E52	ali hišna preiskava	Hišna preiskava	Naloge	Pridržanje osebe
E53	obvezna pa je ponovitvena nevarnost	Ponovitvena nevarnost	Pogoj	Pridržanje osebe
E54	Ponovitvena nevarnost pomeni, da je bil storilec že obsojen, da so kazenski postopki zoper njega že v teku oz. da neka predhodna obravnava že obstaja	Obstoj predhodne obravnave	Pogoj	Pridržanje osebe
E55	Če sta intenziteta in stopnjevanje nasilja tako huda kljub temu, da storilec ni bil nikoli obravnavan oz. prijavljen na policijo, se bo najverjetneje že tožilec strinjal, da se storilca privede in se mu izreče pripor	Privedba in pripor storilca ob hudem stopnjevanju/intenziteti nasilja	Zaščita žrtve	Pridržanje osebe
E56	V primeru pretekle izdane prepovedi približevanja ali kršitve le te, se lahko izda novo, saj se smatra kot nujno za zaščito žrtve	Ponovna izdaja prepovedi približevanja	Zaščita žrtve	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E57	Če žrtev izkoristi pravico, da ne rabi pričati zoper svojega bližnjega, se njena izjava oz.	Izločitev izjav žrtve, če ne želi pričat	Ovire	Umik žrtve iz postopka

	zapisnik, ki ga je podala na policiji, izloči			
E58	V primeru, da je dovolj drugih dokazov (npr. policistov opis stanja žrtve, morebitno videno izvajanje nasilja, grožnje, ogled kraja dejanja, fotografije, tretje osebe, ki so vedele za dogajanje...), se postopek pelje dalje in ne bo ustavljen	Če je dovolj drugih dokazov, se postopek nadaljuje	Prednosti	Umik žrtve iz postopka
E59	Ostanejo tudi fotografije poškodb, če so bile narejene	Fotografije poškodb	Zbiranje dokazov	Umik žrtve iz postopka
E60	Občasno se odredi tudi telesni pregled (v okviru Ljubljane je to Inštitut za sodno medicino)	Telesni pregled	Zbiranje dokazov	Umik žrtve iz postopka
E61	kjer sodni izvedenec pregleda poškodbe, jih fotografira, oceni starost modric ipd.	Sodni izvedenec pregleda in dokumentira poškodbe	Zbiranje dokazov	Umik žrtve iz postopka
E62	in tudi to ostane kot dokaz – tudi, če se žrtev umakne	Vse kar ni navedla žrtev, lahko ostane kot dokaz	Prednosti	Umik žrtve iz postopka
E63	Po spremembi Družinskega zakonika, so bili CSD-ji preurejeni in ima vsaka regija svojega koordinatorja za nasilje	Vsaka regija ima svojega koordinatorja za nasilje	Zakonodaja	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
E64	Na CSD-jih so dežurni, ki se odzivajo na naše klice	Dežurni	Prednosti	Sodelovanje organizacij
E65	Koordinator za preprečevanje nasilja ima po novem dostop do	Večji dostop koordinatorja za preprečevanje nasilja do informacij	Prednosti	Sodelovanje organizacij

	tega, zakaj ali če je bila družina v preteklosti obravnavana			
E66	Težava je predvsem pri vzgojno izobraževalnih zavodih, ko so posredno udeleženi tudi otroci ter pri osebnih zdravnikih	Vzgojno izobraževalni zavodi in zdravniki	Ovire	Sodelovanje organizacij
E67	Z urgence lahko pridobimo podatke, do osebnega zdravnika pa ne moremo	Dostop do obvestil	Ovire	Sodelovanje organizacij
E68	S težavo dostopanja do podatkov se pogosto srečujemo med vikendi v času zbiranja obvestil	Vikendi	Ovire	Sodelovanje organizacij
E69	pridržanje lahko traja največ 48 ur, preden morajo biti podatki pri preiskovalnemu sodniku	Kratek rok zbiranja obvestil	Ovire	Sodelovanje organizacij
E70	Mi smo regijske koordinatorje oz. dežurne na CSD dolžni obvestiti, ko je izrečen ukrep prepovedi približevanja	Obveščanje	CSD	Sodelovanje organizacij
E71	da takoj vzpostavijo stik z žrtvijo in potencialno tudi s storilcem	Takojšnja vzpostavitev stika z žrtvijo	CSD	Sodelovanje organizacij
E72	V primeru, da žrtev izrazi željo, da bi šla v krizni center ali da bi se umaknila kako drugače, se prav tako takoj pokliče CSD	Umik žrtve v krizni center	CSD	Sodelovanje organizacij
E73	Pojasnimo kaj smo ugotovili in na podlagi tega socialni delavec	CSD presodi ali se bo prišel takoj pogovoriti z žrtvijo ali ne	CSD	Sodelovanje organizacij

	sam presodi ali se bo prišel pogovoriti z žrtvijo ali ne			
E74	Žrtve so bile lahko v obravnavi pri njih ali pa so psihiatri sami podali prijavo o npr. spolni zlorabi, potem pa nam ne morejo dati podatkov zaradi Zakona o pacientovih pravicah	Molčečnost psihiatrov	Ovire	Sodelovanje organizacij
E75	Odvisno je za katero ustanovo gre, saj ponekod do podatkov in dokumentacije lahko pridemo	Ponekod omejen	Dostop do podatkov	Sodelovanje organizacij
E76	ponekod pa nas zavrnejo in je potrebno določiti sodnega izvedenca, ki bo podatke lahko preveril in pridobil	Določitev sodnega izvedenca za pridobitev podatkov	Ovire	Sodelovanje organizacij
E77	Težava se pojavi, če je tisti psihiater edini, ki je karkoli vedel o žrtvi in bi bilo to naša podlaga	Pomanjkanje podlage, kadar zdravstvo ne spregovori	Ovire	Sodelovanje organizacij
E78	Brez podlage sodišče v nadaljnjem postopku ne bo določilo izvedenca		Ovire	Sodelovanje organizacij
E79	Zdravstvo oz. osebni zdravniki načeloma sodelujejo, ko jim pojasniš za kaj gre	Načeloma sodeluje	Zdravstvo	Sodelovanje organizacij
E80	Pojavljajo se težave, ko so oškodovanci otroci	Pojavijo se predvsem kadar gre za otroke	Ovire	Sodelovanje organizacij
E81	Takrat je dobro, da se razgovor opravi v šolskih prostorih, kar nam šole včasih zavračajo	Šolstvo včasih zavrne razgovore v šolskih prostorih	Ovire	Sodelovanje organizacij

E82	Sklenjen je bil pravilnik o sodelovanju, kjer je Ustavno sodišče razveljavilo člen, da policija opravlja pogovore v prostorih šole v prisotnosti šolske strokovne delavke	Razveljavitev člena, da policija opravlja pogovore v prostorih šole	Ovire	Sodelovanje organizacij
E83	Nikjer ni bilo zabeleženo, da ima otrok pravico do zaupne osebe (npr. šolski delavec, babica) in ta člen so kasneje razveljavili	Ni bilo zabeleženo, da ima otrok pravico do zaupne osebe	Ovire	Sodelovanje organizacij
E84	Gre se za to, da če ugotovimo, da je otrok žrtev kaznivega dejanja s strani skrbnikov/staršev, je šola nevtralen prostor	Šola je nevtralen prostor za pogovor z otrokom	Vzgojno izobraževalni zavodi	Sodelovanje organizacij
E85	Za pogovor se je treba dogovoriti z ravnateljem	Dogovor z ravnateljem za pogovor	Vzgojno izobraževalni zavodi	Sodelovanje organizacij
E86	prav tako pa za prisotnost zaupne osebe	Prisotnost zaupne osebe otroka	Vzgojno izobraževalni zavodi	Sodelovanje organizacij
E87	V vrtce načeloma ne hodimo, ker so otroci premladi		Vzgojno izobraževalni zavodi	Sodelovanje organizacij
E88	prav tako pa se trudimo, da otroci govorijo le enkrat, če postopek teče dalje, ker je zanje to izredno naporno.	Trud, da otroci govorijo le enkrat	Prednosti	Sodelovanje organizacij
E89	Sam/a spremljam sodno prakso, ki je čedalje hujša in vidim kaj vse je potrebno, da bo nek postopek dejansko do konca speljan	Vedno hujša sodna praksa za izpeljavo postopka	Osebno mnenje	Sodelovanje organizacij
E90	Težava je, da samo dejanje nasilja v družini zahteva	Nasilje v družini zahteva podrejenost položaja	Ovire	Sodelovanje organizacij

	podrejenost položaja			
E91	Sodna praksa je prišla celo do tega, da če se žrtev ne zaveda nasilja, potem ni v podrejenem položaju	Slaba sodna praksa	Ovire	Sodelovanje organizacij
E92	Mi še vedno delamo na tem, da s podvprašanji žrtvi pridemo do odgovorov, kako je ona prilagodila svoje življenje do te mere, da je mislila, da se bo s tem lahko izognila nasilju	S podvprašanji žrtvi pridemo do odgovorov, ki bodo na sodišču stali	Prednosti	Sodelovanje organizacij
E93	Najprej speljemo sam postopek	Izvedba postopka	Delo z žrtvijo in s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E94	povemo da bo obveščen CSD	Obvestitev CSD-ja	Delo z žrtvijo in s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E95	in da imajo možnost svetovanja, psihološke pomoči	Informiranje o svetovanju, psihološki pomoči	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E96	na CSD-ju, pri nevladnih organizacijah	Informiranje o pomoči na CSD-ju, nevladnih organizacijah	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E97	Kadar je žrtev v zelo slabem stanju, je pametno, da jo prosimo, če lahko pride naslednji dan še enkrat	Razgovor razdeljen, če žrtev ne zmore več	Pogovor z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E98	saj se bo morda spomnila še kaj ali pa bo povedala več informacij, ki bodo v postopku lahko zelo koristne	Žrtev se drugi dan spomni še kaj, kar bo v postopku lahko zelo koristno	Pogovor z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E99	Za žrtev je to naporno, ampak ko se vpletemo, se potrudimo, da se bo nekaj lahko naredilo	Naporno zanjo	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja

E100	Žrtve pogosto sprašujejo kam se lahko obrnejo, kako bo to izgledalo, kdo jim lahko pomaga in želeli bi jim posredovati konkretne informacije	Informiranje žrtve o postopkih in o možnostih pomoči	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E101	katere pa lahko dobiš le s poznavanjem dela drugih organizacij	Poznavanje dela drugih organizacij	Informiranje žrtve	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E102	Zgodilo se mi je že, da je bila žrtev čisto sesuta in sem poklical/a DNK, da so nam nekoga poslali	sodelovanje z DNK	Odgovornost in zavedanje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E103	ker je žrtev potrebovala oporo in takojšnjo pomoč in pogovora sicer ne bi zdržala	Klic NVO na pomoč, ko žrtev ne zmore sama	Odgovornost in zavedanje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E104	Žrtvi povemo, da zapisnik potrebujemo, ampak da naj si vzame premor, ko ga bo potrebovala – cigaret, voda...	Žrtev naj vzame premor, ko ga potrebuje	Odgovornost in zavedanje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E105	Delali smo tudi tako, da se je zapisnik zaključil takrat in takrat, nadaljeval pa se je naslednji dan ob tej in tej uri, ker žrtev ni več zmogla	Prilagoditev razgovora žrtvi	Odgovornost in zavedanje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E106	Ogromno je informacij, daš ji tudi svinčnik in papir, da si lahko sama zapiše stvari in pove čim več	Svinčnik, da si sama zapiše stvari in lahko pove čim več	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E107	Zaradi napornega razgovora žrtve velikokrat ne vidijo več smisla in ne želijo nadaljevati	Naporen razgovor, zaradi česar žrtve ne vidijo več smisla v nadaljevanju	Ovire	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja

E108	Razložimo jim, da je vse to nujno zaradi tega, da bo postopek stal	Razlaga, da je razgovor nujen zaradi postopka	Delo z žrtvijo	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E109	Zavedamo se, da je žrtvi izjemno težko podoživljat dogodke in da gre za zelo intimne stvari, ki jih je izredno težko razlagati človeku, ki ga prvič vidiš	Za žrtev je izjemno težko podoživljanje dogodkov in deljenje najintimnejših stvari z neznanci	Odgovornost in zavedanje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E110	Storilci izgubijo moč nad žrtvijo s tem, ko jih prijavi in morajo odgovarjati za svoja dejanja	Izgubijo moč nad žrtvijo, ko morajo odgovarjati za svoja dejanja	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E111	ker s tem postane močnejša in ne vidijo več smisla, da bi z dejanji nadaljevali	Ko je žrtev močnejša, pogosto ne vidijo več smisla v nadaljevanju svojih dejanj	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E112	So pa različni in nekateri ne nehajo	Nekateri ne prenehajo z nasilnim vedenjem	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E113	Glede obravnave storilca je odvisno od okoliščin	Odvisno od okoliščin	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E114	Ko pridemo na kraj dogodka, vedno vzpostavimo red in ju ločimo	Vzpostavitev reda	Delo z žrtvijo in s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E115	ter storilca seznanimo s tem, da je njegovo početje absolutno prepovedano	Seznanitev, da je njegovo početje prepovedano	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E116	Od intenzitete nasilja je odvisno, kako potem ravnamo naprej	Intenziteta nasilja pogojuje nadaljnje ravnanje	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E117	Lahko gre za ukrep prepovedi približevanja	Izrek prepovedi približevanja	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E118	za pridržanje z namenom, da se ga privede k	Pridržanje	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja

	preiskovalnemu sodniku			
E119	Osumljenec je zaslišan, karkoli pove v zagovor in če omenja priče, dokaze, se vse preveri in zabeleži	Zaslišanje in preverjanje informacij	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E120	sledi pa kazenska ovadba oz. poročilo, če ni znakov utemeljenega suma	Kazenska ovadba oz. poročilo, če ni znakov utemeljenega suma	Delo s povzročiteljem	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E121	Da, v letu 2019 z oktobrom se je spremenila zakonodaja in smo začeli redno delati stopnjo ogroženosti žrtve	Z letom 2019 jo delamo redno	Ocena ogroženosti	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E122	Policija je pripravila obrazec, ki je naravnan za žrtve nasilja v družini	Poseben obrazec	Ocena ogroženosti	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E123	Žrtvi se ga predstavi, postavlja se dodatna podvprašanja, ko je treba	Obrazcu se priključijo dodatna vprašanja	Ocena ogroženosti	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E124	Stopnjo ogroženosti žrtve se pošlje skupaj s kazensko ovadbo	Pošlje se skupaj s kazensko ovadbo	Ocena ogroženosti	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E125	Načeloma ju obravnava ista oseba	Načeloma obravnava isti	Isti strokovni delavec	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E126	Žrtev lahko sprejme en policist in z njo naredi prvi pogovor, zapisnik oz. intervencijo	Sprejem žrtve	Isti strokovni delavec	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E127	odvisno od organiziranosti enote pa lahko obvestila naprej zbira drug policist, ki zadevo nato zaključi	Odvisno od organiziranosti enote	Različna strokovna delavca	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja

E128	V takem primeru bi zaslišanje in delo z osumljencem lahko delal nekdo drug	Zaslišanje z osumljencem lahko dela nekdo drug	Različna strokovna delavca	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E129	Glede policijskega dela menim, da je to pravilno, ker imaš stik z obema in veš kako je žrtev, vidiš pa tudi način delovanja in razmišljanja osumljenca	Glede policijskega dela je pravilno, če je isti strokovni delavec	Osebno mnenje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E130	S prenosom informacij nekomu drugemu, se kakšna informacija lahko izgubi, zato je s tega vidika boljše, da je preiskovalec isti	S prenosom informacij drugi osebi se podatki lahko izgubijo	Osebno mnenje	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E131	Ne opažam, da bi reorganizacija CSD-jev vplivala na nas	Ne opažam vpliva reorganizacije na nas	Osebno mnenje	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
E132	Enote so še vedno iste kot prej, udeležujemo se MDT-jev in sodelovanje poteka nemoteno	Sodelovanje poteka nemoteno	Reorganizacija	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
E133	Zamenjalo se je sicer nekaj strokovnih delavcev	Menjava strokovnih delavcev	Reorganizacija	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
E134	Namen reorganizacije je bil tudi ta, da bodo strokovni delavci več na terenu, če pa je zdaj to res, ne vem	Namen je bil tudi ta, da bodo strokovni delavci več na terenu	Reorganizacija	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
E135	Za nas torej ni bilo sprememb	Za nas ni bilo sprememb	Reorganizacija	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
E136	Ni nekih bistvenih sprememb	Ni bistvenih sprememb	Zakonodaja	Reorganizacija in sprememba zakonodaje

E137	Pri hudih odvzemih otrok lahko CSD-ji še vedno zaprosijo policijo za asistenco, če pričakujejo odpor	CSD lahko še vedno zaprosi policijo za asistenco	Zakonodaja	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
E138	Menim, da je dobro, da o odvzemih odloča sodišče, ker gre za tretjo ne vpleteno osebo, ki presodi na podlagi dejstev, ki jih posredujemo ostale organizacije	Osebno mnenje – dobro, da o odvzemih odloča sodišče na podlagi dejstev	Zakonodaja	Reorganizacija in sprememba zakonodaje
E139	V primeru, da je zadeva zavrnjena s strani tožilstva, to pomeni, da storilec za samo dejanje še ni bil obravnavan in se predhodno zbrane stvari lahko uporabijo	storilec še ni bil obravnavan, zato se lahko predhodno zbrane stvari še vedno uporabijo	Zavrnen primer na sodišču	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E140	Mi spet zberemo dodatne informacije, pojasnimo, da je bila kazenska ovadba že podana in da so bile nekatere stvari že ugotovljene takrat in takrat	Dopolnitev z dodatnimi informacijami	Zavrnen primer na sodišču	Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja
E141	S pravilnikom je predpisano, da imajo policisti, ki se pri svojem delu srečujejo z nasiljem v družini, letno en dan izobraževanj na to temo	En dan izobraževanj za policiste, ki se pri delu srečujejo z nasiljem v družini	Pogostost izobraževanj	Izobraževanje
E142	Tisti, ki se konkretno ukvarjajo s tematiko, pa imajo predpisana dva dni	Dva dni izobraževanj za policiste, ki se ukvarjajo s tematiko	Pogostost izobraževanj	Izobraževanje
E143	Kadar se odvijajo konference na tematiko preprečevanja nasilja v družini,	Na konferencah skušamo zagotoviti čim večjo udeležnost policistov, ki	Prednosti	Izobraževanje

	skušamo zagotoviti čim večjo udeležенost policistov, ki se s tem redno ukvarjajo	se redno ukvarjajo s tematiko		
E144	Na večjih postajah se to še da opredeliti, na manjših pa vsi delajo vse in je težko	Na manjših postajah ni tako zelo opredeljeno kaj kdo dela in je težje zagotoviti mesta za izobraževanja vsem	Ovire	Izobraževanje
E145	Policija ima sistem multiplikatorjev za obravnavo nasilja v družini	Policija ima sistem multiplikatorjev	Multiplikator	Izobraževanje
E146	skušamo zagotoviti, da je na čim več postajah tak multiplikator, ki izobražuje in prenaša svoje znanje s tega področja na sodelavce v enoti	Izobražuje in prenaša svoje znanje na sodelavce v enoti	Delo	Multiplikator
E147	Težava je v tem, da ni izobraževanj za multiplikatorje, kar pa se spreminja	Premalo izobraževanj za multiplikatorje	Ovire	Multiplikator
E148	V letu 2019 je bilo speljano izobraževanje za nove multiplikatorje za nasilje v družini	2019 je bilo izobraževanje za nove multiplikatorje	Izobraževanje	Multiplikator
E149	Pri tem imamo težave s fluktuacijo, ki se kaže v tem, da odhajajo s policije ali pa da gredo na druga delovna mesta, ki nimajo zveze s kriminalom	Fluktuacija	Ovire	Multiplikator
E150	Izobraženih je bilo torej nekaj dodatnih multiplikatorjev, zaradi covida-19 v letu 2020 izobraževanja še nismo izvedli	Covid-19	Ovire	Multiplikator

E151	Za stare multiplikatorje imamo pripravljeno dodatno usposabljanje, če ne bo preklicano zaradi epidemije	Novo v 2020, če ne bo preklicano zaradi epidemije	Izobraževanje	Multiplikator
E152	Veliko je individualnega izobraževanja policistov in lastne angažiranosti, da se obrnejo na nekoga, ki se s tem ukvarja	Lastna angažiranost in individualno izobraževanje	Prednosti	Izobraževanje
E153	Veliko je pomoči med kolegi	Kolegialna pomoč	Prednosti	Izobraževanje
E154	Dosti se naučimo tudi s primerov na sodišču ter s prenosom informacij	Učenje na primerih in s prenosom informacij	Prednosti	Izobraževanje
E155	Npr. kako so ravnali na drugih enotah v podobnih primerih in kaj je bila dobra praksa	Dobra praksa na drugih enotah	Prednosti	Izobraževanje
E156	Na izobraževanjih smo že imeli primer naloge, kjer smo morali paru razlagati o svoji prvi spolni izkušnji	Naloge za lažje razumevanje žrtve	Vsebina	Izobraževanje
E157	S tem smo bolje razumeli, kako se žrtev počuti, ko mora razlagati intimne zadeve, saj jo je včasih treba vprašati podobne stvari	Zavedanje težkega položaja žrtve, ko jo sprašujemo	Vsebina	Izobraževanje
E158	Osredotočamo se bolj na izpeljavo postopkov	Izpeljava postopkov	Vsebina	Izobraževanje
E159	na kakšen način voditi razgovor	Vodenje razgovora	Vsebina	Izobraževanje
E160	kaj moraš vprašat in kaj naredit	Vrste vprašanj	Vsebina	Izobraževanje

E161	Menim, da so izobraževanja učinkovita in da od njih dobimo informacije za boljše delo	Izobraževanja so učinkovita	Osebno mnenje	Izobraževanje
E162	V idealnem svetu bi moral policist imeti na voljo dovolj časa, da zadevo obravnava do konca – brez pritiska drugih stvari, ki jih mora narediti	Dovolj časa, da primer obravnava brez pritiska drugih zadev	Kader	Spremembe in predlogi
E163	Prav tako bi to morali delati tisti, ki so s srcem res pri stvari in premorejo veliko empatije, da razumejo krog nasilja	Delo bi opravljali le tisti z veliko empatije za razumevanje kroga nasilja	Kader	Spremembe in predlogi
E164	Dobro bi bilo, če bi lahko policiste še bolj razdelili po področjih, a nas je premalo, da bi bilo kaj takega izvedljivo	Pomanjkanje kadra	Kader	Spremembe in predlogi
E165	Patroljni policisti potrebujejo ogromen spekter znanja za vsa področja, ki jih pokrivajo	Ogromen spekter znanja za vsa področja	Kader	Spremembe in predlogi
E166	Še ena nujna sprememba je družbena odgovornost	Družbena odgovornost	Odgovornost in zavedanje	Spremembe in predlogi
E167	Ljudje, ki vedo, da se je nekaj zgodilo ali se dogaja, bi morali nasilje prijaviti, saj žrtev pogosto nima poguma ali moči za to	Prijava nasilja	Odgovornost in zavedanje	Spremembe in predlogi
E168	Policija bi ob samem primeru morala več sodelovati z nevladnimi	Več sodelovanja z NVO	Sodelovanje z drugimi	Spremembe in predlogi

	organizacijami, ker so predvsem oni tisti, ki v nadaljevanju žrtvi nudijo konkretno podporo			
E169	Ko se bi žrtev te podpore zavedala, bi se mogoče tudi lažje zoperstavila nasilju in bi v postopku vztrajala	Podpora žrtvi za lažje vztrajanje v postopku	Odgovornost in zavedanje	Spremembe in predlogi
E170	Sicer delamo na tem, vendar bi se dalo še izboljšati	Podporo žrtvi bi se dalo še izboljšati	Osebno mnenje	Spremembe in predlogi
E171	Za določene primere bi bilo dobro, da bi bila takojšnja vključitev nevladne organizacije obvezna – da ne bi vse temeljilo na prostovoljstvu	Takojšnja vključitev NVO obvezna	Sodelovanje z drugimi	Spremembe in predlogi
E172	Žrtve imajo pogosto predsodke do CSD-jev	Predsodki do CSD-jev	Odgovornost in zavedanje	Spremembe in predlogi

9.4 Osno kodiranje

Intervju A

1. Vir informacij

- a. Institucije
 - i. CSD (A1)
 - ii. Policija (A3)
 - iii. Vzgojno-izobraževalni zavodi (A5)
- b. Uporabniki
 - i. Žrtve nasilja (A6)
- c. Informativni dogodki
 - i. Dogodki (A7)
- d. Informativni materiali
 - i. Plakati (A8)
 - ii. Splet (A9)
 - iii. Socialni krog (A10)

2. Naloga organizacije

- a. Pomoč žrtvi
 - i. Napotitev uporabnikov na DNK (A2) (A4)
 - ii. Zadostno število informacij (A41)
- b. Zaščita žrtve
 - i. Spremljanje žrtve (A23)
 - ii. Zagovorništvo (A22)
- c. Delo z žrtvijo
 - i. Spremljanje in informacije (A27)
- d. Delo s povzročiteljem
 - i. 24 obveznih srečanj (A30)
- e. Poročanje sodišču
 - i. Udeležba programa (A32)
- f. Informiranje
 - i. Potek postopkov (A43)
 - ii. Pomoč drugih organizacij (A44)
 - iii. Čimbolj razumljivo (A45)

3. Multidisciplinarni tim

- a. Sklic MDT-ja
 - i. DNK ne more sklicati MDT (A11)
 - ii. Predlog za sklic MDT (A12)
 - iii. Delo s povzročiteljem (A17)
- b. Osebno mnenje
 - i. Premalo MDT-jev (A13)
- c. Namen MDT
 - i. Izmenjava informacij (A15)
- d. Pomanjkanje informacij
 - i. Delo z uporabnikom (A16)
- e. Predlogi
 - i. Več MDT-jev v primeru otrok (A24)

4. Sodelovanje organizacij

- a. Ocena sodelovanja
 - i. Več sodelovanja (A14) (A40)
 - ii. Nuja (A20)

- iii. Še boljše sodelovanje (A25)
 - iv. Ni veliko (A39)
 - b. Odnosi
 - i. Dobri (A18) (A21)
 - c. Sodišče
 - i. Dolgotrajnost postopkov (A29)
 - d. Zaščita žrtve
 - i. Krizni center in interventna služba CSD (A38)
- 5. Vključevanje organizacije v obravnavo**
 - a. Delo z žrtvijo
 - i. Odvisno od njih (A26)
 - ii. Dolgotrajnejše sodelovanje (A28)
 - b. Delo s povzročiteljem
 - i. Definirano sodelovanje (A31)
- 6. Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja**
 - a. Delo z žrtvijo
 - i. Priporočeno sodelovanje (A33)
 - ii. Pogosto preslišane (A50)
 - b. Delo s povzročiteljem
 - i. NeprostoVOLjna vključitev (A34)
 - ii. Obvezna udeležba programa (A35)
 - c. Isti strokovni delavec
 - i. V nekaterih primerih (A46)
 - ii. Največkrat ni primerno (A47)
 - d. Pripoved dogajanja
 - i. Zelo razlikuje (A48)
 - ii. Ena bolj prepriča (A49)
 - e. Delo z žrtvijo in s povzročiteljem
 - i. Podpora (A51)
 - f. Pomoč žrtvi otroku
 - i. Svetovanje za otroke (A68)
- 7. Dosegljivost organizacije**
 - a. Ovire
 - i. Vikendi (A36)
 - b. Pomoč žrtvi
 - i. Teden (A37)
- 8. Reorganizacija in sprememba zakonodaje**
 - a. Informiranje
 - i. Področni zakoni (A42)
 - b. Spremembe
 - i. Ni večjih (A52)
 - c. Predhodno svetovanje
 - i. Novost (A53)
 - d. Odvzem otrok
 - i. Sodišča (A54)
 - e. Delo s povzročitelji
 - i. Največ spremenilo (A55)
- 9. Izobraževanje**
 - b. Vrste izobraževanj
 - v. Interna (A56)

- vi. Konference (A57)
 - vii. Izobraževalni tedni (A59)
 - viii. Supervizije (A60)
- c. Ovire
 - i. Finance (A58)
- d. Lastna iniciativa vsakega posameznika
 - i. Pomembna (A61)
- e. Ocena izobraževanj
 - i. Ravno prav (A62)
- 10. Odkrivanje nasilja**
 - a. Problematika
 - i. Delež (A63)
 - ii. Prikrito nasilje (A64)
 - b. Ozaveščanje in informiranje (A65)
 - c. Tabu tema
 - i. Zmanjšanje (A66)
 - d. Ocena
 - i. Več sosedске pomoči (A67)
 - e. Področja
 - i. Problem na več področjih (A19)
- 11. Spremembe in predlogi**
 - a. Raznolikost pomoči
 - i. Pomanjkanje (A70)
 - ii. Brezplačne terapije (A71)
 - b. Ocena sodelovanja
 - i. Več (A72)
 - c. Pomoč žrtvi otroku
 - i. Več in boljše (A69)

Intervju B

i. Vir informacij

- a. Institucije
 - i. CSD (B4)
 - ii. Sodišče (B2)
 - iii. Tožilstvo (B3)
- b. Uporabniki
 - i. Žrtve nasilja (B1)
 - ii. Povzročitelj (B78)

2. Naloga organizacije

- b. Delo s povzročiteljem
 - vi. Informiranje (B56) (B57)
 - vii. Sklenitev dogovora o sodelovanju (B66)
 - viii. Naštejejo pravice (B67)
 - ix. Seznaniš z varstvom osebnih podatkov (B68)
 - x. Seznaniš s pogoji za sodelovanje (B69)
- c. Dogovori
 - i. Termin srečanja (B79)
- d. Informiranje
 - i. Informacije od DNK (B36)
 - ii. O programu (B62)
 - iii. Cilji, potek programa (B63)
 - iv. Predpogoj za vključitev (B64)
 - v. Prijava nasilja in ničelna toleranca (B74)

3. Multidisciplinarni tim

- a. Sklic MDT-ja
 - i. DNK ne more sklicati MDT (B6)
- b. Osebno mnenje
 - i. Premalo (B10)
- c. Namen MDT
 - i. Pretok informacij (B11)
 - ii. Širši pogled (B12)
- d. Prednosti
 - i. Lažje in boljše (B14)
 - ii. Lažje sledimo ciljem (B15)
- e. Sodelovanje organizacij
 - i. Ne povsod (B7)
 - ii. Zbiranje informacij (B16)
- f. Statistika
 - i. Približno 30 MDT-jev letno (B9)
- g. Predlog za sklic
 - i. Ne veliko (B13)

4. Sodelovanje organizacij

- a. Ocena sodelovanja
 - i. Različne izkušnje (B38)
 - ii. Dobro (B39) (B41)
 - iii. Manj napotitev s sodišč (B43)
 - iv. Več napotitev s tožilstev (B44)
 - v. Občasne ovire (B45)
 - vi. Sodišče izda v praksi neizvedljive sodbe (B46)

- vii. Dobri odnosi (B48)
 - viii. Dobra komunikacija s tožilstvom (B49)
 - ix. Zelo povezano in močno (B92)
- b. Ocena pretoka informacij
 - i. Dober (B40)
- c. Strokovni delavci
 - i. Napotitev (B37)
- d. Zaščita žrtve
 - i. Krizni center in interventna služba CSD (B30)
- e. Pomoč žrtvi
 - i. Povezava s CSD (B5)
- f. Ovire pri delu s povzročitelji
 - i. Škodljivo za uporabnike, če ni sodelovanja (B17)
 - ii. Odvisnost od drugih organizacij (B33)
 - iii. Odvisnost od napotitev (B34)
- g. Ovire pri sodelovanju
 - i. Sklep brez obrazložitve (B42)
 - ii. Drugače zastavljeni programi (B47)
- h. Telefonski kontakti
 - i. Redni (B18)
- i. Naloga CSD
 - i. Kontakt žrtve (B65)
- 5. Vključevanje organizacije v obravnavo**
 - a. Delo s povzročiteljem
 - i. Dokler potrebuje (B19)
 - ii. Dokler ne zaključi programa (B20)
 - iii. Enoleten program (B21)
 - iv. Trikrat mesečno (B22)
 - v. Odloča sam (B26)
 - b. Vrste dela s povzročiteljem
 - i. Dodatna vključitev (B23)
 - ii. Individualno svetovanje (B24)
 - iii. Druge skupine (B25)
 - c. MDT
 - i. Obravnava v teku (B27)
 - ii. Udeležba tudi po koncu sodelovanja (B28)
- 6. Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja**
 - a. Oblike dela s povzročiteljem
 - i. Trening starševskih veščin (B53)
 - ii. Skupinsko (B54) (B76)
 - iii. Individualno (B55)
 - iv. Telefonski pogovor (B80)
 - b. Delo s povzročiteljem
 - i. Prvi stik vzpostavi povzročitelj (B50)
 - ii. Klic (B51)
 - iii. Informiranje (B52)
 - iv. Pridobitev informacij (B58)
 - v. Cilji (B59)
 - vi. Pričakovanja (B60)
 - vii. Dogovori (B61)

- viii. Sodelovanje (B77)
- c. Različna strokovna delavca
 - i. Obravnava uporabnikov (B81)
 - ii. Pomembno timsko delo (B83)
 - iii. Sodelovanje (B85)
- d. Pogoji za vključitev
 - i. Točnost (B70)
 - ii. Vpliv substanc (B71)
 - iii. Prisotnost (B72)
 - iv. Opravičilo za manjkanje (B73)
- e. Ovire pri sodelovanju
 - i. Manj ljudi brez sodelovanja z drugimi organizacijami (B35)
 - ii. Nemotiviranost (B75)
- f. Statistika
 - i. 600-700 povzročiteljev nasilja (B8)
- g. Osebno mnenje
 - i. Različna obravnava je pozitivna (B82)
 - ii. Isti strokovni delavec na CSD (B84)
 - iii. Pomembno sodelovanje različnih strokovnih delavcev (B86)
- 7. Dosegljivost organizacije**
 - a. Ovire
 - i. Vikendi (B29)
 - ii. Delo po celi Sloveniji (B31)
 - iii. Oddaljenost (B32)
- 8. Reorganizacija in sprememba zakonodaje**
 - a. Reorganizacija
 - i. Ni večjih sprememb (B87)
 - ii. Menjava kadra (B88)
 - iii. Ni nič za izpostaviti (B90)
 - ii. Nekoliko spremenjeno sodelovanje (B89)
 - iii. Koordinatorke za nasilje (B91)
 - b. Spremembe družinskega zakonika
 - i. Ni imelo vpliva (B93)
 - c. Delo s povzročitelji
 - i. Največ spremenilo (A55)
- 9. Izobraževanje**
 - a. Vrste izobraževanj
 - i. Interna (B95)
 - ii. Mreža WWP EN (B96)
 - iii. Konference (B99)
 - iv. Supervizije (A60)
 - b. Mreža WWP EN
 - i. Združuje evropske programe (B97)
 - ii. Omogoča prenose znanj (B98)
 - c. Ovire
 - i. Velikost Slovenije in specifika dela (B101)
 - d. Prednosti
 - i. Izobraževalni tedni (B103)
 - ii. Izvaja tudi DNK (B102)
 - e. Udeležba

- i. Da (B94)
- f. Ocena izobraževanj
 - i. Nujno iskanje v tujini (B100)
 - ii. Vedno je lahko več (B104)

10. Spremembe in predlogi

- a. Sodelovanje organizacij
 - i. Boljši pretok informacij (B114)
- b. Ocena programov
 - i. Presplošni (B108))
- c. Zakonodaja
 - i. Sprememba (B105)
 - ii. Obvezna udeležba povzročiteljev na programih (B106)
- d. Predlogi za spremembo programov
 - i. Uvedba specializiranih programov (B107)
 - ii. Nadgradnja obstoječih programov (B109)
 - iii. Uvedba nadaljevalnih programov (B110)
 - iv. Razvoj vsebinsko globljih programov (B111)
 - v. Zaprte skupine (B115)
 - vi. Sovodene skupine – moški in ženska (B117)
- e. Osebno mnenje
 - i. Potrebujemo več kadra (B112)
 - ii. Dodatno izboljšanje pretoka informacij (B113)
- f. Ovire
 - i. Samo odprti programi (B116)
 - ii. Kadrovska podhranjenost (B118)

Intervju C

1. Vir informacij

- a. Institucije
 - iv. Šolstvo (C1)
 - v. Zdravstvo (C2)
 - vi. Policija (C3)
 - vii. Nevladne organizacije (C4)
- b. Osebe, ki vedo za nasilje
 - ii. Kdorkoli (C5)

2. Naloga organizacije

- a. Delo s povzročiteljem
 - ii. Poznavanje vedenja (C51)
 - iii. Vzpostavitev stika (C67)
- b. Delo z žrtvijo
 - i. Vzpostavitev stika (C62)
 - ii. Takojšnja ocena ogroženosti (C63)
 - iii. Načrt pomoči (C64)
- c. Izvajanje nalog po zakonu (C56)
 - i. ZPND (C61)
- d. Zaščita žrtve
 - i. Umik žrtve na varno (C65)
 - ii. Varovalni dejavniki (C70)
 - iii. Dejavniki tveganja (C71)
 - iv. Bivalni prostori (C72)
 - v. Ocena socialne mreže (C73)
 - vi. Delo skupaj z žrtvijo (C74)
 - vii. Informiranje (C83)
- e. Ravnanje v skladu z ZPND (C6)
 - ii. Prijava nasilja (C7)
- f. Sklic MDT
 - i. Lahko le CSD (C12)
- g. Prijava nasilja
 - i. Na policijo (C8)
- h. Zbiranje informacij
 - i. Preverjanje informacij (C10)
 - ii. Okoliščine nasilja (C11)
- i. Informiranje
 - iv. Žrtev opremimo s številko 113 (C82)
 - v. Kako vzpostaviti kontakt izven delovnega časa (C84)
 - vi. Kontakti kriznih centrov (C103)
- j. Delo z uporabniki
 - i. Delo s povzročiteljem in z žrtvijo nasilja (C9)
- k. Odkrivanje nasilja
 - i. Odprtje dokumentacije (C60)
- l. Izvajanje storitev
 - i. Brezplačno (C100)
 - ii. Osebna pomoč (C101)
 - iii. Pomoč družini za dom (C102)
- m. Sodelovanje z drugimi organizacijami
 - i. Preverjanje in priprava terena (C104)

- ii. Namestitev v varno hišo/krizni center (C105)
- 3. Multidisciplinarni tim**
 - a. Udeleženci
 - i. Policija (C18)
 - ii. Zdravstvo (C19)
 - iii. Šolstvo (C20)
 - iv. Tožilstvo (C21)
 - v. Nevladne organizacije (C22)
 - vi. Vsi v procesu pomoči žrtvi in žrtev (C23)
 - b. Osebno mnenje
 - i. Lažji pretok informacij (C17)
 - c. Namen MDT
 - i. Pomoč žrtvi (C13)
 - ii. Izmenjava informacij (C30)
 - iii. Sprotno obveščanje (C31)
 - d. Prednosti
 - i. Sodelujejo žrtve (C14)
 - e. Sodelovanje organizacij
 - i. Za zaščito žrtve (C15)
 - f. Ovire
 - g. Zaščita žrtve
 - i. Načrt pomoči žrtvi (C24)
 - ii. Varovalni dejavniki (C25)
 - iii. Oteževalne okoliščine (C26)
 - iv. Ocena ogroženosti (C27)
 - h. Proces dela
 - i. Porazdelitev nalog (C28)
 - ii. Natančno določene naloge (C29)
- 4. Sodelovanje organizacij**
 - a. Ocena sodelovanja
 - i. Dobri odnosi (C35)
 - ii. Nevladne organizacije so cenjene (C39)
 - iii. Občasne ovire (C85)
 - b. Odgovornost in zavedanje
 - i. Dobro poznavanje nalog (C36)
 - ii. NVO ne morejo izvajati naših nalog (C38)
 - iii. Ocena ogroženosti je namenjena zaščiti žrtve (C75)
 - c. Temelj sodelovanja
 - i. Pravilnik o sodelovanju med institucijami (C32)
 - ii. Pravilnik se 2016 spremeni (C33)
 - iii. Pravilnik uporabljajo vsi (C34)
 - d. Usmeritev žrtev
 - i. Na DNK (C40)
 - e. Zaščita žrtve
 - i. Organizacije poročajo dogodke, ki bi lahko vplivali na žrtev (C54)
 - ii. Nastanitev v kriznih centrih (C66)
 - iii. Krizni centri in varne hiše (C68)
 - iv. Eno leto bivanja v varni hiši (C69)
 - f. Policija

- i. Izrekanje ukrepov (C57)
 - ii. Prepoved približevanja kraju in osebi (C58)
 - iii. Prepoved uporabe komunikacijskih sredstev za doseg žrtve (C59)
 - g. Prednosti
 - i. NVO kot podaljšana roka CSD (C37)
 - ii. DNK dela tudi s povzročitelji (C42)
 - h. Ovire
 - i. Premalo NVO za pomoč žrtvam nasilja (C41)
 - ii. Vikendi (C76)
 - iii. Ne namerno (C86)
 - iv. Izgubljanje podatkov (C117)
 - i. Informiranje
 - i. Učinkovitejša pomoč (C55)
 - j. Varstvo osebnih podatkov
 - i. Ne izdajanje informacij (C53)
 - ii. Zbiranje informacij o povzročitelju (C52)
 - k. Ovire pri MDT
 - i. Redka udeležba zdravstva na MDT (C87)
 - ii. Manjša udeležba MDT-jev s strani šolstva (C88)
 - iii. Megleno poznavanje svoje vloge na MDT (C89)
 - iv. Pomešanje pristojnosti (C90)
 - v. Strah (C91)
 - vi. Prevezemanje odgovornosti (C92)
 - vii. Podajanje prijave (C93)
- 5. Vključevanje organizacije v obravnavo**
 - a. Trajanje
 - i. Dokler niso odpravljeni vsi vzroki nasilja (C43)
 - ii. Dokler se ne postavi na noge (C44)
 - iii. Dokler ne ugotovi, da je varna (C45)
 - iv. Dokler se nasilje ne ponavlja več (C46)
 - v. Po koncu sodelovanja dokler žrtev želi (C47)
- 6. Obravnavanje žrtve in povzročitelja nasilja**
 - a. Področje dela na CSD
 - i. Se razlikuje po enotah (C106)
 - ii. Enota za preprečevanje nasilja v družini (C107)
 - iii. Enota družinske problematike (C108)
 - iv. Prva socialna pomoč (C109)
 - b. Delo z žrtvijo
 - i. Skupno delo (C48)
 - ii. Načrt pomoči (C49)
 - iii. Žrtev se drži načrta (C50)
 - c. Delo s povzročiteljem
 - i. Izčrpavajoče delo (C115)
 - d. Isti strokovni delavec
 - i. Večinoma (C110)
 - ii. Zaradi informacij (C111)
 - iii. Nikoli ne dela z žrtvijo in s povzročiteljem hkrati (C112)
 - iv. Prepreči srečanje žrtve in povzročitelja (C113)
 - e. Različna strokovna delavca

- i. Zelo dober pretok informacij med strokovnimi delavci (C116)
 - f. Informiranje
 - i. Kako se zaščititi same (C94)
 - ii. Številka 113 (C95)
 - iii. Socialna mreža (C96)
 - iv. Možnosti umika (C97)
 - v. Usmeritev na DNK (C98)
 - vi. Dodatna psihosocialna pomoč (C99)
 - g. Odgovornost in zavedanje
 - i. Delamo za zaščito žrtve (C114)
- 7. Dosegljivost organizacije**
 - a. Ovire
 - i. Nedostopnost žrtvi (C78)
 - ii. Izven delovnega časa odzivnost le na klic policije (C79)
 - b. Sodelovanje s policijo
 - i. Vzpostavitev stika z žrtvijo (C80)
 - ii. Obisk kraja (C81)
 - c. Prednosti
 - i. Interventna služba CSD (C77)
- 8. Reorganizacija in sprememba zakonodaje**
 - a. Reorganizacija
 - i. 16 krovnic CSD-jev v RS (C118)
 - ii. Enote CSD pod krovnimi CSD-ji (C119)
 - iii. CSD Ljubljana ima po novem 8 enot (C120)
 - iv. Reorganizacija področnih sprememb ni prinesla (C121)
 - v. Menjava kadra (C126)
 - b. Zakonodaja
 - i. Zakona ostajata nespremenjena (C122)
 - c. Koordinator za preprečevanje nasilja
 - i. 16 koordinatorjev (C123)
 - ii. Skrb za izobraževanja (C125)
 - d. Naloga koordinatorja
 - i. Pomoč in opora strokovnim delavcem (C124)
 - e. Izvajanje nalog po zakonu
 - i. Spremembe na področju zaščite otrok (C127)
 - ii. Vpletenost otrok (C128)
 - iii. Za zaščito žrtve (C129)
 - iv. Prepletenost DZ z ZPND (C130)
- 9. Izobraževanje**
 - a. Vrste izobraževanj
 - i. Preko zbornice (C132)
 - ii. Notranja (C133)
 - iii. Zunanja (C134)
 - iv. Preko skupnosti CSD-jev (C135)
 - v. Supervizije (C136)
 - b. Ovire
 - i. Upad izobraževanj med poletjem (C140)
 - ii. Finance (C141)
 - iii. Finančno prispevamo tudi sami (C143)
 - c. Prednosti

- i. Zelo različna (C131)
 - ii. Koordinatorji imamo možnost supervizije preko skupnosti CSD-jev (C138)
 - iii. Veliko brezplačnih izobraževanj (C142)
- d. Ocena izobraževanja
 - i. Zelo pomembna (C137)
- e. Pogostost izobraževanj
 - i. Tekom celega leta (C139)
- f. Osebno mnenje
 - i. Stalno izpopolnjevanje (C144)
 - ii. Samoiniciativnost pri pridobivanju znanja (C145)
 - iii. Največ se dobi s prakso (C146)

10. Spremembe in predlogi

- a. Pogoji
 - i. Preverjanje znanj in veščin zaposlenega (C148)
- b. Sprememba zakonodaje
 - i. 10 let področnih delovnih izkušenj (C147)

Intervju D

1. Vir informacij

- a. Institucije
 - i. Različne (D1)
 - ii. Nevladne organizacije (D5)
 - iii. Šola (D6)
 - iv. Vrtci (D7)
 - v. Zdravstvo (D8)
 - vi. Policija (D9)
 - vii. Interventna služba CSD (D10)
- b. Osebe, ki vedo za nasilje
 - i. Svojci (D2)
 - ii. Žrtev (D3)
 - iii. Starši mladoletne osebe (D4)
- c. Prednosti
 - i. Vse potrebne informacije (D11)
 - ii. Formalno poročanje institucij (D14)
- d. Ovire
 - i. Preskope informacije (D12)
 - ii. Nenavedeni podatki o otroku (D13)
 - iii. Neformalne prijave vsebujejo skope podatke (D15)

2. Odkrivanje in preprečevanje nasilja

- a. Specializiranost za pomoč otrokom žrtvam nasilja
 - i. Vse NVO za obravnavo nasilja (D39)

3. Naloga organizacije

- a. Delo s povzročiteljem
 - i. Poznavanje vedenja (D62)
- b. Delo z žrtvijo
 - i. Pomoč pri pridobitvi brezplačne pravne pomoči (D54)
 - ii. Ugotavljanje ogroženosti (D60)
 - iii. Izdelava varnostnega načrta (D61)
 - iv. Upoštevanje mnenj in odzivov žrtve (D63)
 - v. Raziskati socialno mrežo (D64)
- c. Zaščita žrtve
 - i. CDF poda mnenje o ogroženosti na sodišče (D53)
 - ii. CSD poda mnenje glede prepovedi približevanja/vstopa v stanovanje na sodišče (D55)
 - iii. Predlog za izdajo začasne odredbe (D58)
 - iv. Predlog za izdajo ukrepa trajnejšega značaja (D59)
 - v. Delo skupaj z žrtvijo (C74)
- d. Prijava nasilja
 - i. Na policijo (D52)
- e. Izvajanje storitev
 - i. Glede na zakon (D48)
 - ii. Po ZPND (D49)
 - iii. Sklic MDT (D50)
 - iv. Družinski zakonik (D56)
 - v. Nujni odvzem otroka (D57)
- f. Sodelovanje z drugimi organizacijami
 - i. Informiranje (D51)

4. Multidisciplinarni tim

- a. Udeleženci
 - i. Starš, ki lahko zaščiti otroka (D26)
 - ii. Policija (D27)
 - iii. Koordinatorica za nasilje (D28)
 - iv. NVO (D30)
 - v. Društvo za nenasilno komunikacijo (D31)
 - vi. SOS telefon (D32)
 - vii. Ženska svetovalnica (D33)
 - viii. Kdor nas obvesti o nasilju (D34)
 - ix. Šola (D35)
 - x. Vrtec (D36)
 - xi. Osebni zdravnik (D37)
 - xii. Svetovalni centri za otroke (D38)
- b. Namen MDT
 - i. Povabiti čim več vpletenih (D17)
 - ii. Zbiranje informacij (D18)
 - iii. Uskladitev udeležencev (D22)
 - iv. Izdelava izvedbenega načrta (D23)
- c. Prednosti
 - i. Pridobitev informacij za oceno ogroženosti (D19)
 - ii. Zaščita žrtve (D25)
 - iii. Pomoč koordinatorke za nasilje (D29)
- d. Zaščita žrtve
 - i. Varnostni načrt in ocena ogroženosti (D20)
- e. Proces dela
 - i. Določitev nalog (D21)
 - ii. Vsak ima svojo nalogo (D24)
- f. Sklic MDT
 - i. Skoraj vedno, ko so vpleteni otroci (D16)

5. Sodelovanje organizacij

- a. Ocena sodelovanja
 - i. Zelo dobro (D43)
- b. Osebno mnenje
 - i. Zelo dobro (D40)
 - ii. Morajo obstajati organizacije le za žrtve nasilja (D78)
- c. Prednosti
 - i. Nekatere NVO delajo samo z žrtvami (D74)
 - ii. DNK dela tudi s povzročitelji (C42)
- d. Ovire
 - i. Občasna nestrinjanja (D41)
 - ii. Razni očitki CSD-jem (D42)
 - iii. Očitki, da se nagibamo na stran povzročitelja – delamo z žrtvijo in s povzročiteljem (D73)
 - iv. Povzročitelj je prepuščen samemu sebi (D75)
 - v. Nestrinjanja ali delati le z žrtvami ali tudi s povzročitelji (D76)
- e. Odgovornost in zavedanje
 - i. Dela se v korist vseh udeležencev (D77)

6. Vključevanje organizacije v obravnavo

- a. Trajanje

- i. Dokler otrok ni več ogrožen (D44)
- ii. Dokler nasilje ne preneha (D45)
- iii. Lahko več let (D46)
- iv. Dokler se razlogi za začetek ne končajo (D47)
- vi.

7. Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja

- a. Delo z žrtvijo
 - i. Prva socialna pomoč (D79)
 - ii. Zapisnik (D80)
 - iii. Izdelava ocene ogroženosti (D81)
 - iv. Izdelava individualnega varnostnega načrta (D82)
 - v. Empatija do žrtve in spoštovanje njenih odločitev (D83)
 - vi. Svetovanje (D84)
 - vii. Informiranje (D85)
 - viii. Informiranje o tem kako se lahko zaščiti (D86)
 - ix. Informiranje o prepovedi približevanja (D87)
 - x. Informiranje o pristojnosti CSD (D88)
- b. Delo s povzročiteljem
 - i. Prva socialna pomoč (D89)
 - ii. Seznaittev s pomenom ukrepa prepovedi približevanja (D90)
 - iii. Napotitev na programe DNK (D91)
 - iv. Seznaittev, da je za nasilje ničelna toleranca (D92)
 - v. Opozorilo na pravne posledice nasilja (D93)
 - vi. Napotitev k psihiatru (D94)
 - vii. Napotitev k psihologu (D95)
 - viii. Napotitev na druge programe (D96)
 - ix. Podpišejo seznaittev z informacijami (D97)
- c. Isti strokovni delavec
 - i. Odvisno od enote (D105)
 - ii. Na tej enoti (D106)
- d. Različna strokovna delavca
 - i. Boljše, ker ne bi prihajalo do očitkov (D107)
- e. Osebno mnenje
 - i. Dobro, če dela ena oseba, da ima pregled nad vsem (D108)
 - ii. Naučiti se je treba delati strokovno, nepristransko in se ne pustiti manipulirati (D109)

8. Dosegljivost organizacije

- a. Ovire
 - i. Nedostopnost žrtvi (D69)
 - ii. Izven delovnega časa odzivnost le na klic policije (D68)
- b. Sodelovanje znotraj CSD-jev
 - i. Obveščanje pristojne enote (D70)
 - ii. Takojšnje nadaljevanje z delom po koncu delovnika interventne službe (D71)
- c. Prednosti
 - i. Interventna služba CSD (D65)
 - ii. Koordinatorji za preprečevanje nasilja (D66)
 - iii. V interventni službi so socialni delavci z različnih enot (D67)
- d. Delovnik
 - i. Od treh popoldne do sedmih zjutraj (D72)

9. Delo s povzročiteljem nasilja, ki ne želi sodelovati

- a. Ovire
 - i. Zanikanje nasilja (D98)
 - ii. Ne posluša (D99)
 - iii. Lahko postane nasilen do nas (D100)
 - iv. Hiter zaključek dela s povzročiteljem (D102)
- b. Informiranje
 - i. Seznanitev z informacijami in napotitev do ustreznih organizacij (D101)
- c. Prednosti
 - i. Večina pozornosti se preusmeri na žrtev nasilja (D103)
 - ii. Pravočasna prilagoditev varnostnega načrta za zaščito žrtve (D104)

10. Reorganizacija in sprememba zakonodaje

- a. Reorganizacija
 - i. Novo oblikovanje enot (D111)
 - ii. Prinesla je več sestajanj, notranjih izobraževanj in aktivov (D112)
- b. Zakonodaja
 - ii. Ponovno izoblikovanje prakse (D113)
 - iii. Prinesla je tesnejše sodelovanje s sodišči (D114)
 - iv. DZ prinesel veliko pozitivnih sprememb (D115)
 - v. Takojšnje nadaljevanje dela pri nujnih odvzemih otrok (D116)
 - vi. CSD je postal predlagatelj ukrepov na sodišču (D118)
 - vii. Prej so bile odločbe CSD-jev (D119)
 - viii. Zdaj so odredbe ali ukrepi izdani s strani sodišč (D120)
- c. Osebno mnenje
 - i. Zahteven prehod (D110)
 - ii. Navdušeni nad spremembo zakonodaje (D124)
 - iii. Delo s povzročitelji nasilja in z žrtvami se ni spremenilo (D127)
- d. Prednosti
 - i. O ukrepih po novem odloča sodišče (D117)
 - ii. Razbremenitev strokovnih delavcev (D121)
 - iii. CSD poda mnenje na sodišče in spremlja uporabnike (D122)
 - iv. Sodišče ima tudi svoje izvršitelje za izvedbo ukrepov (D123)
- e. Ovire
 - i. Večje argumentiranje (D125)
 - ii. Nehote narejene napake, kar se rešuje tako, da imajo na vsaki enoti CSD zaposleno osebo s pravosodnim izpitom (D126)
- f. Aktivni
 - i. Aktivni so zelo pozitivna sprememba (D128)
 - ii. Izpostavljanje dilem pri delu (D129)
 - iii. Vzpostavljanje enotne prakse (D130)
 - iv. Koordinator za nasilje usklajuje mnenja (D131)
 - v. Iskanje možnosti za kvalitetnejše delo (D132)
 - vi. Udeležba strokovnih delavcev z vseh enot območnega CSD-ja (D133)
 - vii. Potekajo mesečno (D134)

11. Izobraževanje

- a. Izvajalci
 - i. CSD (D135)
 - ii. Koordinatorica za preprečevanje nasilja (D136)

- iii. Socialna zbornica (D137)
 - iv. Socialna akademija (D138)
 - v. Skupnost CSD in drugi (D139)
- b. Ovire
 - i. Finance (D140)
 - ii. Izobraževanje v prostem času (D142)
- c. Prednosti
 - i. Neomejena udeležba na brezplačnih izobraževanjih (D141)
- d. Ocena izobraževanja
 - i. Na vsakem se nekaj naučiš (D143)
 - ii. Z vsakega dobiš nekaj, kar pomaga pri delu (D146)
- e. Pogostost izobraževanj
 - i. Približno na dva meseca (D145)
 - ii. V času covida-19 jih ni bilo (D147)
- f. Osebno mnenje
 - i. Najbolj koristna so znotraj CSD-ja (D144)

12. Spremembe in predlogi

- a. Kader
 - i. Pomanjkanje kadra (D148)
 - ii. Pomanjkanje je problem vseh enot (D149)
 - iii. Preobremenjenost strokovnih delavcev (D150)
 - iv. Trud, da delo ostane na nivoju (D151)
 - v. Pogoste izgorelosti (D152)
- b. Sodelovanje z drugimi
 - i. Več odprtih miz (D153)
 - ii. Debate in dorečene zadeve (D154)
 - iii. Pogovor o prednostih in slabostih določenega načina dela (D155)
 - iv. Prilagajanje (D156)
 - v. Osredotočanje na iskanje rešitev (D157)
 - vi. Nerealna pričakovanja drugih (D158)

13. Covid-19

- a. Porast nasilja
 - i. Na enoti nismo zasledili (D159)
 - ii. Ne-povečanje nasilja je lahko slab znak (D160)
- b. Spremenjeno delo
 - i. Bistveno manj osebnega stika (D161)

Intervju E

1. Vir informacij

- a. Institucije
 - i. CSD (E3)
 - ii. Nevladne organizacije (E2)
 - iii. Šolstvo (E6)
 - iv. Zdravstvo (E7)
- b. Osebe, ki vedo za nasilje
 - i. Tretje osebe (bližnji, sosedje) (E4)
 - ii. Žrtev (E1)
 - iii. Najpogostejše anonimne prijave (E5)

2. Naloga organizacije

- a. Zaščita žrtve
 - i. Spremljevanje po potrebi (E43)
 - ii. Prepoved približevanja (E46)
 - iii. Prepoved približevanja lahko odredi tudi sodišče (E47)
 - iv. Hišni pripor za storilca (E48)
- b. Odgovornost in zavedanje
 - i. Žrtve so privilegirane priče (E37)
 - ii. Žrtev ne rabi pričati zoper svoje bližnje (E38)
- c. Ovire
 - i. Žrtve pogosto ne želijo pričati (E39)
 - ii. Ustavitev postopka in neuporabnost zbranih podatkov (E40)
 - iii. Izločitev vseh izjav žrtve, kadar ne želi pričati (E42)
- d. Zbiranje obvestil
 - i. Široko in od čim več oseb za potrditev nasilja (E41)
- e. Izvajanje storitev
 - i. Opozorili storilcu po 38. členu Zakona o nalogah in pooblastilih policije (E44)
 - ii. V primeru nadaljevanja vedenja sledijo strožji ukrepi (E45)

3. Pridržanje osebe

- a. Zakonodaja
 - i. Zakon o kazenskem postopku (E49)
- b. Pogoji
 - i. Podlaga za zbiranje dodatnih obvestil in dokazov (E50)
 - ii. Ponovitvena nevarnost (E53)
 - iii. Obstoj predhodne obravnave (E54)
- c. Naloge
 - i. Ogled kraja kaznivega dejanja (E51)
 - ii. Hišna preiskava (E52)
- d. Zaščita žrtve
 - i. Privedba in pripor storilca ob hudem stopnjevanju/intenziteti nasilja (E55)

4. Multidisciplinarni tim

- a. Odgovornost
 - i. Dolžnost sodelovanja (E12)
- b. Namen MDT
 - i. Podajanje relevantnih informacij (E9)
 - ii. Pretok informacij (E13)
 - iii. Zaščita žrtve (E18)

- c. Prednosti
 - i. Lažja določitev stopnje ogroženosti žrtve in zaščitnih ukrepov (E14)
 - d. Sklic MDT
 - i. Sklicatelj je CSD, ki presodi, koga bo povabil (E8)
 - ii. Policija je lahko predlagatelj (E10)
 - iii. CSD odloča o sklicu MDT-ja (E11)
 - e. Osebno mnenje
 - i. MDT-ji so izredno pomembni (E15)
 - ii. Ni imel/a slabih izkušenj z drugimi (E19)
 - iii. Različne stopnje izkušenj in znanja (E20)
 - f. Način dela
 - i. Dodatno zapisovanje na MDT-ju (E16)
 - g. Ovire
 - i. V zapisniku niso zapisane vse informacije, ki se bi jih dalo uporabiti kot dokaz (E17)
- 5. Sodelovanje organizacij**
- a. Osebno mnenje
 - i. Vedno hujša sodna praksa za izpeljavo postopka (E89)
 - b. Prednosti
 - i. Dežurni (E64)
 - ii. Večji dostop koordinatorja za preprečevanje nasilja do informacij (E65)
 - iii. Trud, da otroci govorijo le enkrat (E88)
 - iv. S podvprašanji žrtvi pridemo do odgovorov, ki bodo na sodišču stali (E92)
 - c. Ovire
 - i. Vzgojno izobraževalni zavodi in zdravniki (E66)
 - ii. Dostop do obvestil (E67)
 - iii. Vikendi (E68)
 - iv. Kratek rok zbiranja obvestil (E69)
 - v. Molčečnost psihiatrov (E74)
 - vi. Določitev sodnega izvedenca za pridobitev podatkov (E76)
 - vii. Pomanjkanje podlage, kadar zdravstvo ne spregovori (E77)
 - viii. Brez podlage sodišče v nadaljnjem postopku ne bo določilo izvedenca (E78)
 - ix. Pojavijo se predvsem kadar gre za otroke (E80)
 - x. Šolstvo včasih zavrne razgovore v šolskih prostorih (E81)
 - xi. Razveljavitev člena, da policija opravlja pogovore v prostorih šole (E82)
 - xii. Ni bilo zabeleženo, da ima otrok pravico do zaupne osebe (E83)
 - xiii. Nasilje v družini zahteva podrejenost položaja (E90)
 - xiv. Slaba sodna praksa (E91)
 - d. Zdravstvo
 - i. Načeloma sodeluje (E79)
 - e. Vzgojno izobraževalni zavodi
 - i. Šola je nevtralen prostor za pogovor z otrokom (E84)
 - ii. Dogovor z ravnateljem za pogovor (E85)
 - iii. Prisotnost zaupne osebe otroka (E86)
 - iv. V vrtce načeloma ne hodimo, ker so otroci premladi (E87)
 - f. Informiranje

- i. Distribucija znanja (E25)
 - g. Zaščita žrtve
 - i. Boljše informiranje žrtve (E24)
 - h. Dostop do podatkov
 - i. Ponekod omejen (E75)
 - i. CSD
 - i. Obveščanje (E70)
 - ii. Takojšnja vzpostavitev stika z žrtvijo (E71)
 - iii. Umik žrtve v krizni center (E72)
 - iv. CSD presodi ali se bo prišel takoj pogovoriti z žrtvijo ali ne (E73)
- 6. Vključevanje organizacije v obravnavo**
 - a. Trajanje
 - i. Dokler se ne zaključi preiskava (E28)
 - ii. Po koncu vsake toliko preverjanje kako je žrtev (E29)
 - b. Način
 - i. Zbiranje vseh potrebnih obvestil (E26)
 - ii. Naknadno zbiranje obvestil (E27)
 - c. Zaščita žrtve
 - i. Zaznavanje ponavljajočega nasilja (E30)
 - ii. Policist je na njihovi strani (E32)
 - iii. Podpora žrtvi s strani institucij (E35)
 - iv. S podporo je večja možnost, da bo žrtev vztrajala (E36)
 - d. Ponovno vključevanje
 - i. Žrtve se pogosto vračajo k storilcu (E31)
 - ii. Vračanje na iste naslove z istimi udeleženci (E33)
 - iii. Krog nasilja (E34)
- 7. Obravnava žrtve in povzročitelja nasilja**
 - a. Delo z žrtvijo
 - i. Informiranje o svetovanju, psihološki pomoči (E95)
 - ii. Informiranje o pomoči na CSD-ju, nevladnih organizacijah (E96)
 - iii. Naporno zanje (E99)
 - iv. Informiranje žrtve o postopkih in o možnosti pomoči (E100)
 - v. Svinčnik, da si sama zapiše stvari in lahko pove čim več (E106)
 - vi. Razlaga, da je razgovor nujen zaradi postopka (E108)
 - b. Pogovor z žrtvijo
 - i. Razgovor razdeljen, če žrtev ne zmore več (E97)
 - ii. Žrtev se drugi dan spomni še kaj, kar bo v postopku lahko zelo koristno (E98)
 - c. Delo s povzročiteljem
 - i. Izgubijo moč nad žrtvijo, ko morajo odgovarjati za svoja dejanja (E110)
 - ii. Ko je žrtev močnejša, pogosto ne vidijo več smisla v nadaljevanju svojih dejanj (E111)
 - iii. Nekateri ne prenehajo z nasilnim vedenjem (E112)
 - iv. Odvisno od okoliščin (E113)
 - v. Seznanitev, da je njegovo početje prepovedano (E115)
 - vi. Intenziteta nasilja pogojuje nadaljnje ravnanje (E116)
 - vii. Izrek prepovedi približevanja (E117)
 - viii. Pridržanje (E118)
 - ix. Zaslišanje in preverjanje informacij (E119)

- x. Kazenska ovadba oz. poročilo, če ni znakov utemeljenega suma (E120)
 - d. Isti strokovni delavec
 - i. Načeloma obravnava isti (E125)
 - ii. Sprejem žrtve (E126)
 - e. Različna strokovna delavca
 - i. Odvisno od organiziranosti enote (E127)
 - ii. Zaslišanje z osumljencem lahko dela nekdo drug (E128)
 - f. Osebno mnenje
 - i. Glede policijskega dela je pravilno, če je isti strokovni delavec (E129)
 - ii. S prenosom informacij drugi osebi se podatki lahko izgubijo (E130)
 - g. Zaščita žrtve
 - i. Ponovna izdaja prepovedi približevanja (E56)
 - h. Informiranje žrtve
 - i. Poznavanje dela drugih organizacij (E101)
 - i. Delo z žrtvijo in s povzročiteljem
 - i. Izvedba postopka (E93)
 - ii. Obvestitev CSD-ja (E94)
 - iii. Vzpostavitev reda (E114)
 - j. Odgovornost in zavedanje
 - i. Sodelovanje z DNK (E102)
 - ii. Klic NVO na pomoč, ko žrtev ne zmore sama (E103)
 - iii. Žrtev naj vzame premor, ko ga potrebuje (E104)
 - iv. Prilagoditev razgovora žrtvi (E105)
 - v. Za žrtev je izjemno težko podoživljanje dogodkov in deljenje najintimnejših stvari z neznanci (E109)
 - k. Ovire
 - i. Naporen razgovor, zaradi česar žrtve ne vidijo več smisla v nadaljevanju (E107)
 - l. Ocena ogroženosti
 - i. Z letim 2019 jo delamo redno (E121)
 - ii. Poseben obrazec (E122)
 - iii. Obrazcu se priključijo dodatna vprašanja (E123)
 - iv. Pošlje se skupaj s kazensko ovadbo (E124)
 - e. Zavrnen primer na sodišču
 - i. Storilec še ni bil obravnavan, zato se lahko predhodno zbrane stvari še vedno uporabijo (E139)
 - ii. Dopolnitev z dodatnimi informacijami (E140)
- 8. Umik žrtve iz postopka**
 - a. Ovire
 - i. Izločitev izjav žrtve, če ne želi pričat (E57)
 - b. Prednosti
 - i. Če je dovolj drugih dokazov, se postopek nadaljuje (E58)
 - ii. Vse kar ni navedla žrtev, lahko ostane kot dokaz (E62)
 - c. Zbiranje dokazov
 - i. Fotografije poškodb (E59)
 - ii. Telesni pregled (E60)
 - iii. Sodni izvedenec pregleda in dokumentira poškodbe (E61)
- 9. Reorganizacija in sprememba zakonodaje**

- a. Reorganizacija
 - i. Sodelovanje poteka nemoteno (E132)
 - ii. Menjava strokovnih delavcev (E133)
 - iii. Namen je bil tudi ta, da bodo strokovni delavci več na terenu (E134)
 - iv. Za nas ni bilo sprememb (E135)
- b. Zakonodaja
 - i. Vsaka regija ima svojega koordinatorja za nasilje (E63)
 - ii. Ni bistvenih sprememb (E136)
 - iii. CSD lahko še vedno zaprosi policijo za asistenco (E37)
 - iv. Osebno mnenje – dobro, da o odvzemih odloča sodišče na podlagi dejstev (E138)
- c. Osebno mnenje
 - i. Ne opažam vpliva reorganizacije na nas (E131)

10. Izobraževanje

- a. Ovire
 - i. Na manjših postajah ni tako zelo opredeljeno kaj kdo dela in je težje zagotoviti mesta za izobraževanja vsem (E144)
- b. Prednosti
 - i. Na konferencah skušamo zagotoviti čim večjo udeleženo policistov, ki se redno ukvarjajo s tematiko (E143)
 - ii. Lastna angažiranost in individualno izobraževanje (E152)
 - iii. Kolegialna pomoč (E153)
 - iv. Učenje na primerih in s prenosom informacij (E154)
 - v. Dobra praksa na drugih enotah (E155)
- c. Multiplikator
 - i. Policija ima sistem multiplikatorjev (E145)
- d. Pogostost izobraževanj
 - i. En dan izobraževanj za policiste, ki se pri delu srečujejo z nasiljem v družini (E141)
 - ii. Dva dni izobraževanj za policiste, ki se ukvarjajo s tematiko (E142)
- e. Osebno mnenje
 - i. Izobraževanja so učinkovita (E161)
- f. Vsebina
 - i. Naloge za lažje razumevanje žrtve (E156)
 - ii. Zavedanje težkega položaja žrtve, ko jo sprašujemo (E157)
 - iii. Izpeljava postopkov (E158)
 - iv. Vodenje razgovora (E159)
 - v. Vrste vprašanj (E160)

11. Multiplikator

- a. Delo
 - i. Izobražuje in prenaša svoje znanje na sodelavce v enoti (E146)
- b. Ovire
 - i. Premalo izobraževanj za multiplikatorje (E147)
 - ii. Fluktuacija (E149)
 - iii. Covid-19 (E150)
- c. Izobraževanje
 - i. 2019 je bilo izobraževanje za nove multiplikatorje (E148)
 - ii. Novo v 2020, če ne bo preklicano zaradi epidemije (E151)

12. Spremembe in predlogi

- a. Kader

- i. Dovolj časa, da primer obravnava brez pritiska drugih zadev (E162)
 - ii. Delo bi opravljali le tisti z veliko empatije za razumevanje kroga nasilja (E163)
 - iii. Pomanjkanje kadra (E146)
 - iv. Ogromen spekter znanja za vsa področja (E165)
- b. Sodelovanje z drugimi
 - i. Več sodelovanja z NVO (E168)
 - ii. Takojšnja vključitev NVO obvezna (E171)
- c. Odgovornost in zavedanje
 - i. Družbena odgovornost (E166)
 - ii. Prijava nasilja (E167)
 - iii. Podpora žrtvi za lažje vztrajanje v postopku (E169)
 - iv. Predsodki do CSD-jev (E172)
- d. Osebno mnenje
 - i. Podporo žrtvi bi se dalo še izboljšati (E170)